

Publications Iranschähr
No. 17 - 19

شماره ۱۷ - ۱۹ - از انتشارات
ایرانشهر

دانستنیهای زنان جوان

پاپ زنده‌ایکه آشتوتی و معاشرت نفس خود و شوهران
و اطفال خلیلش را آرزو دارند، تقدیم می‌گردند.

تألیف

مس راما فه آنجل دریک، دکتر در عصب، دیالیز در
دارالفنون شهر بیعن در مالک متصرف آمریکا و
برقوور در تبلیغگی و اسراف زمانه در دارالفنون علی دانور

ترجمة

ذبح الله خان قربان آباده
محصل طلب در دارالفنون آمریکانی بیروت

ریلیں ۱۴۰۶ — در پایان نهاده از شهر چف شد
Orientalischer Zeitschriftenverlag Iranschähr G. m. b. H.
Berlin - Grunewald, Friedrichsruherstrasse 37 1927

قیمت پر اوان ۵ قران در خارج ۲ شاهد و ۳ ریم

What a Joung Wife ought to know

by

Mrs. Emma F. Angell Drak, M. D.

Translated

by

Mr. Zabihollah Ghorban.

Copyright by the Vir Publishing Company,
Philadelphia U. S. A. all Rights Reserved. *

Iranschahr Press,
BERLIN

مطبوعات ایرانشهر

اداره ایرانشهر در نظر ف چهار سال پیست نسخه انتشارات و چهار دوره مجله و پکدوره کارهای ایران باستان انتشار داده که بشارایط ذیل فروخته میشود:

- ۱— برای ایران تخفیف کلی داده شده ولی چون تاکنون بجهت نسبه دادن بسیار متضرر و مجبور بتعطیل مجله شده‌ایم از امروز بدون استثناء سفارش‌های بیوجه را پیجواب خواهیم کذاشت.
- ۲— کتابفروشان حق دارند صدی ۲۰ بقیمتها بیفرایند.
- ۳— اسکناس ایران هم قبول داریم و چند نفر میتوانند یکجا سفارش و وجه بفرستند.

مجلدات و کارتها	در خارج بشنگ	ملاحظات	قیمت در ایران
۱— مجلد سال اول ۲— « دوم ۳— » ۴. (شماره ۲-۱۶) ۴— » ۵. ۵— مجلد انتشارات دوره اول ۶— « انتشارات دوره دوم ۷— کارهای ایران باستان ۴۴ رقم	۱۵ ۲۵ ۱۵ ۴۰ ۱۵ ۱۷ ۲		۲۰ قران » ۲۰ » ۲۵ » ۴۰ » ۴۰ » ۲۵ » ۴
<u>دوره اول انتشارات ایرانشهر</u>			
۱— قابوس و شیگیر ۲— جیجک علی شاه ۳— تجلیلات روح ایرانی ۴— رستم و سهراب ۵— ایوان مذاین ۶— سلسله النسب صفویه ۷— معارف در عثمانی ۸— ابراهام لیکن ۹— راه نور در تعلیم و تربیت	۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱	نسخه ندارد نسخه ندارد » نسخه ندارد نیم ۱ و نیم ۲	۴ قران » ۲ » ۲ » ۱ » ۲ » ۴
<u>دوره دوم انتشارات</u>			
۱۱— هفتاد و دو ملت. ۱۲— عشر و دوزخ ۱۳— شرح حال سید جمال الدین ۱۴— شیخ محمد خیابانی ۱۵— شرح حال ابن المقفع ۱۶— خواب شگفت ۱۷— دانستنیهای زنان جوان ۲۰— شرح حال کلنهل محمد تقی خان	۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱	۱ و نیم نیم ۱ و نیم نیم ۱ ۱ ۱	۶ شاهی ۱۶ قران ۱۶ شاهی ۲ قران ۲۲ شاهی ۵ قران ۱

انتشارات نمره ۱، ۴، ۳ و ۶ که نسخه‌های آنها تمام شده فقط در ضمن مجلد انتشارات بیدامیشود

Publications Iranschähr
No. 17 - 19

شماره ۱۷ و ۱۹ از انتشارات
ایرانشهر

دانستنیهای زنان جوان

پاک زندهایکه خوشی و سعادت نفس خود و شوهران
و اطفال خوبی را آرزو دارند، تقدیم میگردد.

تألیف

مسر اما فد انجیل دریک، دکتر در طب، دیلمه در
دارالفنون شهر بستان در مملکت متحده آمریکا و
پرسور در قابلیک و اسراف زنانه در دارالفنون علیی دانور

ترجمة

ذیع شه خان غربان آباده
محصل طب در دارالفنون آمریکائی بیروت

برلین ۱۳۰۶ — در چاچخنه ایرانشهر چاپ شد

Orientalischer Zeitschriftenverlag Iranschähr G. m. b. H.
Berlin - Grunewald. Friedrichsruherstrasse 37 1927

قیمت در ایران ۵ قرآن در خارج ۲ شاهدش و پیم

مُهَاجِر جات

سر آغاز و دیاچه.

فصل ۱ — فرهنگ و دانش یک زن جوان

» ۲ — صحت و سلامتی یک زن جوان.

» ۳ — اشغال شوهر.

» ۴ — تکالیف زن در مقابل شوهر خود.

» ۵ — عروسی و تهیه لوازم خانه.

» ۶ — مناسبات زناشویی.

» ۷ — تدارک معلومات مادری.

» ۸ — آماده شدن برای پدری.

» ۹ — تلف نمودن اطفال قبل از تولد.

» ۱۰ — بیماری زنهای باردار.

» ۱۱ — نشو و نمای تدریجی بچه در رحم.

» ۱۲ — پوشش بچه‌های نوزاد.

» ۱۳ — اشغال پرستار و دکتر فامیلی.

» ۱۴ — اطاق ولادت.

» ۱۵ — پرستاری کردن از مادر پس از زائیدن.

» ۱۶ — پرستاری از بچه‌های نوزاد.

» ۱۷ — قوانین برای مادرانیکه شخصاً بچه خود را شیر میدهند.

» ۱۸ — اطفال خود را از روی قانون شیر بدھید.

» ۱۹ — مادر بهترین آموزگار است.

» ۲۰ — بیماری و کسالت‌های جزئی اطفال.

» ۲۱ — محافظت کردن اطفال در مقابل یک عادت مضر مخفیانه.

» ۲۲ — طریقه تعلیم و تربیت اطفال.

» ۲۳ — پرورش قوای جسمی اطفال.

جناب آقای امامقلی خان رئیس طایفه رستم در فارس که مبلغ پانزده
لیره برای کمک بخارج طبع «دانستنیهای زنان جوان» محبت کرده‌اند
و ما هم قیمت کتاب را بجای شش قران فقط پنج قران قرار داده‌ایم

یک هشت و هزار عبرت

مرقومه جال دقت آقای امامقلی خان رئیس طوایف رستم در فارس

من یکی از مشترکین مجله ایرانشهر هستم که غالباً از نگارشات سودمند آن استفاده مینمایم. قبل از ذکر مقصود اصلی خود لزوماً فلسفه زندگی و نشو و نما و محل توقف خودرا بیان مینمایم.

من رئیس یکی از ئیلات و عشاير فارس هستم که نام قبیله و طایفه‌ام «رستم» میباشد و از استیفاء جمیع حقوق مدنی و انسانی محروم و بطرز ساده طبیعی احشامی زندگانی مینمایم، ولی فقط در دوره حیات خود چندین دفعه بداخله ایران مسافت نموده و یقین کرده‌ام که ترقی و عمران هر مملکت و سیادت هر قوم بسته به بسط معارف آنها است و لاغری.

با درک این موضوع مقدس فعلاً در نقطه زندگانی مینمایم که اگر برای رفع تب کنه کنه استعمال اکنم باعث تعجب اقارب و نزدیکان حتی مادر و خواهرم گردیده و میگویند: کسی که داروی فرنگی میخورد کافر است. یا اگر کاهی با صابون تنظیف نمایم عبرت للناظرین و عملی محیر العقول است.

اخیراً برای تربیت این قوم و قبیله بخيال تأسیس یک باب مدرسه مقدماتی افتادم که بلکه نوباوگان طایفه خود را برس چشمۀ دانش و تعلیم سوق داده و طعم شیرین علم و ادب را بمناق آنها آشنا نمایم، لیکن مقدرات با من ستیره نمود و موفق نگردیدم. ولی با زحمات عده برای اینکه اقلّاً کوچکترین خدمتی

با ابناء طایفه خود نموده باشم و اندکی امر مهم تنظیف را در میان آنها مرسوم نمایم یک باب حمام بطرز ایرانی (برای اینکه بتوان غسل های واجب و مستحب را هم نمود) ترتیب داده ام و آنچه مردم طایفه رستم را دعوت به استحمام میکنم حاضر نشده و میگویند چون پدران ما حمام نداشته و نمی رفته اند ما هم نمی رویم و لازم نداریم. این اقدام هم عقیم و بلا نتیجه ماند.

اظهار مطالب فوق برای این بود که مرائب لا قیدی و طرز زندگانی یک جمعیت عمدۀ از ملت نجیب ایران را تذکر داده باشم ولی علت عمدۀ این لا قیدی مفرط و علاقه این مردم بدینا که قسمت مهمی از جمعیت مملکت ما (ایران) را تشکیل میدهند فرمایشات و نصایح و مواعظ آن روحانیین است که اغلب در منابر، برادران و فرزندان دینی خود را مخاطب قرار داده و تفسیر احادیث «الدینا سجن المؤمن و جنة الكافر» را با بیانات کافی وافی بگوش آنها میخواهند و آنها را در این دار فانی میهمان میدانند و میفرمایند شما در این عالم میهمان هستید و برای مؤمنین خداوند در بهشت عمارت، حور، غلامان، درخت طولی، آب، آکوئر و لوازم تعیش حاضر ساخته و مهیا کرده است.

چون ما هم فرمایشات آقایان را یقین داریم که راست است و مطمئن هستیم که در این دنیا میهمان هستیم و بدون هیچ زحمت و مشقی برای ما در آن دنیا خانه ساخته اند و لوازم زندگانی را تمام مهیا نموده اند، این است که هر وقت نگارشات امروزی را که راجع به تغییر وضعیت در صفحات جرايد یا مجلات مشاهده میکنیم افسانه میشمیریم و قصه میخوانیم. انصافاً از آن دانشمند نحریر سوال میکنم که حق با ما است یا نه؟ در قسمت آزادی آزادی بهترین حریه اشخاص امروزی

است که عوام بیچاره و مردم سابق الذکر را بوسیله آن اغفال نموده و آن را با برخی جمله‌ها تزیین کرده و مقاصد خود را انجام می‌دهند و تحصیل معاش و مقام مینمایند.

گمان میکنم استعمال این کلمه «آزادی» با وضعیات فعلی مملکت منافات داشته باشد، زیرا کسی که باید موضوع آزادی را تعقیب و عملی نماید آقایان و کلا و وزراء و لیدرهای احزاب سیاسی و مقتدايان جامعه هستند و حال آنکه خود آن آقایان فهمیده‌اند و از آزادی حقیقی سوء استفاده مینمایند، زیرا که هر یک از طبقات مذکوره بتفاوت حال و مال صد هزار و پنجاه هزار الی دو سه هزار نفر بنده زر خرید دارند که از دست رفچ عباد خود اعشه و استرزاق میکنند و از تججه حمالی و فعلگی آنها دارای عمارت و پارکهای عالی و فروش غالی و مبل و میز و صندلی و بالاخره تمام لوازم اشرافیت می‌شوند و اگر عباد و بنده‌گان زر خرید آزاد شدند بدیمی است سیادت آقایان از میان می‌رود و نان دانی پاره می‌شود، مشتشان باز میگردد و همه یکسان می‌شوند. با این حال واضح است هیچ فردی راضی به ضرر خود نخواهد شد و بدین مناسبت کلمه آزادی هم عملی و حقیقی نمی‌شود. بعقیده من که یک نفر صحرانشین هستم خوب است این عنوان را تغییر دهند و اسمی از آن ببرند و بجاوی کلمه آزادی امروزی کلمه دیگر استعمال شود که مطابق با واقع باشد، زیرا تا در دنیا ملک فروشی رواج است و آدم فروشی معمول است و کسی هم که بنده زر خرید دگری شد، وجداناً موظف است حتی الامکان تراضی معبد خود را بعمل آورد و الا خیانت نموده و جنایت کرده و خواهی نخواهی مجازات نخواهد شد و چون نسل بعد نسل املاک بارث می‌سائد، زر خرید هم با مریوط خواهد ماند.

پس کلمه آزادی را استعمال کردن و مشتی از مردم ساده لوح
 بدیخت را گول زدن جز اغفال و گوش بربی تیجه در بر دارد یا نه؟
 باری با اینکه در این سه چهار سال اخیر خسارت طاقت فرسای
 عمده به بنده وارد شده مع ذلك بوسیله آقا خلیل افتخار التجار
 کازرونی و کیل ایرانشهر پائزده لیره تقدیم میدارد که در طبع
 «دانستیهای زنان جوان ترجمه ذبح الله خان قربان» مساعی
 جمیله مبدول و عالم مطبوعات را مساعدت و بنده را از مطالعه آن
 بهره مند و ممنون فرمائید.

از نمسنی — اقل امامقلی رئیس طوایف دستیم

سرا آغاز

روز بروز واضحتر می‌شود که نفوذ و تکالیف زن در حیات اجتماعی اقوام بیش از آن است که تا کنون تصور می‌رفت. مقام زن در حیات اجتماعی بشر بمتابه ریشه درخت است و چنانکه ریشه درخت اگر سالم و قوی باشد شاخها و برگها و گلها و میوه‌های آن هم حتماً سالم و قوی و زنده و بارور می‌شود، همین طور اگر زنان یک قوم که بنیه اجتماعی او را تشکیل میدهند فکرآ و روحآ و جسمآ و عقلاً و عملاً سالم و قوی و تدرست باشند، آنقوم دارای نمرات شیرین حیات و سعادت و بقا خواهد شد. بدینسانه زنان ایران، از نعمت تربیت و تعلیم بی‌بهره مانده‌اند و بدین سبب تمام افراد ایرانی هم بگرداب زبونی و غفلت و خرافات و بدینسانی فرو رفته‌اند و چند نقر با سواد و عالم هم که پیدا می‌شود چون تهمہ یکطرف علم را بطور ناقص دارا هستند و علم خود هم عمل نمی‌کنند بدان جهت علم آنها جز و بال نمر نمیدهد.

این کتاب که تقدیم جهان زنان می‌شود دارای هر دو جنبه علم و عملست یعنی بدادن معلومات و نصائح اکتفا نکرده بلکه راه عملی کردن آنها را هم نشان داده و با دلایل حسی و مثالهایی که از زندگانی روزانه برداشته صحت و حقیقت و فایده آنها را ثابت و روشن ساخته است. ازین حیث این کتاب بهترین و نخستین کتابی است که

در زبان فارسی درین موضوع مهم نشر می‌شود و مخصوصاً آقای ذبیح‌الله خان قربان آباده در این ترجمه زحمت زیاد‌آشیده و بطوری ساده و شیرین و خوب ترجمه کرده‌اند که هر زن ایرانی که مختصر سواد داشته باشد می‌تواند از آن بهره‌مند شود.

اگر آرزو دارید که ایران آباد و اهل آن خوشبخت و شاد اگردد برتریت دختران خود بکوشید و این کتاب را جهیز آنها سازید. و اگر می‌خواهید کار خیر و مفیدی کرده و قرض خود تافرا بوطن ادا نموده باشید این کتابرا بدوسitan و آشنایان خود توصیه کنید و بزنان بیچاره و بیمایه هدیه دهید و اگر حس فداکاری و عشق خدمت بانسانیت در دل شما زنده است این کتابرا برای زنان بی‌سواد بخوانید و آنها را از چاه ذلت و بدپیختی که تیجه جهالت است برهانید. آیا بزرگتر ازین کار با تواب تصور می‌توان اکرده؟

برلین — مهر ماه ۱۳۰۵ — ح. ل. ایرانشهر

مشاهدهٔ حالت بدیختی و جهالت مادران ایرانی حتی در ایام طفولیت که قوهٔ حساسه و مدرکه ضعیف است مرا بی نهایت متأثر و متألم می‌ساخت. هر چند شخصاً در فamilی نشو و نما کرده بودم که بالنسبه دارای منحیط روشن تر و آزادتری بود ولی موقعیت اسفناک و حالت سهمناک زنان ایرانی را که میدیدم طاقت تحمل آنرا نداشتم و از همان وقت نزد خود تصمیم قطعی اگرفتم که باید دامن خدمت را بر کمر زده به اندازهٔ قوه و مقدور به جهان زنان ایران خدمت نمود. اما برای اجرای این نیت میدانستم که باید اقبلاء خود را با یک اطلاعات کافی مجهز سازم. بنا بر این در هر اگوش و کنار در جستجوی کتب و مجلاتی بودم که مربوط به جهان زنان بود. خوشبختانه پس از آمدن به دارالفنون آمریکائی بیروت برای تحصیل طب به این آرزوی دیرین خود رسیدم و وقت را غنیمت شمرده به استفاده از کتب و مجلاتی که در کتابخانه دارالفنون موجود بود پرداختم در ضمن نیز مترصد بودم که بعلاوه تجهیزات قوای فکری خود برای خدمات آتیه اگر کتاب مناسب مفیدی بددست بیاورم برای خدمت بمادران عزیز ایرانی خود ترجمه کنم این بود که در ضمن مطالعات به این کتاب «دانستیهای زنان

جوان» برخورد نمود و پس از دقت و مطالعه در آن ملاحظه اکردم که مطالب عالیه این کتاب کاملاً مطابق احتیاجات مادران ایرانی است، زیرا خانم محترم «دکتر دریک» با یک بصیرت تامی و یک تجربیات عمیقی از روی اساس علمی نظریات خود را برای

خانم آمریکائی دکتر «درایک» مؤلف کتاب

راهنمایی و هدایت مادران با یک اسلوب خیلی ساده مطلوبی بیان اکرده است. هر چند بواسطه نداشتن قوه ادبی توانسته ام کاملاً آن نکات دقیقه مصنف را بفارسی ترجمه کنم ولی از آنجاییکه

مطلوب این کتاب جامع و کامل است هر قدر هم بد ترجمه شود باز نتایج و اثرات خود را در خواندگان خواهد داشت و امیدوارم خواندگان محترم بیشتر به مطالب آن اهمیت داده از انشاء و ادبیات

آقای ذیع الله خان قربان
محصل طب در دارالفنون بیروت و مترجم کتاب

آن صرف نظر فرمایند زیرا با کمی وقت یک نفر محصل بیشتر از این متوقع نباید بود.
اگر چنانچه یک عده از جوانان ایرانی که با زبانهای غربی

آشنا هستند هر یک همتی گماشته در عوض ترجمه کردن رمانها و حکایات، این قبیل کتابهای اجتماعی را ترجمه نمایند در اندک مدتنی دامنه کتب فارسی توسعه پیدا کرده مادران میتوانند بوسیله استفاده از این قبیل کتابها بر معلومات مادری خود یافزایند و یک نسل پاکتر و مقدس‌تری برای آئیه مملکت تهیه کنند. امروزه غالب قصص و رمانهای اروپائی بهارسی ترجمه شده است که بسیاری از آنها بحال جامعه مضر است ولی کمتر اشخاص کتابهاییکه مربوط به احتیاجات اجتماعی مخصوصاً دائزه نسوان باشد ترجمه کرده‌اند اگرچه تمام تقصیر را بر گردن مترجمین نمی‌شود گذاشت زیرا روحیات عامه بیشتر مایل به آن قبیل کتب است چنانکه اگر کتاب بسیار مفیدی مثل «راه نو» نوشته و یا مثل این کتابی ترجمه شود به زحمت فروش رفته باعث ضرر مطبعه و یأس و نومیدی نویسنده یا مترجم می‌گردد این است که هیچکس در این میدان قدم نمی‌گذارد و اگر کسی همتی گمارد حقیقتاً قابل تمجید است. چنانکه پس از اتمام ترجمه این کتاب بچندین مطبعه اطلاع دادم که با کمال میل حاضرمن نتیجه زحمات چندین ماهه خود را بدون هیچ درخواست و چشمداشتی تقدیم هیئت جامعه نمایم، ولی تنها جوابی که برای من رسید همان از طرف مدیر محترم ایرانشهر بود که مرا تشویق و بالاخره هم برای طبع آن همه قسم جانشانی نمودند. خوب است از طرف عموم ایرانیان مخصوصاً خانمهای محترمه که این کتاب برای آنها نوشته و ترجمه شده است قدردانی نموده اقلالاً از مطالب عالیه آن استفاده نمایند، زیرا یکی از پروفسورهای معروف انگلستان در تعریف این کتاب چنین مینویسد: «دکتر دریک در نوشتن این کتاب بزرگترین خدمتی را که ممکن است یک نفر بنوع خود بکند نموده است زیرا مطالی را

اکه در این کتاب گنجانیده است اساس ترقی و سعادت نوع بش است و هر کس کتاب او را با کمال دقت بخواند یقین است اثرات بزرگی در جات او خواهد داشت..

پس شما ای خانمهای محترمیکه مادر شده‌اید یا اینکه در صدید خود را برای این مسئولیت بزرگ حاضر کنید این را یقین بدانید که مقام شما بالاترین مقام است و در دنیا چیزی بزرگتر و مهمتر و محترم‌تر از مادر نیست، قدر این موهبت را بدانید و برای اینکه خود را مهیا و آماده این مقام مقدس نمائید مطالب و مندرجات این کتاب را با کمال دقت خوانده تا میتوانید نصائح مشفقاته این دکتر مجرب بزرگوار را عمل نمائید. یقین است در این صورت نه فقط خود را خوشبخت خواهید ساخت بلکه بزرگترین خدمت را به فامیل و جامعه و ملت و بالاخره به نوع خود نموده‌اید.

ای خانمهای محترم و مادران آسمان مملکت! بدانید که تنها امید ترقی ایران شماها هستید. قرن ییستم قرنی است که دور ترقی و خدمت زنها است، وققی است که زنان قدر و قیمت خود را فهمیده به‌اهتمامیت مسئولیت اجتماعی خود پی برده‌اند و مردان نیز در یافته‌اند که با یک بال شکسته بدون تعاون و تعاضد جامعه نسوان در اوج ترقی و سعادت پرواز توانند کرد. حال موقعی است که شما استعداد ذاتی و قابلیت قدری خود را نشان دهید و حقوق طبیعی خود را در دست گرفته موقعیت خویش را در جامعه استوار نمائید. زنان غرب و اغلب مالک شرق پیدار شده در تلاش و کوششند و میخواهند از قوه و قدرتی که خداوند در وجود

آنها و دیعه گذاشته است استفاده نمایند و به بدبختی و شقاوت نوع بشر خاتمه دهند. امروزه علماء بزرگ اقرار میکنند که زن و مرد از هر حیث مساوی میباشند، آن فکر غلطی که تصور میرفت استعداد و قوه دراکه زن از مرد کمتر است ثابت شده است که ابداً اساس علمی ندارد. امروزه زنها پیشوای صلح و سلام شده‌اند و پیرق وحدت عالم انسانی را برآفرانشته‌اند. تمام امیدواری و چشمداشت عالم با آنهاست که آئیه بهتری برای نوع بشر تأمین نمایند. پس شما که مقدرات یک مملکت چندین هزار ساله را در دست دارید راضی نشوید که شهامت و محاسن اخلاقی این ملت روز بروز تحلیل رود. باید شما هم ماتشد زنان ترک و چین و هندوستان و ژاپون که بمراتب مواعشان از شما زیادتر بوده و در اثر همت و جاقشانی موفقیت پیدا کرده‌اند، جنبش نموده آئیه ملت و مملکت خویش را تأمین کنید.

بهترین وسیله برای اجرای این خدمت این است که دختران و پسران باروری برای جامعه ایرانی تهیه نمایند. این مسئولیت بزرگ بر عهده شماست و باید سعی کنید که حق المقدور آن را در نهایت کمال انجام دهید. یک راه برای رسیدن به این مقصود خواندن این کتاب است که جامع بهترین دستورالعمل‌های حیاتی میباشد و من با یک دنیا امیدواری ترجمه نموده تقدیم آن مادرهای عزیز که سعادت ایران را طالبد مینمایم و امید قوی دارم که در آئیه نیز موفق بترجمه بعضی کتب دیگر در این قسمت بشوم. در خاتمه برای اینکه بیشتر اهمیت خواندن این قبیل مندرجات را مجسم اکنم مقدمه خود را به این دو شعر تمام میکنم:

به که هر دختر بداند قدر علم آموختن
تا نگوید کس پسر هشیار و دختر کودن است
دامن مادر نخست آموزگار کودک است
طفل دانشور کجا زائیده نادان مادری

بیروت — ذیسح قربان

۱ - دانش یک زن جوان

«چه چیزها را باید یک زن جوان بداند؟» پاک سؤال خیلی بزرگ مهمی است که ممکن نیست آن را در یک کتاب مفصل جواب داد، اما مقصد ما از تصنیف این کتاب این است که باعث شود تا دوشیزگان قبل از دخول در محیط مقدس ازدواج قدری راجع به وظایف و تکالیف خود فکر کنند.

از زمان دوشیزگی تا مرحله زنیت یک قدم خیلی کوتاه کوچکی است ولی خیلی مخفوف و دارای مسئولیتهای زیاد می باشد. اگر در ایام دوشیزگی امیدهای بزرگ داشته باهترین حالت ممکن، زندگانی کرده باشید برای این مرحله جدید و تکالیف دشوار آن حاضر خواهید بود ولی بد بختانه در صورتیکه در این مدت از حالی بحالت دیگر شیفته فکر تابی نداشتهاید چنانچه اغلب دخترهای امروزه این قسم رفتار میکنند یقین است که نمیتوانند تصور کنید که روزگار برای شما چه آئیه تهیه و تقدیر نموده است. پس از ورود به مرحله زناشویی، پیدا شدن یک محیط جدیدی را برای خود احساس خواهید کرد یعنی یک قربانگاه جدیدی مشاهده خواهید کرد که قربانیهای آن فقط محبت، اعتماد، حیات بذل مساعی جميله و کار میباشد. این احساسات نه تنها برای شخص شما است بلکه همینطور برای آن شخصی است که در تمام دنیا او را برای شرکت در حیات عزیز خود اختیار و انتخاب کردهاید خداوند میفرماید: «چون تنهائی مرد را مشاهده کردم که خارج از عدالت است لذا زن را برای مساعدت او خلق نمودم.»

از این جمله چنین مفهوم می‌شود که ایزد توانا پس از خلقت مرد و مشاهده احتیاج او یک کمکی عنایت و فعمت را بر او تمام کرده زن را مساعد و کمک مرد خلق فرمود.

یقین است که در خلقت زن برای کمک و همراهی با مرد رتبه و مقام پستی باو عطا هرموده بلکه او مستقل بوده بخودی خود دارای شغل و رتبه مهمی میباشد. با وجود اینکه در بسیاری از امور، زن مغایرت کلی با مرد دارد ولی نمیتوان گفت از مرد پستتر است برای اینکه انجام نصف مهم امور عالم راجع بزن است. بنا بر این ای خانمهای جوان عزیز! حیات ازدواجی خود را با تصور اینکه یک رتبه و مقام بزرگی را حائز شده‌اید شروع نموده سعی و جدیت نمائید که خود را در خور و آماده این رتبه مقدس بازیزد، بعضی از شماها در عهد دوشیزگی در خانه‌های اشخاص متمولی بزرگ شده‌اید که کاملاً میله و تقاضاهای شما پیش از اینکه آنها را اظهار کنید مجری می‌شده است و عادت کرده‌اید به اینکه خواهش‌های شما فوری اطاعت شود، اما نمکن است آن کس را که شما برای شرکت در زندگانی خود اختیار کرده‌اید قوانند تمام امیال و خواهش‌های شما را مجری دارد ولی از آن طرف یقین داشته باشید که در روشنائی محبت و یگانگی هرگز شما آن فراوانی و راحتی را کم نخواهید کرد، پس فکر و تأمل کنید قبل از اینکه یک بار سنگینی بر دوش شوهر عزیز خود بگذارید که از قوه او خارج باشد به این عقیده ابا کمال اتقان متشبث شوید و در نهایت الفت و یگانگی سعی کنید که بدین وسیله محبت و اتحاد را زیاد نموده دوش بدش متحدا کار کنید تا از سیاست اخلاق و اعمال که بهترین سرمایه حیات است خود را قوى و متمول سازید.

یک آنده دیگری از شماها از خانواده‌های فقیری بخانه شوهر آمده‌اید که در زمان دوشیزگی، احتیاج، بشما تعلیمات اقتصادی داده و شما را مجبور بدقت کامل در امور نموده است بطوریکه ندرتاً براحتی و آسایش زندگی کرده‌اید اما شاید آن شخصی که شما را برای زوجیت خود انتخاب مینماید متمول بوده حاضر است با کمال میل جمیع وسایل راحتی شما را فراهم کند بطوریکه دیگر لازم نباشد تدایر و معلوماتی که در سابق برای رفع احتیاجات خود بآن عادت کرده‌اید فعلاً بکار برد پس بدانید و آگاه باشید ای خانمهای محترم که حیثیت شما بمراتب از طبقه اول که ذکر شد مشکل‌تر بوده بمشکلات بیشتر مصادف خواهید شد و این دعوت بفراوانی و راحتی که تا بحال بآن عادت نکرده ولی فعلاً بآن مسرورید در آئیه برای نجات و استقلال اخلاق و اعمال شما تن صورتیکه تجربیات و دروس سابقه خود را بکار نبرید و در این حیات پر مسrt آنها را فراموش کنید یک دام و امتحان بزرگی خواهد بود.

در آن چند یوم قبل از عروسی که جمیع کارها مرتب شده و نقشه‌ها طرح شده است فکر اینکه ما ین تصویرات و حقایق تفاوت بزرگی است ماتم یک ساعته بر شما حمله میکند و تنها استقامت و احساسات نورانی و لطیفه شماست که میتواند از آن جلوگیری کند. در این موقع است که شما بمنتهای مقاصدی که از ابتدای بلوغ تا بحال در آن تعمق کرده‌اید نائل شده‌اید. در هر روزی از ایام دوشیزگی شما برای خود نقشه‌هایی برای روزی که یک قر زن خواهید شد کشیده‌اید و بخود نویدها داده منتظر بوده‌اید که فامزد شما تمام وسایل و اسباب را فراهم کرده فقط قسمت شما اینست که بآنخانه تهیجن شده داخل شوید و خود را ملکه آن قرار

دھید و زندگانی ناقص او را بوجود خود تکمیل نماید. اگر محبت شما را راضی کند که باین امر رضایت دھید و اگر دارای شجاعت و شهامت قوّه اخلاق و صبر و استقامت کافی میباشد ماقبل یک روح در دو جسد متفقاً مشقات حیات را متتحمل شده بهترین و قشنگترین زندگانی را ترتیب داده عالم را بوجود خود زینت داده پس بر کت خواهید نمود.

اگر بواسطه علی اتفاقاً بعضی از شماها داخل در مرحله زناشویی بشوید بدون اینکه سابقه به تکالیف و وظایف آن داشته یعنی در ایام دوشیزگی خود را برای مسائل و مسئولیت‌های بزرگی که در خانه شوهر پرای شما پیدا می‌شود حاضر نکرده‌اید ابدآ مشوش و مضطرب نگردید زیرا هنوز وقت نگذشته است و اگر چه باید در یک مدت خیلی کمی تجربیات و معلومات چندین ساله را یاموزید ولی اگر تمایل و احساس اینکه باید هر چه زودتر خود را برای خانه داری و مادری حاضر کرد در شما وجود داشته باشد حتی تا آن روز اخیر هم میتوانید بواسطه مطالعه کتب و کمک سایر مادرهای مهر بانیکه بواسطه تجربه معلومات خود را تحصیل اکرده‌اند استفاده نماید و بزودی خود را برای این مرحله زندگانی حاضر کنید.

شاید بعضی از شماها بمحیط مقدس زناشویی با ترس و لرز نزدیک شده از تکالیف و خدمات آن میترسید. این احساسات غلط بواسطه این است که تعلیمات اولیه شما خطأ و خراب بوده است در صورتیکه ابدآ جای تشویش و اضطراب نیست زیرا زن از حیث قوای بدنی قسمی خلقت شده است که بدون تحميل هیچ زحمت و صدمه در کارهایکه با او در خانواده راجع است میتواند اقدام نماید. اگر مختصراً در تناسب قوای جسمی و فکری زن دقت

شود مناسب آنها را برای مقاصدی که خداوند تعیین نموده است درک خواهید کرد.

مثلث حساسیت سلسله اعصاب زن از مرد کامل‌تر است. قلب و شریانهای او در جریان خون سریعتر می‌باشند، مغز او تیز فهم‌تر و عضلات او ماقنده مرد خشن نیست. از حیث قوای عقلی و منطقی دارای یک قوه دراکه عالی می‌باشد که در اغلب مسائل در صورتی که مرد هنوز فکر می‌کند ددیافتن راه حل زن به جواب و نتیجه زودتر میرسد. اگرچه قوت زن کمتر است ولی دوامش بمراتب زیادتر از مرد است. در انجام امور او کم جرئت‌تر از مرد است ولی صبر و حوصله‌وی زیادتر است. عملیات او کم است ولی ذوق و سلیقه‌اش بمراتب بر مرد فزونی دارد، جاه طلبی او در تحصیل شغاهای پر مسئولیت کم است ولی صبر و تحمل او دادگزاری کارهای کوچک پر اهمیت که ایام را شیرین و روزگار را نمی‌سازد از مرد بیشتر است. تمام این اختلافات باعث می‌شود که این جنس لطیف را در نظر مرد محترم و مطلوب بسازد و بالاخره تمام اعضاء و جوارح هیکل زن بطوری ترتیب داده شده است که او را کاملاً برای مقاصد مهم مادری مناسب می‌سازد.

هر زن جوانی باید قبل از ازدواج از مطالب ذیل اقلام جزئی اطلاعی داشته باشد:

- ۱— ترتیب و تنظیم بدن انسانی و جوارح و اعضائی که هر قسمی را تشکیل میدهد با فواید و خاصیت هر یک از آنها.
- ۲— قواعد و قوانینی که برای سالم و صحیح نگاهداشتن این اعضاء مختلفه لازم است و غذاهایی که برای تغذیه هر قسمت لازم است.
- ۳— طریقه لباس پوشیدن چه از حیث ملاحظه قوانین حفظ

الصحه و چه از جهت نزاکت و نظافت که خود را قشنگ و مطلوب جلوه دهدند.

۴—طريقة ورزش کردن با قواعد علمي بطور يكه عضلات و سلسله اعصاب خود را تقویت نموده خون با کمال قوت جريان نماید.

۵—مقدار وقتي که برای راحتی لازم است که قوای تحلیلا رفته بازگشت نماید و قوای روحی بشاش و خرم گردد.

۶—از چه چيزهای باید خودداری نمود که برای صحت بدن مضر است.

۷—ما تند يك عضو مهم خانواده باید مسئولیت های خود را در مقابل وجود آن خود دانسته اوقات عزیز خود را به بهترین قسم که ممکن است در نسل های آتیه که از او پیدا می شوند افر کند مصروف دارد.

۸—در صوريکه تزايد و تناسل از واجبات حیات است پس باید خود را برای انجام این امر مهم حاضر و آماده سازد.

۹—آیا اعمال و اخلاق و عادات زشتی در خود سراغ دارد که میل ندارد به اولاد عزیز خود ارت بدهد؟

۱۰—تحصیل يك معلومات کاملی راجع به اعضاء تناسلی.

۱۱—تأثیرات و نفوذات ارثی و مسئولیتهای اخلاقی که نسبت به نسل های آتیه دارد.

دکتر «وام کاپ» میگوید: «بزرگترین مسائل اجتماعی و نژادی امروزه تهیه مادران متدين با اراده است که در قوای جسمانی و عقلانی بدرجۀ عالی تربیت شده باشند.»

در عوض اينکه ما جوانان خود را تشويق و ترغيب کنيم که کاملاً به نفس خود شناسائي پیدا کنند بر عکس اغلب آنهاي را که فاقد اين معرفت هستند تقديس و تمجيد پنمايم و در نتیجه

اثرات سوء آن باعث صدمات کلی بعالمن اخلاق و صحت آنها خواهد شد. دیگر آن موقع گذشت که دخترها و پسرها هر قدر کم رو و ساده و بی اطلاع از نفس خود و محیط باشند مورد تمجید و تحسین واقع شوند چه که این جهالت تقدس نیست بلکه بر عکس سبب بزرگترین جنایات است در عالم انسانی.

بعلاوه اینکه زنهای جوان باید از جزئیات حالات شخصی خود کاملاً اطلاع داشته باشند آنها نیز باید از چگونگی حالات پدر و مادر خود چه از حیث عقلانیات و چه از حیث جسمانیات باخبر باشند. یعنی باید اطلاعات کامله از فامیل و عائله که با آن متعلق هستند داشته باشند تا بتواتر مقدرات آتیه خود را تا اندازه حدس بزند. چنانکه یک نفر گیاه‌شناس ممکن است کاملاً یک گل سرخی را از حیث رنگ و عطر و فصول برای شما تشریح نماید ولی اگر از جزئیات علمی آن گل از او سؤال شود مجبور است تحقیقات علمی نموده پس از اینکه فامیلهای مختلفه گل سرخ را با یکدیگر مطابقه نمود و سنجید جواب کاملی بشما بدهد بهمین قسم شما ای خانمهای عزیز بفروش اختصاصات ارشی فامیلی خود را از آباء و اجداد خود تحقیق نموده با یک چشم گشاده و یک فکر بازی در عالم اجتماع قدم بگذارید. نه فقط باید بدانستن اسمی اجداد خود فناعت کنید بلکه اخلاق و اطوار و موقیت یا قصور هر یک را در هر امری دانسته برای نسل‌های آتیه خود سرمشق قرار دهید. آیا دانستن فامیل انسان کم اهمیت‌تر از اطلاع بر احوال فامیل یک اسبی است؟ آیا ممکن است شما یک اسبی بخرید و با اینکه یک اسب شجاع دلیری داشته باشید و تاریخ فامیل آن را تحقیق تماید؟ آیا در این کنچکاوی که راجع به طایفه و فامیل یک اسبی می‌نمایید ملاحظه کرده‌اید که چطور صفات حسن و یا

رذیله از نسلی به نسل دیگر نقل می‌شود؟ اما جای افسوس است که انسان در تحصیل تاریخ فامیل حیوانات بیشتر جدیت میکند تا در تحصیل تاریخ حالات و چگونگی اجداد خود! چقدر مفید و لازم است که هر جوانی از زن و مرد اطلاعات کامله از احوالات اجداد خود داشته باشد. عقیده من باید این رویه در مدارس تیر تعقیب شده تا اطفال هر یک از رذائل و خصائص فامیلی خود مطلع و بهره‌مند گردند.

۲ - صحت یک زن جوان

برای اینکه در خانه داری یک قر زن کامیاب شده موفقیت حاصل کند باید صحت بدنش او کامل باشد و از این جهت هر زنی باید طریقهٔ محافظت و نگاه داری صحت خود را کاملاً بدازد. اگرچه ممکن است شوهر او صبور بوده دارای صفات حسنی باشد ولی بطور کلی وجود یک زن ضعیف البینی در خانه خوشی و سعادت را از آن خانواده دور می‌نماید.

«سر جیمز پاکت» در یکی از نظرهای خود راجع به حفظ الصحّه عمومی می‌گوید: «امروزه ما زیادتر همت و کوشش برای تحصیل صحت لازم داریم. چقدر خوب است همینطور که اشخاص اشتیاق و میل مفرطی دد تحصیل شجاعت و حسن و کمال دارند و یا اینکه مایلند که در موضع ورزش و مسابقه از یکدیگر سبقت گیرند در بدست آوردن صحت و سلامتی نیز همان همت را مبذول داشته و آنرا از اهم امور بشمارند، چنانچه اهالی هر مملکتی دد ترقی احساسات ملی در جنگ، تجارت و یا صنعت بی اختیارند، همان قسم باید در اكمال صحت عمومی بکوشند. خانمهای محترم باید براتند که اغلب بیماری و ناخوشی‌ها در اثر بی‌بالانی‌های تخلیی جزئی پیدا می‌شود. مثلاً بواسطهٔ بی‌مواطنتی مادر در ایام اخورد سالی از اطفال خود امراض مزمنه در آنها تولید می‌شود که شر ایام بزرگی دیگر علاج ناپذیر است.

بندرت اتفاق می‌افتد که یک زنی دارای صحت کامل باشد.

اگرچه زنها مظنون شده‌اند که تمارض کرده خود را اغلب مریض

معرفی میکنند در صورتیکه صحت آنها خوب نمیباشد. ابعقیده من این خارج از حقیقت است، زیرا جنس زن صبور بوده در تحمل مصایب و بلایا عموماً پر طاقت تر از مرد است چنانکه اغلب متتحمل صدمات بزرگ می شود بدون اینکه ذره شکایت کند ولی بدجهتانه یک احساس و عادت غلطی مابین زنها رواج دارد و آن این است که خیال میکنند اگر قدری ضعیف و ناتوان باشند یا اینکه اغلب مختصر اکسالثی داشته باشند بر ملاحت و وجاهت آنها افروزده خواهد شد. لذا باید کوشش کرد که این عقیده سخیف را از میان برداشت.

این فقط کافی نیست که در ایام دوشیزگی ورزش نموده تحصیل صحت نمایید، بلکه باید پس از ازدواج نیز سعی کنید که این سلامتی را که بزحمت تحصیل کردهاید از دست ندهید و آن را محفوظ دارید. اگر در سال اول زناشویی مختصر دقیق دد این امر بتمایید دیگر ب بواسطه عادتی که در شما تشکیل شود تا اتهای عمر خود تدرستی را که نعمت بزرگی است با خود خواهید داشت.

شما باید خود را به ورزش‌های مفید عادت دهید و با کمال اتقان و استقامت به مداومت آن عادات همت بگمارید، موقع راحتی و تفریح خود را در روز یا شب معین کرده قبل از اینکه تمام قوای بدنی شما از زیادی کار کاملاً تحلیل رود راحتی بجوئید نه اینکه در یک روز فوق طاقت خود کار کرده روز دیگر را تماماً استراحت کنید.

از آنجاییکه صحت و سلامتی خانواده بددست شما است، در تعیین اطاق خوابی که دارای هوا و جریان کافی باشد قصور تمایید. اگر تا بحال غفلت شده فوری در انجام این امر مهم اقدام

نمایید. نه فقط اطاق خواب شما و سایر اعضای خانواده باید جربان هوا داشته باشد بلکه باید آفتاب گیر نیز بوده از گرد و غبار و گازهای سمی محفوظ بماند. این نکته را همیشه در نظر داشته باشید که شخص شما منسّول صحت و سلامتی خانواده میباشد. بی‌نهایت مواظب و دقیق باشید که رفقا و معاشرین شما در جامعه و خواهش‌های پیموقع وقت شما را تلف نکرده بقسمی که شما را از تکالیف خانوادگی خود بازدارند. این را بدانید و یقین داشته باشید که بزرگترین وظیفه شما انجام امورات خانه است، اگر انصاف داشته و بخواهید مطابق وظیفه خود کاملاً رفتار نمایید.

در شرق معروف است که میگویند: «خانه بر دوش مادر است». در همان دقیقه که شما بزوجیت خود اقرار کردید بمادریت خود نیز اقرار کرده‌اید و مادر خانه محسوب می‌شود خواه پروردگار آن خانه را به‌دوم اطفال، مزین سازد یا نه شما مادر و بزرگتر خانه محسوب می‌شود. بسیاری از زنها هستند که از این مقام بزرگ خود استفاده تموده آن را تقدیر نمی‌نمایند، بخیال خود میگویند زن دارای یک محیط خیلی کوچکی است و فقط در یک خانه محدودی باید مواظبت و پرستاری یک‌عدده از اطفال را بنماید. بله، محیط او کوچک است در صورتیکه دائره افکار او کوچک باشد. کجا چهار دیوار خانه میتواند افکار عالی و بزرگ یک زن را محصور نماید؟ در داخل همین چهار دیوار است که به واسطه اقدامات مجدانه بعضی مادرهای دانا جویهای علم و دانش جاری شده اینهمه اشخاص بزرگ را برای عالم انسانی تهیه می‌نمایند.

در همین محیط است که جمیع محسنات دانش و خوشبختی

عالیم محصور است. مناسبات محبت و وظایف اجتماعی ابتدا در همین محیط تشکیل شده بعد در عالم اجتماع اثر میکند. پس آیا سزاوار است که این محیط مقدس را کوچک و محدود شمرد! بعیده من محیط مادر به اندازه بزرگ و جامع است که کمتر زنی پیدا شده است که وظایف آنرا تکمیل نموده باشد و اگر هم عده قلیلی چنانچه باید و شاید بمحیط خود بی برده باشند از آنهایی هستند که از آوان طفویلت میدان عملیات خود را بزرگ دانسته‌اند و فهمیده‌اند که زن روشنائی خانه است، او شمع قلب شوهر است و معلم و هادی اطفال، او شریک در تمام اسرار و خوشی مرد است و در موضع غم و اندوه بهترین تسلی دهنده اوست.

بسیاری از زنهای جوان پس از دخول در جامعه لذایز معاشرت و مصاحبت بقسمی آنها را مجدوب و شیقته خود مینماید که دیگر وقت اینکه به محافظت صحت شخصی خود پردازند ندارند، لذا غفلتاً قوای بدنی آنها تحلیل رفته در نتیجه دچار امراض مزمنه می‌شوند و خوشی و سعادت خود و خانواده خود را از میان میبرند. بر عکس یک عده دیگر به اتهای دیگر رفته بکلی از جامعه و معاشرت با دوستان و اقرباً کناره می‌جویند و ایام را به تنهای در خانه میگذرانند. بنا بر این تمام دوستان و مصاحیین خود را که ممکن است در ایام شدت و سختی مساعد آنها باشند، از خود رنجانیده از دست میدهند. پس باید حد وسط را اتخاذ نموده یعنی هم با رفقا و دوستان و اقرباً با کمال محبت و گرمی معاشرت نموده از مصاحب آنها لذت و فایده برد و هم باید صحت شخصی را منظور داشته به امور خانه رسیدگی کامل نمود. تا ممکن است باید عیش و خوش‌گذرانی را با انجام کار و وظایف توأم نمود تا آن برکت و سعادت حقیقی خانواده جلوه نماید.

یکی از همسایگان خوش‌نوى بشاش من یک روز مرا به خانه خودش دعوت کرد. در اتئای صحبت سن خود را چهل و دو اظهار نمود. پس از شنیدن این حرف در جواب کفتم: «خانم، من هرگز سن شما را متجاوز از سی تصور نمی‌نمودم..» با یک حالت بشاش گفت: «علت اینکه من اینطور جوان مانده‌ام این است که اگر وقتی خوشی و مسرت در خانه باشد موقعي است آنکه من کارهای روزانه خود را انجام داده جمیع احتیاجات اهل خانه را فراهم کرده باشم. در آن ساعت روز یا شب زمان تفریح و خوشوقی فامیل است.» این حالت آن زن بود در صورتی‌که دارای پنج طفل بوده یکی هم باردار بود. با وجود این قسمت مهم کارهای خانه را شخصاً انجام داده برای جوان ماندن نیز وقت نگاه میداشت.

پس ای خانمهای عزیز! اگر مایلید که اینطور سعادتمند باشید در سال اول زناشوئی خود سعی کنید که این عادات حسن را ملکه خود نمایید و ساعات کار و تفریح خود را از روی دقت تعیین نمایید.

مطلوب دیگر که خیلی اهمیت داشته سعادت و خواشیختی آتیه شما را تأمین می‌نماید اعتماد و اطمینانی است که باید بشوهر خود داشته باشید. در بسیاری از زناشوئی‌ها که ممکن بوده است ایام حیات خود را با نهایت خوشی بگذراند بواسطه از دست دادن این اعتماد در ماه اول سعادت خود را واژگونه می‌نمایند. بواسطه یک عده از اطرافیان جاہل شما ممکن است اطمینان و اعتمادی که بشوهر عزیز خود دارید از دست بدھید. پس بدانید که این اولین قدم است در خرایی زندگانی شما. اگر خواشیختانه دارای یک شوهر نجیب، مهربان و سلیمی باشید شاید دو مرتبه

اعتماد قلب شما بازگشت نموده خوشبختی را از سرگیرید و الا اگر از آنطرف هم چنانکه اغلب اتفاق میافتد، همین رویه ناپسندیده تعقیب شود دیگر گذارشات و آتیه آن خانواده معلوم است چه خواهد بود.

نه فقط این نصیحت را به زنها مینمایم بلکه شوهرها نیز باید با کمال محبت و شفقت به شخصی اکه خداوند او را برای مساعدت در حیات او تعین کرده رفتار نمایند و بدانند که در صورت ارتکاب خیاتی نسبت به او، دیگر نباید منتظر باشند که زن همان احساسات صمیمانه اولیه را نسبت به آنها داشته باشد. زیرا خیلی مشکل و دشوار است برای یک زنی که مشاهده کنند شوهرش امیال و شهوات نفسانی خود را بر محبت نسبت به او ترجیح میدهد و قادر بر این نیست با تمایلات خود مقاومت نموده خیاتی نسبت با آن کسی که بیشتر از هر کس باید در عالم دوست بدارد تماید بلکه آن محبت حقیقی زناشوئی را فراموش اکرده به اجرای مقاصد رشت خود مشغول میشود.

اگر بعضی از دخترها بدانند که شخصی که برای او نامزد شده است این قبیل اطلاعات راجع به زناشوئی را ندارد، لازم است بهر وسیله مثبت شده مستقیماً یا بوسیله بعضی از دوستان او کتابهای را که شامل این قبیل نصایح و اطلاعات است، برای او پفرستند تا مطالبی را که سعادت آتیه آنها منوط و مشروط باآن است، شوهرهای آنها بیاموزند!

۳ - انتخاب شوهر

هر دختر با هوشی باید قبل از اینکه بحد بلوغ برسد فرد خود فکر کند که آیا آن شوهری که در آتیه باید داشته باشد صاحب چه کمالات و اخلاقی باید باشد یعنی در موافقی که یکی از رفقا و یا اقربای او عروسی می‌کند آن دختر عاقل باید اخلاق آن داماد را با سلیقه خود مقایسه کند و خود را در محل آن دوستش فرض کرده مشاهده کند که این شوهر را قبول خواهد اکرد و آیا چه معایب در او او می‌بیند که سزاوار شوهری نیست. باین رویه تمام حالات و عادات و صفاتی که مایل است شوهر او داشته باشد در نزد خود مجسم کرده تا در موقع لزوم یعنی وقتی که میخواهد یک فرقه سهیم و شریک در حیات خود انتخاب نماید معطلی نداشته با یک افکار باز پر تجربه شوهر خود را انتخاب نماید. «جیمز لن آلن» مینویسد: «کمالهای مطلوب (ایده‌آل) ما بر دو قسم است. قسم اول آن افکار و خیالات عالی است که برای تهیه بهترین آنیه برای خودمان تصور کرده و برای میل با آن مقاصد سعی و کوشش می‌کنیم. این قسم اول مثل چراغهای بزرگی است که در بالای برجهای بلند برای هدایت کشی‌ها ساخته شده است. از این قسم چراغها در جزئیات حیات کسی استفاده نکرده بلکه از دور یک هادی و راهنمایی هستند. آن افکار عالیه ما نیز مانند این چراغ است که فقط بما نشان میدهد که بکدام جهت حیات باید سعی نموده خود را بآن برسانیم. اما قسم دوم آن کمالات مطلوبی هستند که در جزئیات کارهای یومیه خود از آن

استفاده نمایم. فقط از برای این نیستند که بدانیم از چه سمت باید حرکت کنیم بلکه ماقنده شمعهای کوچکی هستند که در دست گرفته قدمهای جزئی حیات خود را روشن نموده و بدون هیچ خطر و آزاری با کمال اطمینان بسمت کمال مطلوب بزرگ خود حرکت می‌کنیم.»

بهمن قسم راجع بآن مردی که تا به حال افکار خود را تمرکزا داده‌اید و برای خود یک شوهر تصوری کاملی فرض کرده‌اید دچار زحمت و اشکال خواهد شد وقتیکه ملاحظه می‌کنید که آن افکار عالیه عملی نبوده و از حقیقت دور است. اما چرا این تصورات مشکل بوده و خطرناک است؟ برای اینکه در تمام مدت عمر خود را با آن شوهری که در متخلصه خود فرض کرده بودید مقایسه می‌کنید و بواسطه مغایرت آن دلتگ و ملوون می‌شوید. پس ای عزیزان من! بدانید که انسان در دائره حقایق و چیزهای محسوس زندگی مینماید. تصورات و افکار عالیه در زندگانی یومیه شما چندان اثری ندارد. فقط چیزی که دخالت کلی دارد آن مردی است که شما را برای خود انتخاب می‌نماید و شما فیز او را بشوهری قبول می‌کنید.

اما بعضی از صفات و کمالات را هر زنی که خودش لایقا مادری باشد حق دارد از شوهر خود منتظر باشد. این انتظار و درخواست باید قبل از انتخاب باشد که باید در صفات او دقت نماید ولی بن از اینکه آن شوهر را انتخاب نمود دیگر حق او ندارد که درخواست بعضی از کمالات و صفات مخصوصه را که او فاقد است بنماید. اگر قبل از زناشویی کشف گردید که آن مردی که نامزد شما است بعضی از صفات و اخلاق حمیده را دارا نیست باید خود را فریب بدھید بتصور اینکه پس از ازدواج

ممکن است تدریج صفات حسن را باو یاد داد یا اینکه بعضی از عادات زشت مضره را از او سلب نماید، زیرا دیگر آن زمین قابلِ زراحت تخم جدیدی نمی‌باشد چه که وقت آن گذشته است و هر رفتار و کرداری که جبلی او شده یقین است تا آخر عمر با او بوده باعث عذاب جسم و روح شما خواهد شد.

علاوه هر زنی حق این انتظار را دارد که شوهری را که در آنیه باید انتخاب نماید ماتند شخص خودش پاک و مقدم باشد وظیفه هر زنی است که اطلاعات کافیه راجع باین موضوع تحصیل نماید اما بچه وسیله کسب این اطلاعات را بنماید؟ او باید بهر وسیله است برای تحصیل این اطلاعات تثبت نماید و اگر سعی خود را نموده موفق نشد بهتر است که قدم ثانی برای زناشوئی بر فداشته تنهایی را بر این ازدواج مشکوک خطرناک ترجیح دهد.

باید هر دختری بداند و هشیار باشد که در انتخاب شوهر که بزرگترین مسئله حیاتی است برای او باید فقط به احساسات محبت و عشق ظاهری کفايت نمود زیرا اغلب احساسات برای انسان یک هادی مصلی بوده او را بوادیهای خطرناک و پرتگاههای منهیب دلالت می‌نماید.

صحت بدنی اولین نکته است که باید در انتخاب شوهر ملاحظه شود، زیرا نه فقط فواید شخصی شما در ملاحظه این نکته منظور است بلکه در نسل‌هایی که در آنیه از شما پیدا می‌شود دخالت قام دارد. بنا بر این در انتخاب شوهر به این قضیه باید نهایت اهمیت را داد. در صورتیکه جمیع دکترهای بزرگ بالاتفاق هم عقیده هستند که امراض سل، سرطان، خنازیر، جنون، سفلیس و یک عددی دیگر از نسلی به نسل دیگر نقل می‌شود. دیگر تکلیف هر زن با فکر جوان خیرخواهی معلوم است که در صورت عدم

دقت در این انتخاب دارای چه مسئولیتهای بزرگ و جداني و اجتماعي میباشد. اگر هم شما با استقامت بوده يك حس فداکاري در خود مشاهده میکنيد و حاضرید برای اينکه حیات خود را در پرستاري و مواظبت شوهر و طفل مريض خود صرف کنيد به اين امر رضایت ندهيد زира بر عالم انساني يکعده اشخاص ناقص الخلق مريض اضافه خواهيد نمود که از وجود آنها جز تحميل بر جامعه فايدة ديگري متصور نیست، مثلاً شما باید از تاریخچه فاميلي آن شوهری که میخواهيد انتخاب بکنيد اطلاعات كامله داشته باشيد و در افكار و اخلاق و قوای بدئی اجداد او دقت كامل بنمایند چنانکه يك فقر از اجداد و پيشيان او داراي يك مرض مسرى بوده و يا يك عادت مضری داشته خيلي محتمل است که آن مرض يا آن صفت زشت در شوی شما اثر كند و در نتيجه خود شما و اطفال خود را به انواع مصائب حیاتی مبتلا خواهيد کرد، زيرا بطوری که تا بحال تجربه شده اطفال ييشتر آن صفات پست و يا آن قوای ضعيف والدين خود را قبول میکنند.

دکتر «گارینسی» که يکی از دکترهای خيلي معروف است اينطور مینويسد: «مردهای جوانی که جزئی آثار سفلیس در خون آنها وجود داشته باشد پس از ازدواج بطور يقین اين مرض به اطفال آنها نيز نقل میشود. در نتيجه هزاران اطفال بواسطه زهر اين مرض هلاک شده قبل از تولد ساقط شده‌اند اگر هم بندرت بعضی‌ها زنده بدنيا آمده‌اند يقین است که ناقص الخلقه بوده و اغلب پس از چند روز يا ماهی میمیرند و اتفاقاً اگر عدد محدودی زنده بمانند تا آخر عمر خود در مشکلات امراض جسمی و فکري دچار بوده بالاخره با يك عمر کوتاه پر زحمتی از اين دنيا ميروند.» از اينجهت است که اولیاء آقدر در مقابل اطفال خود مسئولیتهای

بزرگ شخصی و اجتماعی دارند در صورتیکه آنها را با مراض ارثی مزمنه مبتلا سازند. باین مناسب است که در اغلب دول آمریکا دولت قانونی به دن هیچ عروسی را تصدیق نمیکند مگر اینکه قبل از عروسی داماد و عروس را دکترهای قابل حکومتی معاینه طبی بنمایند و در صورت داشتن امراض مسریه از ازدواج آنها جلوگیری میشود زیرا آن زن و شوهر قابل اینکه پدر و مادر حقیقی باشند نیستند.

دومین نکته که در انتخاب شوهر باید هر دختری در نظر داشته باشد قضیه مالیه و سرمایه اوست که باید ملاحظه کند که آیا این شخص که در آئیه شوهر او خواهد بود قادر بر اداره کردن امورات معاش یک فامیل میباشد یا خیر و یا اینکه میل دارد از مالیه زن خود استفاده نماید و قع بردارد در صورتیکه هیچ شوهری حق ندارد باین امید زن بگیرد اگر چه در صورت بودن محبت ثروت زن و شوهر یکی بوده هر دو رفاهیت و آسایش فامیل در نظر دارند ولی قبل از ازدواج باید باین موضوع کمال اهمیت را داد که بعد از آن دچار اشکالات مالی و اقتصادی نشوند.

معروف است که مردهای جوانیکه در خانه نسبت به پدر و مادر و خواهر خود خوش رفتاری میکنند در آئیه با زن خود نیز همان رویه را اتخاذ خواهند کرد. بنا بر این خیلی مفید و لازم است که قبل از عروسی دعوت داماد را قبول کرده و بخانه او بروید و با کمال دقت طریقه مماشات و رفتار او را با اهل خانه ملاحظه کنید ولی ملتقت باشید که این قسم رفتار تظاهرات مصنوعی نباشد بلکه از روی طیعت باشد اگر مشاهده کردید که او شخصی است که در جزئیات کار خانه دخالت کرده اوامر زیاد میدهد

و ایرادات جزئی میگرد قدری با خود فکر کنید و بینید آیا خود را برای اجرای این قسم اوامر حاضر کرده‌اید و آیا خود را آماده و مهیا می‌بینید که ایرادات او را رفع نموده رضایت خاطر ش را با کمال خوبی فراهم بکنید؟ اگر از خود جواب منفی شنیدید نه خود را در ذممت یندازید و نه راحتی او را سلب کنید بلکه با کمال سادگی پیشنهاد او را رد نمایید زیرا کار نکرده را باز توان کرد ولی افسوس گذشته سودی ندارد.

قسمت دیگری که باید کاملاً در آن دقت شود مسئله اخلاق و عادات است یعنی هر زن جوانی باید اخلاق و عادات شوهر آئیه خود را ملاحظه کند و بینید آیا میل دارد بعلاوه اینکه خودش را در صدمه و مشقت می‌اندازد این صفات به اطفال او نیز سرایت نماید و همینطور آیا فامزد او دارای نزاکت و قوّه قضاوت و آتش صبر و تحمل و اقتدار و نجابت می‌باشد یا نه؟ و آیا بطور کلی قابل است که صاحب خانه و زن و اطفال بشود؟ حس احترام و شجاعت و راستگویی و تقدیس و تدبیر هم‌وماً صفاتی است که زنها مایلند آن شخص را که از همه پیشتر دوست دارند دارا باشد و این نکته را هم باید در نظر داشته باشند که همان قسم که این صفات و خصائص را منتظرند محظوظان دارا باشد باید خودشان فیز دارا بوده اگر در هر قسمت جزئی مطابقه نمی‌نماید اقلای در توازن و مقابله باشد

۴ - تکالیف زن در مقابل شوهر

اولاً زن باید در جمیع صفات و کمالات مساوی با مرد باشد نه رقیب او و تکمیل کننده نواقص مرد باشد نه شبیه او تا مادامیکه دنیا باقی است زن در جامعه یک مقام مهمی را حائز است و همیشه دارای تکالیف و مشاغل معینه می‌باشد و تازمایکه خانه وجود دارد در عالم زن مرکز مهم آن خانواده خواهد بود. یک زن حقیقی هرگز راضی نخواهد شد که آن هوش و فراست طبیعی، آن لطافت و نظرافت اعضاء، آن قوه دراکه و تیز فهمی، آن استعداد و قابلیت که او را مستعد میکند برای انجام صدھا کارهای مختلف در هر روز و آن محبت مادری و آن عاطفة شیرین شخص خود را با هر نعمت و متعای در عالم تبدیل و معاوضه نماید. بعبارت دیگر یک زن حقیقی به زن بودن خود افتخار دارد و مایل است که زن باشد و نه جنس دیگر و همیشه سعی می‌نماید که بر زنیت خود پیفزاید و آن را کامل سازد.

اگر بواسطه اتفاقات روزگار زنی مجبور شود که در جامعه کار و مبادلات داخل شود و تمام امور حیاتی خود را بشیخصه اداره نماید لازم نیست برای موفق شدن در انجام این قبیل کارها که راجع به مرد است آن احساسات دقیقه و آن لطافت و جذایت شخصی خود را از دست بدهد و آن عواطف شیرین خود را تبدیل به صفات دیگر نماید.

یکی از مسائل بزرگی که هر زن جوان با فکری باید ملاحظه نماید این است که در زمان تدبیر ازدواج دقت نماید که

شوهر او چه نواقصی در زندگانی دارد و سعی کند آنها را تکمیل نماید تا اینکه کمالات خود و او مکمل یکدیگر شده یک حیات کامل با سعادت تشکیل دهند. و اگر پس از ملاحظه احتیاجات نامزد خود مشاهده کرد که استعداد و شجاعت انجام دادن آن قضایا را ندارد بهتر است فکر و تصویر ازدواج با او را از خیال خود بیرون نماید، برای اینکه همانطوریکه تساوی و یکی بودن ذوق و عقیده مایین زن و شوهر یک عامل خیالی مهمی است در حصول بهجت و سرور در یک خانواده همان قسم تکمیل نواقص جزئی یکدیگر در اهمیت کمتر از تساوی سلیقه نبوده در ارتباط حقیقی قلوب آنها دست کاملی دارد.

زن نه فقط باید مایل باشد که اطلاعات کافیه از جزئیات شغل و کارهای شوهر خود تحصیل نماید، بلکه باید از نکات جزئی و راههای حل اشکالات آن نیز باخبر باشد که در موقع لزوم با نهایت آسانی و اقدار بتواند به شوهر خود مساعدت لازمه ننماید خواه آن‌کمک فکری و خواه عملی باشد. زن باید در موقع سختی و بدیختی سهیم و شریک مرد باشد، او را نصیحت و دلالت نماید و به قلب او تسلی داده خاطرش را مشعوف سازد، زیرا خداوند یک مقام بزرگی برای زن معین کرده است و آن‌کمک و مساعدت کردن به مرد است. پس باید هر زن با وجود این مقام خود را محفوظ داشته این مرام و مقصد مقدس خود را انجام دهد. معروف است که یکی از عال مهی که صدر اعظم سابق انگستان «گلادستان» را یکی از بزرگترین سیاستیون قرن نوزدهم اکرد و او را موفق نمود که بخدمات بزرگی به مملکت خود فائل شود، مساعدت و آنکه عاقلانه خانم او بوده است با او در جزئیات و کلیات امور. این خانم محترم یکی از زنهای معروف قرن

نوزدهم بوده است و در تحصیل شهرت و بزرگواری شوهر خود دست کاملی داشته است. او این نکته مهم را میدانسته است که بزرگترین و مهمترین کمکی که زن به شوهر خود می‌تواند بکند این است که امورات خانه و وسائل راحتی او را بقسمی اداره نماید که هیچ زحمت فکری از این حیث برای شوی خود باقی نگذارد. بعلاوه خانه‌داری آن زن بزرگ از راه معاشرت و مماشات با اشخاص بزرگ فیز به شوهر خود کمکهای زیاد نموده است. همان قسم که حیات خود «کلادستان» بقدیس و بی‌آلایش معروف است عاطفه خانم او نیز ضرب المثل عصر خود بوده است. البته معلوم است که از اتحاد و تعاون این دو عامل مهم چه نتیجه حاصل می‌شود.

هر خانم جوانی باید کاملاً در علم خانه‌داری مهارت داشته باشد چنانکه معروف است می‌گویند: «زن اساس خانه است» ژاپونیها عقیده دارند که خانه بر دوش مادر قرار گرفته است. بنا بر این ای خانمهای محترم! این موهبت و وظیفه مقدس را قدردانی نمایید یعنی خانه‌داری که یک نعمت و برکت بی‌قیمتی است که به شما تفویض شده محترم شمرده مطابق وظایف مقدسش رفتار کنید. شما باید خانه و منزل خود را حتی المقدور بقسمی ترین نموده مرتب و جذاب نمایید که هیچ تماشاگاه یا محل تفریحی در خارج تواند شوهر شما را در موقع فراغت و راحتی از خانه خود دور کرده بخود جذب نماید. نه فقط خانه خود را مانند بهشت ساخته بهترین محل راحت و نوش برای او قرار دهید که پس از انجام کارهای شخصی بهترین آرزویش این باشد به منزل آمده ساعات راحت خود را با شما در خانه بسر برد، بلکه باید خانه را یک محل موافقی برای پذیرائی رفقا و دوستان او نیز

ترتیب دهد اگر چه یک شوهر با فکری بدون اصلاح خانم خود مهمان بمنزل نمی‌ورد ولی باید همیشه خانه مخصوصاً اطاق پذیرائی مرتب بوده باشد که در صورت اتفاق از مهمانهای عزیز شوهر خود با کمال بشاشت پذیرائی نمائید.

هر گز فراموش نمیکنم نصیحت مشفقاته یک عالم روحانی را بیک دختری در روز عروسیش که باو گفت: «ای دختر عزیز من! همیشه بقدری مهربان و مهمان نواز باش که هیچ وقت یک مهمانی بجز با احساسات خوش و مسرت آمیز از خانه تو بیرون نرود». آن خانم نیز این نصیحت پدرانه را بگوش جان شنیده متابعت نمود و چندین دفعه اتفاق افتاد که وقیکه مشغول تنظیم و ترتیب امور خانه بود یک مهمانی غفلتاً بر او وارد شد و او با کمال بشاشت و خوش روئی از او پذیرائی نموده از روی صمیم قلب به او خوش آمد گفت و بواسطه همین حسن مهمان نوازی همیشه در نزد شوهر خود و دوستان او محترم و عزیز بوده ایام خود را بخوشی و سرور گذرانید.

یک زن جوان با سلیقه حتی بعد از ایام عروسی باید سعی کند همیشه خود را خوش وضع و جذاب نگاه دارد مثلاً بوسیله گذاشتن یک «روبان» خوش رنگی در روی سر و یک توال خوبی امکن است خاطر شوهر خود را مشعوف کرده بخود جذب نماید. این یک عادت خیلی پستی است که بسیاری از زنها مادامیکه در منزل خود هستند ابدآ مراعات لباس و نظافت شخصی خود را نمیکنند و از آینجهت ممکن است شوهر آنها در معاشرت و موافقت تمام با آنها خودداری نماید. این مسائل جزئی در نگاه داشتن آن محبت اولی خیلی اهمیت دارد و قابل دقت است. اگر چه خود لباس نظیف پوشیدن و زینت سر و صورت اهمیت زیاد نداشته با

اندازه مؤثر است، ولی چون ملاحظات و علاقه زن را بخوشحال کردن شوهر خود می‌رساند باعث ازدیاد محبت و مهربانی از طرف شوهر شده آن عاطفة اولی بحال خود باقی می‌ماند. بهمین قسم هر زن جوانی باید از روی میل و شوق طبیعی مادری نماید چه که ازدواج فقط زینت و خانه‌داری نبوده بلکه قسمت مهم آن برای مادری و بچه‌داری است. اگر چه یکمده کمی عقیده ایشان مخالف این است، ولی امید است که پس از ملاحظه مضرات آن در بقای نژادملی و جامعه این عقیده خودرا تغیر دهدن. زنها باید از حد خارج شده فقط منافع شوهرهای خودرا منظور دارند، بلکه از آنجاییکه امر ازدواج یک سره نیست باید منافع هر دو طرف را در نظر داشت. باید حب خدمت و پرستاری شوهرها آنها را از محافظت قوای عقلانی و جسمانی خود محروم نماید، چه بسیار اقصال‌ها مایین زن و شوهر واقع شده در نتیجه همین غفلت که زنها بلکلی از منافع بدنی و مالی و روحی خود گذشته فقط در ترقی شوهر خود کوشیده‌اند. بتجربه ثابت شده است که عدم توازن و توافق و زیاد روی در هر کاری بالاءخره منتج بندامت خواهد شد. بعلاوه یک شوهر منصف با فکری هرگز راضی به این امر نخواهد شد، بلکه سعی می‌کند هر چهار خودش از حیات نصیب میرد، خانمش نیز یک قسمت و بهره داشته باشد مثلاً اگر زن به انجام دادن کاری در خانه مشغول باشد ممکن است شوهر او برای او بلند کتابهای مفیده بخواند تا زن او استفاده نماید. در خاطر دارم وقتی یک خانم فاضل نقل می‌کرد که هر چه معلمات دارد بواسطه شوهر خود تحصیل کرده زیرا شوهر مهربان او تصمیم‌گرفته بوده است که هر کتابیکه خودش می‌خواند باید خانم او هم بخواند، چه بسیار اتفاق افتاده بود که

خانم او در آشپزخانه مشغول طبخ بوده است و آن مرد با عاطفه کتابی را که شخصاً دوست میداشته برداشته در حرارت زیاد آشپزخانه نشسته برای خانم خود آنرا میخوانده و شرح میداده است. و به این وسیله هر چه خودش معلومات داشته خانم خود را نیز در آن شرکت داده است.

از آنطرف بعضی از خانمها در راه ترقیات علمی و فکری خود قدری زیاد روی میکنند و بواسطه صرف یک قسمت مهمی از اوقات در مطالعه و تقویت قوای فکری خود از انجام دادن کارهای لازم خانه که بزرگترین وظیفه آنهاست باز میمانتد. البته بسیار خوب و لازم است که خانمهای محترم مجلات مفيدة علمی و اخلاقی خوانده استفاده بنمایند و یا اینکه مقداری وقت خود را بمصاحبت و معاشرت با اشخاص عالم یا عالمه گذرانده افکار خود را توسعه دهند و خود را با محیط کاملاً آشنا نمایند ولی این در صورتی لازم و مفید است که وظایف اولی خود را انجام داده باشند.

بسیاری از مرد های بزرگ عالم عقیده دارند که اگر یک زن با تقوی یافت شد قیمت آن فوق تمام ثروت و جواهرات عالم است زیرا قلب آن شوهر اعتماد کامل به زن خود خلواهد داشت و یقین دارد در هیچ موقع چیزی کم نکرده بلکه در هر قدمی که بر میدارد یک فایده در او و مرتب است. خوش وقت است وقتی خانم او دهان را برای نصیحت میگشاید و مهربانی و دانش از روی عطوفت از لسان او جاری می شود. در مخارجات و مصارفات خود کمال اطمینان را داشته از روی رضا و رغبت خرج میکند. در تربیت اطفال خود به درستکاری و پرهیز کاری مطمئن

است و از جهات دیگر نیز فارغ‌البال می‌باشد. بسیاری از دوشیزگان به این قسم تربیت شده و برای شوهرهای خود یک موهبت بزرگی بوده‌اند. پس هر یک از شماها باید سعی کنید که در این راه از یکدیگر تقدیم جوئید بطوری که احترامات شما در نزد شوهران خود زیاد بوده نصایح مشفقاته شما را با یک عالم تقدیر و تشکر قبول نمایند.

۵ - عروسی و تهیه لوازم خانه

بسیاری از جوانان قبل از اینکه لذتی از حیات ازدواجی خود برنده یک قسمت بزرگی از مالیه خود را بواسطه مخارجات غیر لازم ایام عروسی و تظاهرات آن تمام مینمایند و خود را از ابتدای جوانی دچار خطر بزرگ افلاس و بی‌سرمایگی می‌نمایند در صورتیکه هیچ این قبیل مخارجات ضروری نبوده فقط برای متابعت رسومات مملکتی و یا تقلید بعضی اشخاص متمول است که این زیادروی‌ها را کرده خود را فقیر می‌نمایند.

یک زن کوچک اندامی که در یکی از خانه‌های پست در همسایگی من منزل دارد یکروز صبح با حالت پریشانی ابمنزل من آمده گفت دختر همشیره مرا در همین دو روزه خیال دارند برای یک جوانی که در یک مغازه شاگرد است عروسی نمایند و من خیلی پریشان خاطر و مضطرب هستم که بچه قسم تحصیل یک پولی بکنیم برای مخارجات نهار روز عروسی و یک دسته موزیک. پدر «گیتی» که می‌خواهد او را عروسی نمایند نیز در کمپانی باما می سی تومان مزدور است و بعلاوه «گیتی» چهار دختر دیگر نیز دارد و تا بحال نهایت امساك و صرفه جوئی در این خانواده شده که همیشه این پنج دختر لباس خوب با فرم و مد جدید پوشند. از اینجهت ندرتا در این خانواده گوشت یا کره صرف شده است تمام رختخوابهای آنها بی‌ملافه بوده و در زمستان بخاری‌های آنها بی‌ذغال است. با وجود این آن پیر مرد مبلغی به اشخاص مختلفه مقروض است که در موقع عبور از خیابانها از او مطالبه

میکنند در صورتیکه نهایت جدیت را در کار کردن دارد و در هفته‌ای شش روز از طلوع آفتاب تا غروب مشغول کار است و تمام اجرت و مزد او و زنش را مطابق احتیاجات و مصالح دخترهاش صرف ننماید.

و قیکه من اذ او سؤال کردم که چه لزومی دارد با این نداری این پذیرائی در روز عروسی بشود و یک دسته موزیک چه ضرورتی در آن روز دارد در جواب من فوری گفت هر عروسی که از این طبقه بخانه شوهر رفته است در روز عروسی مهمانی مفصلی شده و ضمناً موزیک نیز داشته‌اند و حال اگر ما از اجرای این رسوم چشم پوشی کنیم آیا فامیل داماد چه خیالی کرده و سایرین چه قسم صحبتها در اطراف این موضوع خواهند کرد. بنا بر این ما مجبوریم بهر زحمت و مشقتی بوده این مبلغ را قرض و تهیه نمائیم که مطابق معمول رسم عروسی را مجری داریم. پس از چند روز «گیتی» را بقسی که معمول بود عروسی کردند و پدر بیچاره او را مبلغی مقروض نمودند. او هم پس از اینکه خانه شوهر را با جهازی و هدایای عروسی مزین کرد شروع یک زندگانی پر خرجی نمود در صورتیکه لباس زیری کاملی نداشته و یک تومن در جیب خود نداشت دست از پذیرائی و میهمانداری بر نداشته همیشه قهوه و چائی خود را از قهوه خانه‌هاییکه مخصوص اشخاص متمول بود میطلبید و البته پر واضح است که نتیجه و عاقبت این تظاهرات و مخارجات فوق العاده برای یک مرد مزدوری چه خواهد بود.

امروزه اکثریت مردم خصوصاً زنها و مردهای جوان آنچه را که خودشان میل دارند و یا اینکه قادر بر تهیه آن هستند میزان زندگانی خود قرار نمیدهند بلکه آنچه را که سایرین در اطراف

یک قضیه و مطلبی ممکن است صحبت کنند مصدر قرار داده مطابق آن رفتار می‌کنند. چقدر نادر است یک پدر و مادری که با قول سایرین اعتماد تموده مطابق قدرت و استطاعت خود دخترهای خود را شوهر داده یا برای پسرهای خود زن بگیرند.

هدایا و جهازی عروس یک آثار خوش است از یک اوقات نادری. اما اغلب برای والدین یا سایر اطرافیان عروس که استطاعت خرید آنها را ندارند تولید یک زحمت بزرگی مینماید و بعلاوه وقتیکه آن عروس و داماد صاحب یک مقدار اشیاء و اسباب قشنگ ظریف شدند که برسم هدیه آنها داده شده است مایلند که برای تکمیل آنها بعضی اسبابهای دیگر نیز بخرند و از اینجهت خود را مفروض کرده تا آخر حیات از حیث امور اقتصادی عقب خواهند بود.

مثلاً معمول شده است که اطاق پذیرائی هر خانمی باید دارای یکجفت بخاری آهن باشد پس از تهیه و نصب آنها در یکی از بهترین اطاقهای منزل یک چند قالیچه قشنگ تبر لازم می‌شود که تناسب اطاق را تکمیل نماید بعد چند صندلی و میز لازم می‌شود برای اینکه اطاق خوب جلوه کند چند پرده باید خریده شود بالاخره وقتیکه آن مرد بیچاره حساب می‌کنند می‌بینند یک مبلغ فوق العاده که خارج از استطاعت او بوده برای یک اطاق خرج شده است در صورتیکه زندگانی کردن آنقدر اسباب و لوازمات فوق العاده لازم ندارد. وقتی ما خوشبخت خواهیم بود که بهن چه تهیه کنیم اکتفا نماییم و از بودجه خود خارج نشویم. عموماً این تکلفات پس از تهیه جهاز و گذاشتن ایام عروسی تمام نمی‌شود بلکه اشخاصیکه دارای یک درآمد متوسطی هستند عموماً مایلند از اشخاص میلیونر که از عهده حساب یوں خود بر نمی‌آیند

تقلید نمایند دد صورتیکه آنها باید با از کلیم خود خارج نگذاشته مخارجات و احتیاجات خود را مطابق عایدی که دارند موازن نمایند تمام مسئولیتهای اینکار بهمه خانمهای جوان است که باید منافع خود و شوهر خود را که در حقیقت یکی میباشد همیشه منظور دارند.

در ایام قدیم وقتیکه مادرهای ما بخانه شوهر میرفتند صندوقهای آنها بر از پارچه‌های کتانی اعلائی بود که بدست خود تهیه نموده بودند و همینطور سایر لوازمات مهمه خانه را همراه داشتند و باشیاء لوکس و بی‌فایده کمتر اهمیت میدادند و زندگانی خود را با کمال سادگی و خوشی ادامه میدادند. امروزه این فریاد احتیاج ما نه از کمی لوازمات است بلکه از داشتن لوازمات و اشیاء فوق العاده زیادی میباشد که ما را از آسودگی و راحتی دور کرده است و بعلاوه این تصنعت و تظاهرات یک مانع و رادعی است مایبن ما و خدای خود زیرا که در حقیقت ما صاحب آن اشیاء نیستیم بلکه آنها ما را تصاحب نموده و مأتمد آقا بنا فرمان میدهد.

۶ - مناسبات زناشوئی

بواسطه عقاید مختلفه که راجع باین موضوع اظهار شده و بعلت سوء استعمال مسئولیتهای بزرگی که در تکالیف و امتیازات این مبحث بعمل میآید ما بطور بی میلی در بحث این قسمت داخل می شویم. وقتیکه مشیت الهی در تقدیر ازدواج قرار گرفت هیچ مو هبتو را مقدس تر از این نسبت بزرگ تعیین ننمود. اما بدینها وقتیکه این عنایت و موهبت بنوع بشر عطا شد بواسطه سوء تصورات و افکار پست هیچ حالت و مناسبتی را در عالم تاریک تر و برگناهتر از مناسبات زناشوئی تصور ننمودند.

اگر آن قسم که سزاوار است رفتار شود و امتیازات آن را سوء استعمال تمایند اثرات زناشوئی در عالم انسانیت بسیار مؤثر بوده تولید اخلاقهای ناپسندیده نمینماید. اگر بر عکس بخلاف این در راه غلط استعمال شود آزادی های آنرا برای اجرای امیال شخصی بنکار برنده و در جلوگیری آنها مقاومتی قمایند انه فقط آن مواهب و مقاصد مقدس که برای این عطیه کبری منظور شده عقیم و بلا قیچه میماند بلکه اثرات و تبايج بد و وخیمی در اخلاق و آداب انسانی تقریباً داشته با کمال جدیت در زوال آنها میکوشد. وقتیکه در عالم زناشوئی برای تسلیم عنان و اختیار خود بشهوای نفسانی داخل شوند و تصمیم نگرفته باشند که مادر یا پدرهای مهربان برای اطفال باشند معلوم است که چه سستی در اخلاق آنها پیدا می شود و چطور وجودان و عاطفة خود را کشته به منزلگاه گناه و خیانت وارد می شوند. آیا چه چیزهایی است که

باعث بدپختی و سوء اخلاق می شود؟ بعیده من عل آن خیلی ساده و بسیط می باشد: اول خرابی و فساد عقیده است در نتیجه تفهمیدن علت خلقت و فوائد زندگانی در این عالم. دوم افکار و خیالات پست واهی است در تحصیل سعادت و خوشی یعنی تصور یک مسرات پست نالائقی برای خود نمودن. سوم نداشتن شخصیت و قوه اراده می باشد که نمی تواند از تمایلات شهوانی خود جلو گیری کرده از روی یک اساس متین و محکمی رفتار نمایند. چهارم تصور اینکه حقیقت و روحانیت خارج از قضیه ازدواج است. بالاخره مادرهای جا هل بی تجربه هستند که باعث اینهمه انرات و تایج وخیمه می شوند.

در یکی از مجلات جدیداً نوشته شده بود که اگر آن فرشته که حساب اعمال بندگان را نگاه میدارد هنوز مشغول ادامه کار خود باشد باید هر روزی میلیونها جنایات بر علیه زنان ثبت نماید و در بین این جنایات از همه پستتر و مضرتر بعالی انسانی جنایاتی است که مادرهای جا هل در تعلیم و تربیت دخترهای بی گناه خود مرتكب می شوند یعنی وجودان، شرافت، صحت و آتیه دختران خود را بمال و تروت و تظاهرات آن مبادله مینمایند. افسوس و ذريغ که فقط خوشی و سعادتی که این دوشیزگان معصوم دارند در همان چند روز کودکی و دوشیزگی آنهاست. آیا برای این درد مهلك دوائی یافت می شود و این مرض بزرگ معالجه پذیر هست؟ بعیده من نه تا زمانیکه زنها قدر حیات خود را ندانسته و آنرا یک کاسه آش بپروشند و در اینصورت بزودی حقیقت انسانی از میان خواهد رفت. پس ای مادرهای مهربان ! به دخترهای عزیز خود پند دهید و یاموزید که هیچ نعمتی را در مقابل خوشی و صحت و سعادت خودشان و اطفالشان نباید عزیزتر بدارند.

باید باین دو اصل مهم یعنی صحت و سعادت پیش از تمام تروتها و لذاید عالم اهمیت دهد و بدادند که زناشوئی یک امر کاملاً طبیعی مقدس است نه یک متعای بازاری. ای خانمهای جوان عزیز! بخودتان راستگو باشید و هر جا ممکن است سعادت و خوشی را بجوئید. تصور نکنید که محبت و عشق، قدیمی شده و از مد افتاده است بلکه اینها عواطف ابدی بوده بهترین دلیل و هادی طبیعی هستند که با انگشت خود راه سعادت و خوشی حقیقی ازدواج را نشان میدهند.

هیچ نعمت و بدیختی ند عالم فوق زناشوئی بدون محبت نیست اگر چه ملیونها تروت و تمول بآن اضافه شود، زیرا با نبودن محبت و یگانگی هر اقدامی از امورات زندگی که بیکطرف رجوع می‌شود بنظر سخت و دشوار آمده بلاعوض تصور می‌شود و هر امتیازیکه بیک طرف داده می‌شود از طرف دیگر با بی‌میلی و عدم رغبت تلقی می‌شود در حقیقت حیات برای این زناشوئی می‌محبت بار سنگینی بوده روزگار آنها را تلخ و زار می‌نماید. اما بر عکس چقدر تفاوت در میان است وقتیکه از طرفین علاقه محبت استشمام شود. در این موقع هر فاملایم و اشکالی که در راه حیات پیدا می‌شود محبت تلافی کرده روی آنها را میپوشاند. یعنی در موقعیکه غم و غصه روی میدهد هر دو شریک بوده آنرا به دو، قسمت می‌نمایند از اینجهت تحمل هر یک کمتر می‌شود نه اینکه دو برابر شده زیادتر شود. در اینصورت حقوق هر یک محفوظ مابنده محترم شمرده می‌شود و وقتیکه از معنی خانه این حقیقت را درک کنند که خانه یعنی زن و شوهر و اطفال، آنوقت است که خوشی و سعادت حقیقی روی داده حیات جاودانی پیدا خواهد کرد.

حال بهتر است که این تصویرات و تایح غم انگیز را کنار گذاشته قدری راجع بتكالیف مهم زناشویی و مسئولیت‌های بزرگ آن صحبت کنیم تا کنون چنانچه اکثر مردم رفتار نموده‌اند. فقط هر کسر راحتی و خوشی شخصی خود بوده در فکر این نبوده‌اند که باید منافع و مسرت یک شخص دیگری را تبر منظور نظر داشت نه فقط در عالم زناشویی باید آنچه را که بمناقص شخصی شما خوش می‌آید قبول کرده مطابق آن رفتار نماید بلکه باید سعادت و کامیابی هر دو را در نظر داشته متفقاً در تقویت قوای روحی و جسمی خود بکوشید.

در خصوص آن وعده اطاعتی که در وقت انعقاد مراسم زناشویی ماین ذن و شوهر مبادله می‌شود مقالات بسیار نوشته شده و در اطراف آن توضیحات زیاد داده شده است اما وقتیکه دقیق شده کاملاً ملاحظه نماید خواهید دید که در یک زناشویی حقیقی ابدآ فکر اطاعت یا تخلف نباید وجود داشته باشد زیرا در عالم یگانگی هر یک اراده دیگری را محترم داشته حتی المقدور آنرا مجری می‌نماید نباید اساساً تحکم و استبداد در هیچ طرف وجود داشته باشد بلکه باید هر یک شخصیت و میل دیگری را همیشه منظور نظر داشته اختلافات جزئی در عقاید را محترم شمرند در صورت بودن توافق و اتحاد کامل در کلیات وجود یک اختلاف جزئی ابدآ بریشه اتحاد صدمه وارد نمی‌ورد و هر دو وقتیکه این تباینات جزئی روی دهد اگر از یک طرف کوتاه اندداخته مسامحه شود یقین است که بر محبت و عطف دیگر اضافه خواهد شد.

من «بوربون» که یکی از خانمهای مشهور است، عقینه دارد که در صورتیکه انسان اختلافات جزئی در عقاید را اهمیت

نداده حاضر شود به دوست و رفیق، خود تسلیم شود در عوض یک حس احترام و تواضعی در او تولید خواهد کرد که اگر در یک موقع مطلب مهم و اختلاف بزرگی در میان باشد با کمال خلوص و صمیمیت بدون سختگیری از یکطرف آن قضیه حل شده سوء تقابهم رفع می‌شود این یکی از بزرگترین صفات و کمالات انسان است که از اشتباهات و عملیات جزئی که در مکالمه و یا معاشرث پیدا می‌شود که در اساس و اصول امری دخالت کلی ندارد صرف نظر نموده توجه خود را جلب باان تماید بطوریکه آن موضوع بی‌اهمیت از میان برود مکالمه و مناظره‌هاییکه من چنین گفتم و تو چنان‌کردی همیشه زیاد بوده است بجز سلب راحت و آسایش و تولید اکدوارتهای زیاد هیچ ثمر و نتیجه دیگری ندارد. درهیچ یک از قسمتهای حیات ماتند عالم زناشویی، انسان محتاج بخودداری و قوه اراده نیست و هیچ رابطه در عالم وجود آنقدر باعث ترقی و تعالی قوای روحی ما نخواهد شد.

در تنازعات و کشمکشها فامیلی هیچ اشتباهی بزرگ‌تر و پر خطرتر از این نیست که انسان عنان نفس را رها کرده بگذارد طبیعت حیوانی او بر جنبه انسانیش غلبه نماید. وقتیکه آن حس خودخواهی و شهوت هسانی غلبه نمود هر ملاحظاتی را از میان برده پامال می‌نماید. خودپرستی که یکی از صفات پست طبیعت انسانی است همیشه یک قطه و مقصد را در نظر دارد و آن انجام امیال و شهوت هسانی است در آنموقع انسان هیچ در فکر عاقب و خیمه تمایلات شخصی نیست ولی پس از آنکه آتش حرص و شهوت خود را فرو نشاند با یک دنیا حسرت و تأسف ملاحظه خواهد کرد که چطور وجدان خود را در راه امیال حیوانی خود کشته و محبت حقیقی را پایمال نموده است.

ای شوهرها ! بدانید که طبیعت زن بخشنده است و عفو و اغماض از صفات حسنَه او می باشد در صورتیکه محبت شما در قلب او باشد جسارات و حملات فسانی شما را که مخالف آداب انسانیت است بدفعات متعدده خواهد بخشید . اما آگاه باشید که وقتی درجه محبت و عفو او به بالاترین حد خود رسیده طاقت او طاق می شود و دیگر زحمات و کوشش محبت برای غلبه جستن بر تصریف بیهوده است در اینوقت دیگر هیچ علاج فوری متصور نیست بجز اعطای آزادی کامل . اگر چه عموماً تجاوزات نامشروع از طرف شوهر است ولی این نکته را هم باید دانست که زنها نیز همیشه معصوم و بخطا نیستند در مواقیعکه این اتفاقات ناشایسته در یک حیات مقدسی واقع می شود اغلب زنها بواسطه بی احتیاطی و اعمال بی فکرانه ابتداء توجه شوهرها را بخود جذب کرده بعد خواهشهای آنها را رد می نمایند . بهر حال باید آن عادات و اخلاق عفیفه که در زمان دوشیزگی تحصیل شده همیشه محفوظ و ملاحظه گردد . یقین است که اگر این وقار و شخصیت را در موضع عدیده نشان دهند آنها را در هنگام سختی و تنگدستی بیشتر بیکدیگر مربوط خواهد کرد .

در خانواده های انگیسی معمول است که زن و شوهر هر یک اطاق مخصوصی برای خواب دارند اگر چه در نظر اول با محبت زناشوئی متباین بوده قدری سرد و بی عاطفه بنظر می آید اما اینطریقه بهترین وسیله است برای جلوگیری از اشخاصیکه نمی توانند در موضع لازمه خودداری نموده از امیال مضره خود جلوگیری نمایند . واضح است که باید درب مابین این دو اطاق به ندرت بسته شود اما بودن هر یک در اطاق مخصوص یک عامل مهمی است برای ممانعت از بسیاری تمايلات پیموقع حتی از آن

خصوصیت‌هایی که در عالم زناشویی نیز ممکن است تایج و خیمه داشته باشد. در شرق مثلی معروف است می‌گویند «سیر نمودن اشتها همه جا و هر موقع خوب نیست» زیرا حیوانات هر وقت طعمه فراوانی پیابند تا بتوانند خود را سیر می‌کنند فقط انسان است که قس خود را مخاطب ساخته می‌گوید چون من اراده کرده‌ام باید صائم شده روزه بگیری. وقتیکه انسان اشتها و تمایلات نفسانی خود را توانست اداره نموده مغلوب و منکوب اراده خود نماید آنوقت می‌توان گفت بر گزیده و در عالم حیوانی سلطان است یعنی دیگر افکار خود را فقط تمرکز بر اجرای شهوات نفسانی خود نداده می‌تواند در عالم ملکوت با کمال شجاعت پرواز نماید. باید با شخص جوان خواه زن و خواه مرد فهماند که هر گز بیکدیگر نزدیکی نجویند مگر باراده و میل هر دو طرف البته کمتر اتفاق می‌افتد که رضایت از یکطرف نباشد ولی در صورت ارتکاب یک گناه بسیار بزرگی کرده‌اند. وقتیکه این قضیه را مسلم و از لوازمات مقدماتی ازدواج تصور نماید ابدآ سخت و غیر طبیعی در نظر نخواهد آمد و این کاملاً میرساند که فقط مقصود از زناشویی فرو نشاندن شهوات نفسانی نیست بلکه مقصود مقدس دیگری که تزايد و تناسل باشد در نظر است.

امید است که در بعضی مطالب که راجع باین موضوع شرح داده می‌شود سوء تفاهم قارئین محترم نگردد زیرا خیلی دشوار و مشکل است که چنین حقایق باریکی نرا کاملاً مجسم و بیان نمود. اگر مختصر شرحی که در جمله قبل ذکر شد با کمال دقت خوانده شود بخوبی معلوم می‌شود که بیانات من از چه روی و چه اساس است و یقین دارم که رفع هر سوء تفاهمی خواهد شد زیرا هر شخص با مدرک فهمیده میداند که مقصود از تقدیر ازدواج

تزايد و تناسل نوع انسان می باشد چنانکه خداوند در اولین کله خود به خوا میرماید «با میوه باش و زیاد بشو تا روی کره ارض را پر کنی» البته باین رشتہ خانه، شوهر، زن و طفل نیز توأم بوده با هم متفقند.

پس وقتیکه من میگویم و عقیده دارم که باید بجوانها از زن و مرد تعلیم داد که پس از ازدواج بدون رضایت کامل! یکدیگر باید بهم نزدیکی جویند مقصودم این نیست که ثابت کنم که در عالم ازدواج هیچ قوه و عواملی غیر از محبت و اراده وجود ندارد چون وضع قوانین راجع باین موضوع هم از قوه من خارج بوده و هم از موضوع این کتاب خارج است لذا بهمین جمله اکتفا نموده میگوییم بهترین قانون و هادی اینست که هر یک قوه قضاؤت و تفکر خود را بکار برده همیشه مناسبات مقدس زناشوئی را در نظر داشته باشند اگر مطابق این دستور جامع رفتار شود یقین است که به هیچ قوانین و حدوداتی محتاج نبوده بخودی خود آن اتفاق و احترام محفوظ میماند.

این نکته را نیز باید در نظر داشت که در مناسبات زناشوئی یک آزادی کامل بی قیدی وجود ندارد بلکه آزادی تا وقتیست که رفاهیت و آسایش طرفین منظور باشد نه اینکه برای یک نفر راحتی بوده برای طرف دیگر فشار باشد. بخصوص راجع باین موضوع اراده و میل زن باید بیشتر از سایر مواقع منظور و محترم اشمرده شود و عدم تمايل او را باید با کمال اهمیت قبول نمود.

علاوه در عالم زناشوئی یک کیفیت و حالت عالیتری در محبت و زندگانی می باشد که حالات و تمايلات نفسانی فاقد آن کیفیت میباشند این حالت با آن اشخاصیکه پس از تأهل مجبورند چند هفته از امیال نفسانی خود جلوگیری کنند ثابت و محقق

شده است. بنا بر این چرا باید تمایلات هسانی بر سایر ملاحظات و احساسات وجودانی غلبه نماید. عقیده من بسیاری از زفاسوئیها را ممکن است یک قسم فحشای نامشروع آزاد خواند. اگر چه شاید این حرف بنظر بعضی خیلی سخت باید ولی مطابق حقیقت و واقع است زیرا وقیکه آن طبیعت پست حیوانی را نوازش نموده مطابق در خواست‌های غیر مشروع او رفتار نمودید به تدریج آن احساسات روحانی و انسانی از میان رفته کاملاً حیوانیت غلبه می‌نماید. پس ای شوهرهای مهربان! قدری از شیرینی و لطف محبت بهره برده نسبت بخانمهای عزیز خود رؤوف باشید و رضایت خاطر آنها را در جمیع امور مقدم شمارید.

اگر با یک درجه انصاف دقت نماید ملاحظه خواهید کرد هیچ عاملی در دنیا مانند روابط زفاسوئی اخلاق را تصفیه و تکمیل نمی‌نماید ازدواج قلب و فکر را برای ذراعت اخلاق و عادات پسندیده وسیع نموده حاضر می‌سازد از خودخواهی و خودپرستی کاسته شخصیت اشخاص را بالا میرد بطوریکه بعالمن اجتماع از یک زاویه مخصوص و با یک نظر عمیقی نگاه کرده حقایق را آشکار می‌بینند. اما اگر بدین ترتیب این روابط مقدسه را سوء استعمال نموده با افکار پست تلقی نمایند بعلاوه اینکه دایرۀ حیات خود را تنگ و پر زحمت می‌نمایند تمام لطف و شیرینی‌های آن را نین سلب می‌کنند و از محصولات مقدس ازدواج که اطفال باشند برکت و سعادت حقیقی را اگرفته خوشی زندگانی را از آنها اخذا می‌نمایند و در نتیجه ملاحظه می‌نماید که عالم بر از مردمان ناقص الخلقه می‌باشند. عموماً اطفالیکه فلنج بوده در زبانشان لکبت است و یا قلب‌های آنها ضعیف بوده دیوانه یا مسلول هستند والدین آنها مسئول تولید این قبیل امراض در آنها می‌باشند

و تا مادامیکه ازدواج را یک معامله بازاری نه یک اتحاد قلبی تصور نمائیم از داشتن این تاییج وخیمه ناگزیر خواهیم بود. در بعضی مواقع بخصوص نباید مردها بزن خود نزدیکی جویند و مثلاً در موقع بارداری برای فروشاندن شهوات نفسانی تقرب بزن نباید جست زیرا بعلاوه اینکه برای صحبت زن کاملاً مضر بوده باو خدمات بزرگی میزند و اثرات وخیمه مضری برای آن طفل تولد نشده دارد آن احساسات محبت آمیز و آن عواطف فائقانه زن را که نسبت به مرد دارد کم کرده و شاید بکلی از میان میرد.

دکتر «هولبروک» در کتاب خود شرح مفصلی راجع باین موضوع مینویسد و میخواهد اثرات قوای فکری و مناسبات محیط مادری را نسبت باطفال خود ثابت کند. در کتاب خود مینویسد که یکروز راجع یک دختری که عموم را بواسطه حسن و جمال و شخصیت و اخلاق پسندیده خود مجدوب کرده بود بطوریکه به مراتب از هر حیثیت بر والدین خود تفوق داشت با مادر او صحبت کردم و در جواب من چنین بیان نمود «از ابتدای تأهیل من با شوهرم بخوبی آموخته بودیم که چطور مناسبات مقدس ازدواج را نگاه داشته در سایه پر برکت آن زندگانی کنیم. شوهر من با کمال میل و رغبت راضی بود که در ایامیکه این دختر را باردار بودم و حتی مادامیکه او شیرخواره بود بمن تزدیکی نجوید در حقیقت آن ایام خوشترين و راحتترین ایام حیات من بود. در هر ساعت قبل از آنکه این دختر تولد شود احساسات مادری در من تولید شده رو بازدیاد بود بطوریکه بزرگترین آرزو و خوشی من توجه از این طفل می بود هیچ وقت ماتند این مدت مناسبات محبت مابین من و شوهرم باین درجه فرسیده بود من هیچ وقت ماتند این مدت از روی صمیم قلب به شوهر خود مهربان نبوده و اورا

دوست نمی‌داشتم دائماً مرا با اشکال و اشیاء قشنگ محیط کرده بود و همیشه یک صورت قشنگ کاملی در نظر من مجسم بود. لذا از همانروزیکه این دختر متولد شد همینطور بالا و مقدس هرگز در شب‌ها گریه و بی‌تاپی تموده هیچوقت عصبانی نشده است چهره او دائماً با تبسم و خنده‌های دلفریب درخشیده و قلب من و پدر خود را با یک عالم محبت دلشاد و خوشنود می‌ساخت و تا بحال که باین سن چهارده سالگی رسیده در تربیت او ذره‌ای اشکال نداشته‌ام و او بالطبعه در راه راست داخل شده هرگز بی‌صبری و بی‌حوصلگی در او مشاهده تمودم. او مدام در موقع سختی تسلی دهنده من بوده است و از تجربیاتیکه کردہ‌ام یقین دارم که تمام این صفات حسنه در اثر آن مغاملات حکمت آمین ایام حمل و شیر خوارگی او بوده است که من و پدر او نسبت باین دختر خود رفتار کردیم.»

تجربه دومی این خانم محترم بکلی مخالف اول بوده است یعنی چنین بیان می‌کند که چند سال بعد من دو مرتبه در خود احساس کردم که می‌خواهم برای دفعه ثانوی مادر شوم اما با چه احساسات متفاوتی. شوهر من روله اولیه خود را تغییر داده عقیده پیدا نموده بود که مقابله در ایام حمل کاملاً شایسته و جائز است بدینخانه من هم در مقابل این اراده او قوت مقاومت نداشته مجبور بودم که تسليم او شوم تا مطابق امیال و تقاضای خود رفتار نماید اما خدا میداند که چقدر در این مدت من عصبانی شده متحمل ضده و زحمت گردیدم و بعلاوه این که ابدآ راحتی نداشتم از همه بدتر احساس کردم که آن محبت اولیه که نسبت بشوهر خود داشتم در تناقض است و عنقریب بکلی از میان می‌رود.

پسر کوچک من که پس از نه ماه تحمل زحمت و مشقت

پدرش با یک عالم امید منظر ورودش بود بعرصه شهود قدم گذارد اما چه طفلى که بتوان شرح داد تماماً مخالف طفل اوليه ما یعنی سخيف، بینه و عصباني و دائمآ مبتلا یك کسالى بود و پس از آنکه پنج سال متواتر انواع مشقات و صدمات در محافظت و پرستاري او متحمل شدیم بالاخره ناکام از این عالم رفته ما را هر را خود مبتلا ساخت و در عالم غم و اندوه باقی گذاشت. فعلاً بواسطه اين تجربيات عاقل شده میدانم که فقط در عالم یك راه طبیعی و مهمی برای تحصیل اطفال سالم و کامل می باشد و در هر موقع و هر جا این شهادت خودرا داده برای اثبات آن حاضرم.».

در همان کتاب دکتر «هولبروك» شرح دیگری راجع باین موضوع می نویسد که ما شواهدی درین مردمان بدوي داریم که آنها لزوم محدود کردن عده اولاد خود را فهمیده یك طریق صحی سهلی رفتار می نمایند. اهالی «یو گاندا» را که در اواسط آفریقا زندگی می کنند بهترین نمونه می توان قرار داد. عموماً بندرت آنها بیش از دو طفل دارند و معمول آنهاست که وقتیکه زن آثار حمل دد او پیدا می شود تا مدت دو سال از نزدیکی جستن بشوهر خود احتراز می نماید بعضی طوایف دیگر از اهالی همین مملکت عقیده دارند که اگر بخواهید کاملاً صحت و سلامت زن و اطفال را منظور دارید باید اینمدت فترت را بچهار سال ادامه داد.

بمراتب اتفاق افتاده است که بعضی زنها در ایام حمل یك تمایل فوق العاده برای نزدیکی جستن به شوهر خود حس می کنند که در غير از اینمدت هرگز این هیجان شدید را در خود مشاهده نکرده‌اند باید دانست که این هیجان طبیعی نبوده بلکه مربوط

به بعضی تحریکات غیر طبیعی است و باید از نقطه نظر مرض آن را ملاحظه نموده به دکترهای حاذق رجوع نمایند. در صورتیکه شوهرها مبالغات نموده خوشحالند که حامی و حافظ زن خود می باشند چقدر برای آنها سخت و ناگوار است که در این موقع خواهش و امیال خانمهای خود را رد نموده آنها را مأیوس کنند ولی اینجاست که شوهرها می توانند ثابت کنند محبت و احترام خود را نسبت به خانمهای خود بمراتب بیشتر از آن موقعی که از امیال و تمایلات شخصی خود جلوگیری می کردند از اینوقت است که باید هادی زن بوده او را بمنهج مستقیم دلالت نمایند.

آیا ممکن است یک وقتی یک صبح روشن تری برای جهان طلوع نماید یعنی وقتیکه جو افان ما بقسمی تریت شود که اهمیت کامل باین موضوع داده با کمال خلوص و صدق طویت، دارای عقایدی بشوند که تمایلات شخصی را بر منافع عموم ترجیح نداده مطابق رضای الهی و مقصود اصلی هر امری رفتار نمایند؟

جهالت و سوء تصور اساس تمام این بدینتیهای است که در

تناسبات ازدواج ییدا می شود. هیچ مرد با محبت با وجود این راضی خواهد شد که حتی برای یک ثانیه بخواهش های همسانی خود در صورتیکه مشاهده میکند که ممکن است برای زن یا اطفال و نسلهای آتیه او جزئی ضرری دارد صورت لخارجي دهد اما افسوس که این قسم اشخاص نادر بوده حتی اشخاصیکه دارای افکار عالی وسیع می باشد بواسطه عدم قوه اراده بندرت از هنس اماره خود جلوگیری کرده بآن وجودی که در عالم او را از همه بیشتر دوست و عزیز دارند رحم نمیکنند.

پس باید با کمال سجدیت در پیشرفت این مقاصد کار کرده
دعا نمود تا صبح امیدی درخشیده و مردم لفت ازدواج و مناسبات
آنرا متزادف با پرهیز کاری و تقدیش بدانند.

۷ - تدارک معلومات مادری

مادر شدن یک امر فرعی کوچک نیست بلکه یک وظیفه و تکلیف ثابت و یک افتخار و مباهات بزرگی است برای نوع زن. زنها باید این نکته را بدانند که در هر خانواده که اطفال کمترا و خدم و حشم زیادتر باشد راحتی و خوشی و سعادت تیر بهمان نسبت کمتر است. مادر شدن برای زنها یک امر طبیعی می‌باشد زیرا بدینوسیله نسلهای آتیه را تأمین می‌نمایند و اگر از این وظیفه بزرگ خود گریز زده اجتناب نمایند مرتكب یک خیانت بزرگی بعالمند انسانی شده‌اند.

در این چند قرن اخیر دخترهای ما در یک وادی جهالت محضی اسیر بوده ابدآ در فکر آنها خطور نمیکرده است که باید خود را برای مادری حاضر کنند. بلکه بدختانه قضیه بر عکس است یعنی اغلب دخترها و قیکه بخانه شوهر میروند راههای ییدا نکردن اطفال را و در صورت پیدایش، وضع سقوط و قتل آنها را بهتر میدانند. آیا چه اشخاص، معلم این دوشیزگان بد بخت هستند؟ آن اشخاصیکه باید از شدت خجالت و شرم آب شوند زیرا این اثرات شوم قبیح را از خود باقی میگذارند یعنی قتل، خودکشی و وسائل تناقض خلقت را بسایرین میآموزنند. جای هزاران افسوس و دریغ است که اینها همان اشخاص می‌باشند که باید معلمین درستگاری و تقدیس باشند یعنی آن مادرها، مادر شوهرها، خواهرها و رفقای جاهم آن دخترهای بد بخت. البته سیاست و مجازات این قبیل اشخاص زیاد بوده باید همیشه در نزد وجودان

و خدای خود منفعل و شرمنده باشند. این نکته باید که در این اولین قدم در تدارک معلومات مادری تعلیم گرفتن، رویه و طریقه معلمی است، عدم موافقت اغلب از دخترها در تعلیم و تربیت اطفال خود احتیاج کنونی ما را باین امر مهم ثابت می نماید که باید از اوان طفولیت طرز تعلیم و تربیت اطفال را بدوسازی کان آموخت. مادرهای رؤوف عالمه از ابتدا حسن اهمیت و بزرگی مسئولیتهای مادری را باید با یک عواطف صادقانه ساده در قلوب دخترهای خود جای دهند یعنی معنی و مقصد حقیقی زناشویی و مناسبات آنرا که بهترین وسیله است برای تهیه دوشهیزی کان برای مادری آنها تعلیم دهند.

از روز اولیکه زناشویی شروع می شود خانمهای جوان باید با کمال میل و رغبت خود را برای مادر شدن حاضر سازند و اگر مخالف این رفتار نمایند هیچ سزاوار نیستند که خود را زن خطاب کرده شایسته و لایق مقام مقدس ازدواج بدانند.

با وجود اینکه از روی دلایل و تحقیقات علمی ثابت شده است که عادات و اخلاق کسی غیر ثابت والدین به اطفال نقل نمی شود و اگر چه بعضی صفات و عادات ارثی که در نسل آنها اثر کرده است در اطفال مؤثر نیست ولی بسیار اتفاق افتاده که مادر یا پدر بواسطه تکرار آن عادات آنها را ذهنی خود نموده بطوریکه اثرات کلی در اطفال آنها داشته است. پس این نکته را باید مادرها در نظر داشته باشند که هر چه قوی تر بوده و بیشتر دارای مخابسن اخلاقی باشند، اطفال آنها قشنگتر و سالمتر خواهند بود. بنابراین وظیفه مهم آنها اینست که خود را از حیث قوای جسمی و روحی حق المقدور قوی سازند تا اطفالیکه خداوند توسط آنها به جامعه عنایت می فرماید کامل بوده و مستعد هر قسم انسانی و تعالی باشند.

مادرها باید از بذل هر قسم جاگشانی در این راه مضایقه تمایند و بفوریت که آثار حمل در خود احساس کنند لباسهای راحت سبک مطابق قوانین حفظالصحه برای خود و طفل موعود خود تهیه نمایند. در صورتیکه بداتد چه قبیل لباس مطابق قوانین حفظالصحه است دیگر در اینموقع هیچ زحمتی نداشته فقط باید مواظب باشند که لباسهای تنگ که وزنش زیاد بوده بر رحم فشاری می‌اورد نپوشند و تمام سنگینی آن مختصر لباسی را که می‌پوشند باید بروی شانه واقع شود. بیراهنها تنگ کوچک و نیمتندهای سنگین باید درین موقع تبدیل شود به لباسها و دوشی‌های (شنل) بلند راحت و آنها را هم باید بقسمی دوخت که مطابق احتیاج بشود بزرگ نمود البته ممکن است همین لباسهای ساده را مطابق سلیقه قشنگ و خوش ترکیب دوخت ولی باید حتی المقدور در موقع حمل مقدار لباس را محدود کرد که بدن راحت باشد و اگر برای محافظت از سرما یشترا محتاج لباس شدند بهتر است که لباسهای راحت از زیر پوشند که از خارج فشار زیاد بزرگ شکم وارد نیاورد.

همان قسمیکه نماز و عبادت را یکی از وظایف مهمی مذهبی می‌شمارند خانمها در مدیکه باردار هستند باید به ورزش همان قسم اهمیت داده جزو تکالیف لازمه خود بشمرند. اگر چه اجرای کارهای لازم خانه خود یک ورزش خوبی است ولی در اینموقع کافی نبوده باید بعضی ورزشها خفیف دیگر نیز برای تقویت عضلات کمر و شکم با کمال احتیاط بنمایند.

پس از اینکه ماه چهارم حمل رسید باید اقلام هفتة دو مرتبه حمام گرفت ولی نباید تا حدود زیر شکم بیشتر در آب فرو رود، اگرفن این قسم حمام را باید تا مدت سه ماه بهمین رویه مداومت

داد بعد از اول ماه هفتم باید هر شب قبل از استراحت استحمام نمود و گرمی آب باید باندازه باشد که انسان میل داشته باشد یعنی نه آقدر گرم که اعصاب را باز نماید و نه آن اندازه سرد که به انسان حرکت بدهد. مدت این حمام گرفتن باید از بیست دقیقه و یا زیادتر از نیم ساعت بشود ولی از هر چیز مهمتر اینست که باید حرارت آب را ثابت نگاه داشت که یک میزان باشد زیرا که بواسطه تغییر حرارت انسان زود سرما میخورد اما اگر پس از استحمام با ابری که در آب سرد فرو برده باشد روی شکم و پشت کمر را تر کنید از سرما خوردن محفوظ خواهید ماند البته این قسم حمام را باید در یک اطاقی گرفت که جریان هوا نباشد. اگر این قسم حمام گرفته و مطابق حفظ الصحه رفتار کنید و مرتبآ ورزش نمایید هیچ احتیاج نخواهید داشت که برای جلوگیری از بزرگ شدن شکم خود را بندید زیرا خود آن عضلات شکم طبیعتاً قوّه تحمل بار حمل را پیدا خواهد کرد.

حدوث و جریان مقدار کمی خون در اثنای حمل بی نهایت مضر بوده باید فوری به دکتر حاذق رجوع نماید. اگر در مدت حمل دردهای شیوه بدردهای ماهیانه در خود احساس کردیدا خیلی با آن اهمیت داده فوری مداوا نماید و نگذارید مداومت پیدا کند چون عموماً سقوط و تولد اطفال قبل از رسیدن بحنا کامل در این موقع اتفاق میافتد در فصل های ماهیانه باید نهایت موازنی را از خود نماید و از ورزش و حرکتهای فوق العاده احتراز نموده مطابق معمول رفتار کنید.

اگر قبل از مدت معین یعنی نه ماه آثار وضع حمل در شما پیدا شد چنانکه یک جریان زیاد خون مشاهده کردید باید فوری به دکتر رجوع نموده تا چند روزی در روی یکطرف بدن خوابیده

راحت نماید تا آن جریان متوقف شود و خطر سقوط طفل از میان برود در حقیقت اگر هر زنی مطابق قوانینی که برای اشخاص حامله وضع شده رفتار نماید هرگز از خطر سقوط طفل نباید بترسد.

این مختصری که شرح داده شد فقط برای خاطر نشان نمودن بعضی نکات بود که قبل از تولید زحمت از آنها جلوگیری شود اما یک مسئولیت و امتیاز بزرگ دیگر مادرها اینست که در جمله ذیل شرح داده می‌شود.

تمام مسافرینی که به ایطالیا مسافت کردند این نکته مهم را ملاحظه نموده‌اند که عموماً اطفال در آنجا یک مشابهت اقربی به تصویر طفولیت حضرت مسیح دارند ولی کمتر اشخاص بعلت حقیقی اینمسئله بی برده‌اند چنانکه علمای حیات شناس شرح داده‌اند این در نتیجه عقیده و احترامی است که مادرها با آن تصویر دارند و اغلب آن تصویر در نظر آنها مجسم است پس در حیات هر یک از مها این حقیقت مدخلیت تمام داشته عموماً اطفال ما شیوه بآن کسی می‌شوند که ما او را از همه پیشتر دوست داریم و همیشه در فکر او هستیم. بنا بر این ای مادرها ملاحظه کنید اکه مسئولیت بزرگی بعهدہ شما قرار گرفته و خداوند بچه امتیاز بزرگی بشما عنایت کرده است که سعادت اطفال شما و نسلهای آتیه یک ملکتی بعهدہ شما و منوط به تصورات و تخیلات شما است.

بهمیان ترتیب اخلاق و عادات والدین به میراث باطفال خود نقل می‌شود و البته در صورتیکه آن اطفال در یک محیط خوبی تربیت شوند تا اندازه مؤثر خواهد بود و با وجود اینکه آن جنسیت و صفات والدین و نیاکان در آنها رسوخ کرده یعنی با شیر داخل شده با جان پیرون می‌رود ولی در هر حال تربیت محیط

یک اثرات بزرگی در حیات طفل خواهد داشت؟

«هریث پرنس کوت» راجع باین موضوع در کتاب خود می‌نویسد که هیچ تربیت و داشت و ذکاوت و یا وسیله دیگری نمی‌تواند از اثرات جسمی و اخلاقی مادر در طفل خود جلوگیری فرماید زیرا بتجربه ثابت شده است که هر چه مادر هست طفل او همان می‌شود چنانکه شما نمی‌توانید انجیر را از درخت خار بچنید نباید هم منتظر باشید که مادران بد اولاد خوب به بار آرنند. بطور کلی مادر هر عادتی را که فطری و ذهنی خود نموده باشد بالآخره فطری و ذهنی طفل او نیز خواهد شد یعنی وقتیکه طفل بزرگ می‌شود جامع جمیع صفات و خصائص مادر خواهد بود. برای اینکه به نکات این قضیه کاملاً بی برده موقعي را که اثرات حالات مادر در طفل زیاد است بیان نمائیم بهتر این است که پنج مرحله قبل از تولد طفل را تا اندازه مطالعه و مذاقه نمائیم اگر چه من عقیده ندارم که در غیر از این پنج مرحله مادر اتری در طفل ندارد بلکه عموماً تأثیرات شدیده در این موقعي است.

در دو ماه اول حمل جسم طفل قوی شده بدنش مشکل می‌شود در اینمدت است که باید مادرها اهمیت زیاد بورزش بدهند که شاید بدینوسیله هیکل طفل را قوی ساخته استخوان بندی او را محکم نمایند یعنی باید مادر در این دو ماهه خود را بورزش‌هایی عادت بدهد که می‌بایست در مدت نه ماهه با آنها مداومت دهد. تا ممکن است باید خوشی و تقریح باین ورزشها توأم باشد یعنی بازیهایی بکنند که باعث سرور قلب و در عین حال اورزش بدن باشد. بعلاوه در اینمدت دو ماهه خوب است به تصویرهای اقشنگ نگاه کرده کاملاً در آنها دقت نمایند و در مواقعي مطالعه اکتب قیز اشخاص خوش رو و پر قوت را نظر یاورند یهین است

که اگر مطابق این^{*} دستور رفتار نماید بشما یک طفل قشنگ قوی با صحی عنایت خواهد شد.

در ماه سوم و چهارم وقتی است که هوش و ذکاوت و فراست در طفل تولید میگردد یعنی حس محبت در زندگی اجتماعی و حب خانوادگی در این موقع در قلوب اطفال جای گیر شده ترش می‌بندد چقدر مهم است که در اینمدت دو ماهه مخصوصاً مادرها خانه خود را بهترین طریقه که ممکن است زینت نموده در حدود خود آنرا قشنگترین محل روی زمین نمایند و بقسمی محبت قلبی و عواطف شخصی خود را زیاد نمایند که طفل آنها تیز پس از تولد همین رویه پسندیده را تعقیب نماید.

در ماه پنجم و ششم حمل قوه میزنه و درآکه طفل تولید میگردد. در اینموقع سزاوار است که مادرها بشخصیت و قوای فکری خود اهمیت زیاد داده در وقت نگاهداری صحبت کردن و لهجه خصوصاً در تسمیه حواس پنجگانه خود دقت زیاد ننمایند. در این دو ماهه باید در خواندن کتابهای علمی و فلسفی خودداری تموده و اگر قوه فکر و استباط و نگریستن مدققاً شما ضعیف است بوسیله تمرین‌های زیاد این قوا را در خود احداث نموده نمو دهید. در تحصیل استقلال فکر و شخصیت و عمل تیز در این مدت سعی بليغ مبذول داريد یعنی کاملاً نفس خود اعتماد داشته از محیط و اطرافيان خود حتی المقدور راضی و مسرور باشيد اگر تا بحال ذوقهای صنعتی در خود احداث نکرده‌اید فعل ا بهترین موقع برای انجام اینکار است مقصودم این است که در کشیدن نقشه‌ها و ساختن اسباب و لوازمات و لباسهای قشنگ و نواختن آلات موسیقی کار کرده ذوق اختراع و صنعت را در خود زیاد نماید و اگر وقت و پول کافی برای انجام دادن این تکلیف

اخیر ندارید اقلاً تماشی‌ها و صنعتهای قشنگی را که سایرین درست کرده‌اند دقت و مطالعه نمایید و بطور کلی یک ذوق و اشتیاق برای این اقیل اشیاء صنعتی در خود تولید نمایید و خاطر جمع داشته یقین نمایید که تمام این مراتبی که ذکر شد در صورتی‌که شما آرزو و اشتیاق داشته باشید که به آنها برسید نصیب اطفال و نسلهای آتیه شما خواهد شد. اغلب شاعرهای معروف از پدر و مادرهای تولد شده‌اند که قبل از تولد آنها والدینشان اکثر وقت خود را در خواندن اشعار و ترییت کردن ذوق ادبی خود مشغول بوده‌اند در حقیقت هر دانه که در این‌مدت حمل غرس شود در نتیجه صد‌ها دانه درو خواهد کرد.

در مرحله چهارم یعنی ماه هفتم و هشتم حسن و جمال و اخلاق حسن در طفل پیدا می‌شود. بلندی همت، خوش حالتی، صبر و حوصله صفاتی است که در این مدت تشکیل می‌شود و تمام این سجاپا و صفات عالیه را اگر خود شما عامل شوید می‌توانید بآن جواهر عزیزی که در زیر قلب‌های خود امامت دارید نقل نمایید (۱). مرحله پنجم را عهد انسانیت و تشکیل قوای روحانی می‌نمایید. در این‌مدت اخیر اجرای مراسم مذهبی دعا و مناجات و انحصار فکر در روحانیات، صدقه و خیرات نمودن بی‌نهایت در وجود طفل مؤثر است چقدر مهم است که در هر ساعتی از این یکماه اخیر مادر منتظر ورود نو رسیده خود بوده همیشه افکار عالیه را نصب‌العین خود نماید و با کمال نجابت و بلند نظری این‌مدت قلیل گرانها را بگذراند و یقین داشته باشد که زحمات خود در این رشته از میان نرفته بلکه تمام این صفات ملکوتی و اخلاق حسن در طفل او اثر کرده ملکه و فطری او خواهد شد.

(۱) علمای جدید عقیده دارند که صفات کسی پدر و مادر ابدآ با اطفال نقل نمی‌شود بلکه آنها را در دامن مادر فرا خواهند گرفت — مترجم.

ای مادران عزیز مهربان و ای اشخاصیکه آتیه دراختیان
 هر ملتی بدست شماست! قدری فکر کرده این نکات دقیق مهم
 را یاد بگیرید و مطابق آن رفتار کنید و همینطور باطفال مخصوصاً
 دخترهای خود تیز یاد دهید که از طفولیت این مطالب را فهمیده
 در مغز خود جای دهند تا در بزرگی براحتی و بدون زحمت
 مطابق آن رفتار نمایند فقط نباید باین هم کفایت کرده بلکه
 بخواهان جسمانی و روحانی خود تیز پند داده آنها را حتی المقدور
 مجبور بر اجرای این اعمال نمایند زیرا بهترین قانون دنیا
 وجودان و انسانیت اینست که شخص هر پند جدید مفیدی را که
 یاد گرفت باید سعی کند با آنها ایکه جا هل از آن هستند پیاموند
 و اگر اشخاصیکه این نکات را فرا میگیرند در یاد دادن آن به
 دیگران غفلت نمایند مرتكب گناه بزرگی شده مسئول جامعه
 انسانیت میباشند.

۸- آماده شدن برای پدری

چقدر تأسف آور است که بسیاری از مردها سمت پدری را حائز می‌شوند بدون اینکه از مسئولیتها و تکاليف مهمه آن جزئی اطلاع داشته باشند در این ایام اخیر بسیاری از مقالات کتب راجع به تکاليف مادرها نوشته شده است ولی بندرت در خصوص مسئولیتهاي بزرگ پدرها چيزی نوشته شده است شاید بعضیها تصور کنند که پدر شدن اهمیت نداشته قبلاً مستلزم تهیه و تدارکی نیست چنانکه بسیاری از پدران که از وظایف مقدس پدری ابدآ اطلاعی ندارند باین مرحله داخل شده‌اند غافل ازینکه چه مسئولیت‌های بزرگی برای نسل و نژاد آتیه عالم بردوش آنها گذاشته شده است.

فرض کنید یک‌هفته قبل از عروسی یکمرد جوانی سوالات ذیل از او پرسیده شود آیا تصور می‌کنید که چه جواب خواهد داد:

۱ — آیا همان تقدیس و پرهیزکاریکه منتظرید فامزد شما برای شما پیاوورد خودتان دارا بوده و برای او تهیه کرده‌اید؟
۲ — آیا ماین عادات و اخلاق چه چیزهای را از او پنهان کرده من بعد هم سعی می‌کنید که ازو مضمضی بدارید؟

۳ — چه قشنه کشیده و چه تدبیری اندیشیده‌اید که پس ازا عروسی قیز تحصیل یک آزادی نموده این عادات مخفیانه خود را بنموع اجرا بگذارید؟

۴ — آیا در خارج رفقائی دارید که تا بحال به فامزد خود معرفی نکرده من بعد هم سعی می‌کنید که آنها را در خانه نیاورده و باو معرفی نکنید؟

۵ — آیا در خود امراض مسریه خواه ارتقی و یا کسبی سرالع
دارید که ممکن است بزن شما قتل شده او و اطفالیرا که نسلهای
آتیه این ملت را تشکیل میدهند مریض کرده ناقص الخلقه فماید؟
۶ — از وقتیکه فکر زناشوئی افتاده اید تا بحال چند ساعت
مدقاوه راجع به تکالیف و وظایف پدری خود فکر کرده اید؟
۷ — آیا در مقابل خدا و وجودان خود شما خودتان را قابل
و مناسب میدانید که شوهر یک زن نجیبیه طاهره بشوید؟
سئوالات فوق با وجود اینکه خیلی ساده و بنظر سهل می‌اید
بی نهایت مهم بوده در هر زناشوئی حقیقی باید داماد قبل از عروسی
جواب بدهد. هیچ پدر و مادر نباید باین امر رضایت بدنهند که
دختران آنها با جوانهایکه تصور میکنند از عهده جواب این
سئوالات بر نمی‌آیند معاشرت نموده تا چه رسد باينکه با آنها
زناشوئی نمایند.

ای خانمهای محترم عزیز! اگر شما بسعادت و خوشی
اخود اهمیت میدهید باید آن جوانی را که میخواهید تأهل اورا
اختیار نماید کاملاً شناخته با عادات و اخلاق او آشنا باشید
زیرا آنچه که در ظاهر بنظر شما می‌اید و از او انتظار دارید برای
اقدام بچنین امر مهم کافی نیست نه فقط برای راحتی و آسایش
حیات خود شما باید در این امر دقیق باشید بلکه بیشتر برای
مراعات نژاد آتیه مملکت که اولادهای قوی کامل از شما پیدا
شود بهتر است که از روی حقیقت او را بشناسید اگر در جواب
یکی از سئوالات شما صادقاوه جواب نداد بهتر است که یکمرتبه
بگوئید «نه» و جان خود را از صدمات و مشقات علاج ناپذیر
یک عمری راحت کنید.

البته در عالم بسیاری از جوانهای پاک صاحب وجودان

می باشد که کاملاً بی بوظایف خود برده برای پدری خود را حاضر کرده اند و یقین است که مقصود ما از این تذکرات برای آنها نیست زیرا که آنها خود را آماده نموده قادر بر اداره اکردن امورات خانواده و تربیت و تعلیم اطفال خود می باشند اما از آنجائیکه بد پخته اه عده این قسم جوانان کم است نه فقط باید افسوس خورد بلکه باید با نهایت جدیت در ازدیاد عده آنها کوشید.

هر مرد بجوانی باید این نکته را بداند که در صورت کاشتن تخم علف هرگز گندم ددو نخواهد کرد و از زراعت تخار گل نخواهد چید. بتجربه ثابت شده است که هر جنس و نوعی مثل خود را تولید نموده است. بعضی از جوانها و قینیکه می خواهند خود را برای مرحله پدری حاضر کنند سعی می کنند که اخلاق و عادات مضره و پست خود را از میان برده در عوض صفات حسنی ملکه خود نمایند و آنها ایکه صاحب اراده و قوت نفس بوده اند بوسیله سعی و استقامت زیاد موفق شده اند که آن عادات بد را که بواسطه میراث ممکن است با اطفال آنها قل شود از خود دور نمایند چنانکه یک زمین بایری را ممکن است بوسیله لخاشاک و آبیاری تربیت نموده حاصل خنر نمود اگر حاصل خیزترین زمین ها را ترک نموده در نگاهداری آن غفلت کنید علف زار شده عقیم و بی نتیجه می ماند.

ای مردهای جوان! آیا میدانید چه قسم بذر و خاکی برای نمو نسل های آینه مملکت تهیه نمایید؟ آیا میدانید که اگر برای یک مدت کمی هم مرتکب بعضی اعمال زشت فاشایته شوید مثلاً شبها اگر دیر بخوابید یا استعمال مشروبات یا دخانیات نموده و یا با اشخاص نایاک نزدیکی جوئید نمی توانید تهیه یک

زمین مناسب خوش نمودی برای زراعت فراز آئیه عالم بنمایید، آیا میدانید که وجود یک جزئی چیز خارجی و اجنبی در یک زمین زراعی باعث تضییع کلیه محصولات شده تمام خدمات شما بهدر میرود؟ استعمال آلکل و دخانیات، قلب و استخوان بندی را ضعیف کرده بلاشک این ضعف باطفال نیز سرایت می‌نماید چه بسیار آن زمها که بواسطه قسمهای مسموم شوهرهای خود که مخصوصاً از اثر دخانیات پیدا شده است صحت خود را از دست داده ضعیف البینیه می‌شوند و اگر اتفاقاً بواسطه قوی بودن و صحبتمندی نیاکان خود چندان اتری نکند با دود آشنا شده با آن عادت میکنند و بالآخره در بزرگی با آن معتاد شده وجود خود را مسموم می‌نمایند یقین است که در نتیجه نسلهای آنها ضعیف البینیه و کم فکر شده عالم انسانی را بوجود خود در زحمت می‌اندازند.

در این موضوع انصاف نیست که تنها مردهای جوان را ملامت نمود زیرا مضرات این عادات را کسی با آنها تعلیم نداده و آنها عموماً بواسطه غفلتهای جزئی بلا رارده مبتلا باین عادات شده‌اند دخترها را نیز نباید در این موضوع کاملاً بی‌قصیر دافست چه بسیار اتفاق افتاده است که نامزد یا شوهر مهربان آنها در موقع ازدواج پرسیده است: «آیا خانم عزیز، بوی تنباکو و سیگار شما را اذیت میکنند؟» با وجود اینکه آن زن باطنان معلم می‌باشد این را یک قسم از ادب دافسته از روی بی‌فکری جواب میدهد «خیر ابداً بمن اذیت نمیکند شما راحت باشید» بتدربیج پس ازا مدتی زحمت، آن زن بد بخت نیز با آن دود متغصن عادت می‌نماید و در حقیقت می‌توان گفت که آن زن بگفتن یک کلمه «نه» مرتکب یک گناه بزرگی بخود و باطفال خود و عالم انسانی شده است. اگر آن زمها با کمال صداقت و مهربانی جواب بدهند که

علاوهًه اینکه استعمال دخان، شخص شما را اذیت کرده ضعیف می نماید برای صحت و سلامتی من و اطفالیکه در آئیه پیدا میکنیم تقریباً کمال ضرر را خواهد داشت. یقین است که فود و نه در حد از جوانها از این جواب عاقلانه و شجاعانه شما خوش وقت شده کاملاً در آنها مؤثر واقع می شود.

ای جوانها! یکه کامل بوده دارای صفات عالیه میباشید، یک چیز دیگر برای شما باقی مانده که باید تکمیل نماید و آن اینست که سعی و جدیت کنید که هر چه مزایای اخلاقی داشته و یا میتوانید تهیه کنید و با ولاد خود بطور میراث نقل نماید. تمام علوفهای بی جا و اخلاقهای ناشایسته را از ریشه کنده بواسطه معاشرت با رفقای خوب و مصاحبیت با کتب مفیده هر سال کسب رفتار و گردان پسندیده جدیدی بنمایید. برای خود یک زنی انتخاب کنید که آرزو و آمالش با شما یکی بوده حتی المقدور در کلیات همعقیده باشید اگر مطابق این رفتار نمودید اولاد شما یک نعمت پر برکتی برای عالم خواهند بود.

بان جوانها! یکه بر عکس طبقه مذکوره می باشند فقط چیزیکه لازم است بگوئیم اینست که سالها برای دور کردن و بر طرف نمودن آن ذمائم اخلاق و عادات نامقبول لازم است. پس اگر میخواهید درخواست ازدواج با یک زن کامل خوبی نماید فوری شروع برفع این نواقص نموده و خود را مهیا و آماده سازید. همینطور اگر چنانکه بخواهید یک زنی که از حیث اخلاق ناقص بوده اختیار کنید و بهمدمیگر شباخت داشته باشید او هم قبلاً باید خود را اکمال کنند. زیرا اگر از طرف پدر و مادر هر دو میراثهای بد یک طفل بیچاره برسد فکر کنید که آن طفل چه نعمت و بد بختی برای عالم انسانی خواهد بود. پس

بدون تأمل و توقف سعی کنید که خود را از خوبی بیهتری برسانید و وصول آن را دائمآ فکر و آرزوی خود قرار دهید. اگر انصاف داشته باشیم اقرار خواهیم کرد که بسیاری از اطفال حق دارند بر والدین خود فرین بفرستند همینطوریکه در بعضی از مواقع والدین محقند. اما خوشبختی آنجاست که اطفال این طبقه اشخاص نمی توانند صفات ذمیمه خود را تشخیص بدند که با ولای خود فرین کنند بلکه فقط یک بلا و مصیبت بزرگی هستند برای جامعه بشر. باید همیشه مردها بخاطر داشته باشند که افرادی شیوه و نظری خودشان برای جامعه تهیه خواهند کرد بنا بر این باید در جزئیات روش و اکردار خود دقیق شده اگر چیزی اکسر داردند که ممکن است تهیه نمود هر چه زودتر در تهیه آن اقدام نمایند. آن اطفال و کودکان کوچکی که با چهره های باز و قلب های صیقلی شده در خانه پدیدار می شوند و شما را پدر می خواهند نه فقط پس از آنکه قوه مینیزه پیدا کردنده کاملاً در جزئی و کلی از شما تقلید می کنند بلکه قبل از تولد هم از شما میراث برده صفات شما را مملکه خود می کنند. خوشا باحوال آن پدر مادری که اطفال و بازماندگان آنها حسرت این را نیخورند که میراث ما ناقص بوده ای کاش پدر و مادر ما چنین و چنان کرده بودند.

۹ - تلف نمودن اطفال قبل از تولد

آیا مادرهای جوان دقت کرده و آن شیطان بزرگ مخفوفی را که بلباسهای مختلفه ملبس شده در اطراف آنها مختفیانه حاضر است دیده‌اند؟ اگر قدری با نظر عمیق ملاحظه نمائید آن نابکار را بدون لباس و پوشش تیر خواهند دید. این همان شیطان واهرین مخفوف منهی است که لباسهای جذاب خوش رنگ پوشیده هیکل خودرا حق بجانب درست کرده بطوریکه اغلب مادرهای بیچاره را فریب داده است و آنها او را به دوشیزگان قشنگ جوان بیگناه ما معرفی میکنند. مقصود من از این شیطان که سبب گناههای بزرگ است حسی است که در زنها برای از میان بردن اطفال خود قبل از موقع تولد طبیعی‌شان پیدا می‌شود.

مستر «سینکلر» در کتاب خود می‌نویسد: «این یک گناه و خیانت خیلی ظریف و لطیفی است که وقتیکه میخواهند زنها مرتکب آن شوند خیلی مضطرب و متهیج می‌شوند ولی با وجود این خیلی شیوع داشته اغلب مرتکب می‌شوند و متشبث بمعاذیریکه در نظر خودشان موجه می‌آید شده این جنایت را علنی می‌نمایند که حتی سایر اطفال خورد سالی که در اخانه هستند مطلع شده قباحت آن از نظرشان محو می‌شود این یک جنایت غریبی است که رسماً بدخترها با کمال شجاعت و میل تعلیم داده می‌شود بطوریکه در مواقع احتیاج وجودان آنها کاملاً آکشته شده در نتیجه آن عملیات بدون هیچ ترس و واهمه یا رحم و مروتنی مرتکب این عمل شنیع پست می‌شوند».

ای مادرها ... بعهده ماست که این عمل زشت و لخطارا از میان برده عالم انسانیت را از شر عواقب وخیمه آن محفوظ داریم. آیا ما خودمان را برای انجام چنین خدمت بزرگی حاضر کرده هشیار و پیدار می باشیم که در هر مکان و زمانی اکه بدانیم حرف ما مؤثر است بر ضد آن فریاد زنیم؟ آیا نباید ما بدخلترهای خود تعلیم داده ذهنی آنها نمائیم که مقصود کلی از زناشویی و اساس متینی که این امر مقدس بر روی آن بنا شده است تهیه خانه و تولید اطفال است؟ بعقیده من تا مادامیکه آنها خود را برای انجام این دو امر مهم حاضر و آماده نکرده اند حرماً و گناه بزرگی است اکه بگذاریم آنها از دروازه مقدس ازدواج داخل شوند.

البته هر دکتر با شرافت با وجودانی قلبیاً متأثر می شود واقعیکه مشاهده میکند که یک بی عاطفه بی وجودانی نزد او آمده خواهش میکند که در گناه تلف نمودن طفlesh با او شرکت جسته او را کمک کند معلوم است بهمان اندازه که ارتکاب این عمل بتوسط یک شخص عالم بزرگی در جامعه پست و خطاست اگر بتوسط پست ترین اشخاص مملکت نیز انجام یابد همانطور خطای گناه بزرگی محسوب می شود.

چه بسیار اتفاق افتاده که یک زن جوان جاھلی نزد دکتری آمده و تقاضا می نماید که دکتر رفع اشکال؛ و زحمت او را بنماید پس از اینکه دکتر از اشکال او سوال می نماید ابدآ خجالت نکشیده و در جواب اظهار میدارد که بین زودی در عنفوان جوانی میل ندارم اطفال ییدا نمایم و میخواهم به اصطلاح خوش بوده ایام جوانی را بعشرت بگذرانم و یا اینکه میخواهم برای سیاحت و گردش بسایر شهرها یا بارویا بروم و تا حال هر

اقدامات جزئی که میدانستم در جلوگیری از پیدایش اولاد بنمایم اکرده ولی موفق نشده‌ام چنانکه فعلاً آثار حمل در من پدیدار شده است. پس از آن دکتر مهربان با کمال محبت مطابق وظیفه رفتار کرده تمام خطرهای جانی که ممکن است در ضمن این عمل برای آن زن روی دهد شرح داده باو میفهماند که این گاه و خیانت بزرگی است که او میخواهد مرتکب شود. در حقیقت این یکی از بزرگترین وظایف عموم اشخاص تحصیل کرده اخصوصاً دکترها هست که بر ضد این عمل قیام نموده مضرات ارتکاب آنرا بشخص زنها و جامعه بشر وعظ و از اجرای این عمل شنیع جلوگیری نمایند اما بدختانه مادرها در خواب غفلت اسیر بوده ابدآً اهمیتی باین موضوع حیاتی نمیدهند و این مطالب مهمه را بدخلهای خود نمیآموزنند.

ای خانمهای جوان! امید آتیه عالم در علاج این مرض مهلهک اجتماعی بشماست این نکته را بدانید که اگر بغیر ازا لخانه‌داری و چهداری برای مقصد دیگری بخانه شوهر بروید مرتکب یک خیانت بزرگی شده‌اید و تا مادامیکه مناسبات زفافشونی شما برقرار است هر اقدامی برای برطرف کردن و از میان بردن این دو مقصود بزرگ یعنی خانه‌داری و چهداری بنماید خطای بزرگی عامل شده بعالمن انسانیت و اساس و اصول خانوادگی لطمہ بزرگی وارد آورده‌اید اگر اتفاقاً یک زنی بسن بزرگی رسیده و تجربیات مادری پیدا کرده باشد و هنوز این عقیده سخیفه و از دست ندهد با کمال جرئت باید بگوئیم که او بزرگترین دشمن خدا و عالم انسانیت می‌باشد.

یکی از بدختیهای بزرگ اینست که این جنایت فقط بقتل یک قس خاتمه پیدا نمیکند بلکه بسیاری از اوقات اتفاق

افتداد که جان مادر پیچاره نیز در معرض خطر بزرگ بوده است. بطوریکه اغلب خود را قربانی این گناه لایقر خود نموده‌اند و اگر ندرتاً حیاتی برای آنها باقی بماند بقیه عمر را ضعیف و علیل بوده مزاج سالمی نخواهد داشت چنانکه مستر «سینگلر» میگوید: «چه بسیار از زنها که در نتیجه ارتکاب این جنایت مرده‌اند و در روی قبرهای آنها باید این عبارت را نوشته «در این مکان یک قاتل نفسی خواهد است که در جنایت او شوهرش و ناصحان او و یک دکتر بی‌وجدانی شرکت جسته‌است.»

در حقیقت کسی نمی‌تواند یک عنصر موجہی برای ارتکاب این عمل وضع نماید اگر چه آن اشخاصیکه مرتکب این جنایت می‌شوند برای افتعال قس خود دلائل زیاد اقامه می‌نمایند اما اگر آنها را در مقابل یک میر قضاوی که پشت آن اشخاص مقدس خدا ترس حاضر باشند بیاورید ابدآ دلایل و معاذیر آنها قبول نخواهند کرد ییشتر آنها اظهار میدارند که داشتن یک عدد زیادی از اطفال یک بد‌بختی و نکبت بزرگی است مخصوصاً وقتیکه انسان نمی‌تواند از عهده تربیت و تعلیم آنها برآید و بعلاوه دیگر قوتی برای ما نماند که طفل دیگری زائیده و بزرگ نمایم لذا باین چندرها متوسل شده عملیات شرم آور خود را ادامه میدهند تا اینکه قس خودشان را نیز قربانی آن مینمایند. بعضی دیگر عقیده دارند که زن تمام اوقات حیات خود را باید صرف زائیدن و بزرگ کردن اطفال بنماید بقسمی که برای تقویت قوای علمی و عقلی خود دیگر فرصتی نداشته باشد لذا این دلایل را عنصر موجه دانسته بعقیده سخیفه اولیه خود باقی می‌مانند در عوض اینکه طفلی را بزرگ کرده بعد لذت آنرا ببرند آن کوکل معمصوم را ساقط نموده بقیه حیات را در نزد وجود و جدان خود و جامعه

پیشگیری از

خجلت زده بوده‌اند مثل اینست که دائماً جسد مرکه آن طفل را
در بغل دارند.

اما من فقط زنها را در این موضوع مقصراً نمیدانم چنان‌که دکتر «هولبرک» در مقالهٔ خود راجع به حفظ الصحّه عمومی چنین می‌نویسد: «این مشقات و صدمات زندگانی که بسیاری از خانه‌هارا خالی ساخته یک عدهٔ زیادی از آنها را بیلایای مرگ و ناخوشی مبتلا ساخته است. فقط بواسطهٔ اینست که مردها کاملاً تشخیص تکالیف خود را نداده آنطور که باید و شاید زن را محترم نمی‌شمارند فقط یک فکر و خیالی که عبارت از اجرای مقاصد شهوانی باشد در مغز خود جای داده از نسلی به نسل دیگر آن را میراث می‌فرستند. بطوریکه اغلب زنها ایکه مرتکب قتل نفس می‌شوند اشخاصی هستند که از زیادی اطفال خسته شده بتنگ آمده‌اند.»
یک زن کوچک خوش‌روئی که بهمین درد مبتلا بود چند یوم قبل بمحکمهٔ من آمد هیکلاً خیلی کوچک و ضعیف بود. بطوریکه من تصور کردم او یک دختری هست پس از اینکه او را خوش آمد گفتم پهلوی من نشست و شروع بناله و شکایت کردن نمود که ای دکترا از موقع آن عادت ماهیانه من چندی است گذشته لذا نزد شما آمده‌ام که بمن دوائی بدهید تا بحالت طبیعی رجوع شود. من از او سؤال کردم که آیا شما شوهر کرده‌اید گفت «بد بختانه بله» در حالیکه چشمهاش او پر از اشگ شده صدای او می‌لرزید بعد صحبت خود را مداومت اداده چنین بیان کرد: «فعلاً من یک طفل کوچک دو ساله و یک پچه هشت ماهه دارم تصدیق کنید که فعلاً برای من خیلی مشکل است که یک اولاد تالی پیدا کرده بزرگ نمایم.» آن زن بیست ساله بود و اگر بخواهد بجهت بهمین نسبت عدد اولاد او را جساب کمید یک

عده خیلی زیادی خواهد شد . بنا بر این من بی نهایت متأثر لشده قلبم برای آن مادر جوان بی تجربه متالم شد ولی فقط چیزی که می توانستم باو بگویم این بود که ای عزیز من آیا تصور میکنی این بهتر باشد که جان خود را در خطر انداخته آن دو طفل کوچک خود را نیز بی مادر بگذاری یا اینکه صبر و تحمل کرده این طفل ثالث را نیز پیار آورده توجه نمائی ؟

در مرتبه ثانی باو گفتم هرگز این فکر را در مغز جای نده و خود را راضی ننمای که جان ایکا طفل تولد نشده معصومی را تلف نمایی زیرا این قتل قس است نه چیز دیگر پس برو بمنزل و با کمال مهربانی با شوهر خود صحبت کرده باو بگو که من اهرگز مرتکب قتل طفلهای خود نخواهم شد ولو هر اقدر عده آنها زیاد باشد ولی خواهشی که از تو دارم اینست که از این به بعد برای مناسبات ازدواج کمتر بمن نزدیکی نمایی که اقلاً زودتر از هر سه سال یک طفلي پیدا تتمایم پس از اینکه این خواهش را از او کرده با کمال مهربانی باو بهمان که فرو نشاندن تمایلات همسایه در مقابل صحبت و تسلی خودت چندان اهمیت ندارد و مقابل مقایسه نیست بعلاوه کودکانیکه باین رویه بوجود می آیند آنطور که شوهرت میل و آرزو دارد در جسم و فکر قوی نخواهد بود پس بفوریت تختخوابهای خود را علیحده اکرده سعی نما که در خودت و شوهرت یک قوه اراده قوی خلق کنی که بر شهوات غلبه نماید نه اینکه غلام و بندۀ شهوات خود بشوید . اگرچه بعد از این ملاقات دیگر آن زن را ندیده ام ولی یقین دارم که اگر مطابق این دستور رفتار کرده باشد متفق است برده و از مشقات حیات خلاص خواهد شد .

در یکی از مجلات جدیدآ خواندم که هزاران اشخاص

علیل ناقص الخلقه یا دیوانه در مرضخانه و یا دارالمجانین ها
هستند که اگر بخواهید منصفانه قضاوت نموده علل بد بختی
آنها را سؤال نمائید ملاحظه خواهید کرد که اغلب از مادرهای
خود شکایت کرده آنها را مسبب بد بختی خود میدانند زیرا که
یک عدد زیادی از مادرهای بی انصاف قصد تلف کردن طفل
جنین خود را نموده بانواع وسائل و اقدامات برای انجام این
مقصد سوء خود متشبث می شوند ولی اغلب آن کودکا معصوم
تلف نشده بلکه مبتلا با مراض سخت شده یا خلقت بعضی از اعضای
او ناقص بیمانند چنانکه در نتیجه اغلب قوای فکری آن طفل
ضعیف شده دیوانه میشود. اگر قدری دقت نمائید خواهید فهمید که
ارتكاب این عمل زشت یعنی تلف کردن اطفال جنین با خود کشی
یک درجه جنایت را دارا بوده بلکه اولی مضراتش برای عالم انسانی
زیادتر است اگر هم اتفاقاً این قبیل مادرهای بد بخت از خدمات
و مشقات حیات که در نتیجه این اقدام پیدا می شود رهائی یابند
آیا خداوند روزی از آنها سؤال نمیکند که آن اطفالی را که
من بشما عنایت کردم کجا هستند؟

اغلب از زنهای بی علم تصور میکنند که اگر پس از ظاهر
شدن آثار حمل بفوریت برای جلوگیری از آن اقدام نمایند
اگناهی ندارد زیرا هنوز حیات آن جنین تشکیل نشده است ولی
بیچاره‌ها غافل از این هستند که حتی قبل از انعقاد نطفه نیز
در آن جرم صغير که با چشم دیده نمی شود حیات موجود می باشد
و اگر پس از شش ساعت یا شش ماه مرتكب این جنایت شومد
گناهش یکسان بوده قتل نفس کرده‌اند بعلاوه ارتکاب این
جنایت فقط در عمل نبوده بلکه در اراده و تصمیم است یعنی وقتیکه
شما قصد و نیت کردید که خود را از زحمات بار آوردن یک

طفلی خلاص کنید در صورت امکان شما جانی قابل محسوب میشوند، ای خانمهای محترم! قدر شناسی کنید از آن قوه واستعدادی که در شما برای تربیت چندین طفل بودیعه گذاشته شده است این را بدانید که بهترین نتیجه حیات شما در عالم انسانی باز آوردن اطفال است بعقیده من هیچ خدمتی از این بزرگتر و مهمتر برای جامعه بشریت نمکن نیست وقتیکه اطفال خود را پر و بالی داده از آشیانه خود پرواز دادید یک وقت زیادی برای مطالعه و تقویت قوای روحی و علمی خواهید داشت.

من کاملاً با این عقیده همراهم که باید عده اطفال را محدود کرده ولی این تحدید باید از یک راه شرعی قانونی انجام یابد چنانکه بطور اعتدال رفتار نمایند بیش از پنج یا حد اکثر شش طفل نخواهید بیند کرد و این عده برای یک خانواده زیاد قبوده بلکه کمال اعتدال را دارد و در صورتیکه مادر آن اطفال عاقله و عالمه باشد بخوبی میتواند از اعهده تعلیم و تربیت این عده برآمده ابدآ خود را خسته و علیل نسازد.

آن دکترهای خود خواه بی وجدانی که دلایل و معاذیر بعضی از زنهای جاهم را شنیده در سقوط اطفال جنین با آنها کمک فکری و عملی مینمایند در حقیقت قابل این نیستند که دکتر خوانده شوند زیرا که مخالف منافع جامعه رفتار نموده اند و هیچیک نمیتوانند ادعا کنند که من مطابق وظایف و تکالیف خود رفتار کرده اند این جذایت شرکت جسته ام برای اینکه اطباء باید محافظ نسلهای آتیه باشند و عقاید و افکار مردم را در این مواضع باز نموده تربیت نمایند سزاوار است که قلم و لسان آنها دائماً بر ضد این عمل شنیع کار کرده مضرات آفرانجامعه و زنهای را از ارتکاب آن بازدارند.

[مترجم گوید: اگر بخواهند تزاد آئیه هر مملکتی تأمین شود باید اقلال در هر خانواده چهار اولاد بزرگ کرده به تمر بر ساتند در اکثر ممالک مخصوصاً ایران ما کمتر از این می باشد و از آنطرف بد بختانه بواسطه عدم مراعات حفظالصحه و نداشتن بلدیه های مرتب در ایران که از حيث وسعت سه برابر آلمان فراز حيث جمعیت یک پنجم آنچه جمعیت دارد، در حقیقت بواسطه این قسم غفلت هاست که پانزده مرتبه عده نقوص ایران کمتر از آن عده است که باید باشد. در ایران نه فقط عده آن مادرها یک که در قتل اطفال جنین خود سعی می کنند زیاد است بلکه یک عده زیادی کودکان بواسطه عدم مراعات حفظالصحه و بی احتیاطی شوهرها بدون اراده شخصی مادرها تلف می شوند پس در یک مملکتی که عده بدنس آمدگان بنسبت خیلی کم و آنهای هم که هستند اغلب بواسطه امراض ارثی مریض می باشند و از آنطرف عده تلفات از هر حيث زیاد می شود معلوم است چه قاتیج و خیمه پیدا خواهد شد و از آنجاییکه ترقی و تعالی هر مملکتی منوط و مشروط به ازدیاد اهالی سالم بومی آن مملکت است باید اولیای امور اهمیت زیادی باین موضوع حیاتی داده در ازدیاد تزايد و تناسل بکوشند و از تلفات زیاد بواسطه وضع قوانین جلوگیری نمایند.]

۱۰ - بیماری زنگی باردار

بعضی بیماری‌ها و ناخوشی‌های جزئی در موقع بارداری بزنهای حمله می‌نماید و اغلب تصور می‌کنند که این کسالات از لوازم حامله بودن است و بنا بر این برای جلوگیری از آن امراض ابدآً اقدامی نمی‌نمایند. دکتر «لوبت» می‌گوید: «وقتیکه زمان حمل میرسد در اعضاء ضعف حاصل شده تا اندازهٔ صحت طبیعی از میان می‌رود و مادران جاھل تصور می‌کنند که این تغیرات در صحت از نتیجهٔ آبستی است و در صدد معالجهٔ بر نمی‌آیند و متابعت قوانین حفظ الصحه را نمی‌کنند.»

اشتباه بزرگ دینگری که اغلب از خانمها نموده بعضی از دکترها نیز تصدیق می‌نمایند اینست که حالت آبستی را کاملاً غیر طبیعی و یک قسم عارضه میدانند در صورتیکه بکلی بر عکس بوده حالت کاملاً طبیعی باید محسوب شود و در صورت حصول بیماری آنرا باید بحمل نسبت داده بلکه بوسیلهٔ ورزش و مراعات قوانین حفظ الصحه باید آن عارضه کسالت را رفع نمود. یک اشتباه بزرگی است، اگر در معالجه آنها اهمیّت و سمت‌گیری شود. یکی از بزرگترین و معمولترین تقاهتها کسالت‌هایی است که عموماً در صبحها برای زنگی باردار پیدا می‌شود و بد پختانه اغلب در معالجه آن غفلت می‌شود در صورتیکه باسانی می‌شود از این مرض جلوگیری کرد چنانکه هر وقت آثار این بیماری را در آنکه مشاهده کردیدن بواسطه استنشاق هوای پاک و ورزش در هوای آزاد نمکن است از آن جلوگیری نماید مهمتر از همه

اینست که باید اطاقهای خواب کاملاً هوا کیر بوده اقلای روزی دو سه ساعت در آن آفتاب بتايد اگر غذای خود را نیز مرتب کرده از خوراکهای مضره صرف نظر نمایند یقین است که بدون مراجعه به دکتر این کسالت رفع نخواهد شد اگر چه بعضی اوقات مشورت نیز با دکتر لازم می شود. اغلب در اتنای این مرض یک اشتہای کاذبی برای زنهای باردار پیدا می شود و بسیاری غفلت کرده در اکل و شرب زیاده روی میکنند در حالتیکه اگر شروع بمعالجه نموده خوراکهای مخصوص در ساعات معینه خورده شود دد بر طرف نمودن این بیماری خیلی کمک میکند. عموماً قبل از برخاستن از رختخواب اگر قدری غذا با یک فنجان قهوه خورده شود بسیار مفید واقع می شود و بهتر است که قبل از اقدام بمعالجه دیگری این تجربه ساده را بنمایند.

این عقیده فاسدی که میگویند زن آبستن باید باندازه دو هر غذا بخورد بکلی غلط بوده باید در اصلاح آن اقدام نمود یعنی بهمان رویه که در غیر ایام حمل رفتار کرده خوراک خود را محدود می نماید در این وقت نیز نباید از آن تجاوز نماید بلکه باید بیشتر در انتخاب غذا و مرتب بودن ساعات آن دقت نماید. دکترا «لویت» خوراکهای ذیل را در موقع حمل توصیه نموده است: آب گوشت گوسفند یا جوجه اما بشرط اینکه نان را در آن خیس نکرده بخورید زیرا نان تلته بدون اینکه با بزاق مخلوط شود در معده داخل شده باعث دلدرد می شود. پس بهتر اینست که نان را کاملاً جویده بعد آن آب گوشت را بخورید. همینطور ماهی نیز مفید می باشد و اگر ملاحظه کردیدن که صحت نان خوب است ممکن است گوشت کاو — گوشت گوسفند — جوجه — گوشت شکار — تخم مرغ — برنج — نان تازه

— سبز زعینی — پخته — اسفنаж — رشته — سبزیجات پخته — کاهو — مارچوبه — پرتقال — انگور و مرباتی میوه‌جات نیز بخورید ولی حتی المقدور از خوردن «دسر» خودداری نمائید. و در حقیقت مقصود این نیست که فقط این خوراکها مفید و مضر است بلکه قانون کلی اینست که هر خوراکی که تجربه ثابت کردہ‌اید که بصحت شما مفید است آنرا می‌توانید بخورید. در ماههای آخر حمل اگر حالت تهوع در شما پیدا شد یقیناً یک علت دیگری بغير از علیکه نداوایل حمل باعث تهوع می‌شود دارد عموماً بواسطه فشار رحم بر معده و یا ترشح بعضی از غدد می‌باشد که این حالت پیدا می‌شود. اگر در خوردن خوراک‌دقت شده مواظبت نمایند بزودی از آن جلوگیری می‌شود یعنی از خوراک‌هایی که مثل شکر و نشاسته و چربی که قابل تخمیر است باید احتراز نماید اما اگر در ابتدای حمل حالت تهوع شدت نمود ممکن است بفوريت آن را علاج نماید.

همان قسم که در نگاهداری صحت جسمی زن بازدار باید دقت نمود در راحتی و آسایش قوای فکری و دماغی او نیز باید دقیق بوده مواظبت نمود. یونانیهای قدیم زن آبستن را خیلی محترم داشته ماقبل مقدسات خود احترام می‌گذاردهند و از هر زحمت و مشقت او را رهاییده ابدآ منظره‌های مخفوف و چیزهایی رشت نمی‌گذاشتند از جلو او پگنرده همیشه در این مدت نه ماشه اطراف او را یکده رفقاء مناسب خوش مشرب احاطه نموده ابدآ نمی‌گذاردهند خاطر او مکدر شود و مدام در مقابل او نقشه‌ها و صورتهای قشنگ می‌گذاشتند و در حقیقت این عادات با قواعد علمی نیز مطابقه داشته خیلی مفید است و چه ضرر دارد ما نیز از آنها این حالات خوب و مفید را تقلید نمائیم زیرا عموماً وجود

یک مصاحب نامناسب بدحالتی در منزل و یا داشتن یک قسم زندگانی مکرر بینغیری با بودن هیاهو و صدای فوق العاده باعث دیوانگی آن زن حامله بیچاره می شود، اما بر عکس اگر بگذارند او فکر کند که در این مدت حمل از همه وقت محظمتر بوده بیشتر در تحت مراقبت و توجه تمام میباشد و خواهش و امیال او که مخالف قوانین حفظ الصحه نیست با کمال میل مجری می شود ایام حمل را برای خود یک نعمت و یک تعطیل و راحتی تصور کرده صحتش کاملاً باقی میماند.

یک نکته مهم دیگر که باید ملاحظه شود اینست که در مدت حمل باید از معاشرت با دوستاتی که عادت دارند همیشه از حیات خود ناراضی بوده از محیط شکایت کنند کاملاً دوری نمود. در ما بین رفقا و همسایگان شما زنهای هستند که مایلند هر وقت شما را ملاقات کنند درد دل خود را از روزگار و از محیط اخالی نمایند و آنچه حکایات مخوف نامطبوع از دیگران شنیده‌اند برای شما تعریف نمایند، اینها از آن قبیل اشخاص هستند که معاشرت کردن با آنها مخصوصاً در موقع حمل نه فقط برای صحت شخص شما هضر است بلکه برای آن طفلی که در رحم دارید نیز کمال ضرر را دارد. پس باید از آنها دوری نماید و حتی صحبت کردن در موضوعهای نامطبوع را در اینمدت در منزل یکه هستید منع نماید. بعضی اوقات در ترشحات آسید (ترشی)‌های معده خلیی وارد آمده در نتیجه اشتہای شما را از میان میبرد بطوری که یک نفرت فوق العاده به مأکولات پیدا میکنید. در این صورت اگر برای چند روزی منزل و محیط خود را تبدیل نموده حتی آن اشخاص را که با آنها بر سر میز غذا میخورید تغیر دهید و عوض نمائید برای معالجه این کسالت کاملاً مفید میباشد یعنی اگر برای

ملاقات یک چند روزی به منزل مادر یا یکی از اقوام و دوستان عزیز خود بروید بواسطه تغیر و تبدیل آن مکرات زندگانی، افکار و سلسله اعصاب شما منبسط شده این حالت از میان میرود زیرا این بی میلی به غذا در نتیجه عدم صحت هزاج نیست بلکه بواسطه صدمات و فشارهای دماغی پیدا می شود.

ترش شدن معده و یا سوختن قلب را ممکن است بواسطه بعضی مداواهای جزئی رفع نمود. عموماً بواسطه خوردن یک مقدار کمی گلسرین تمیز و یا نصف قاشوق چای خوری عرق آموینای معطر ممکن است این عوارض را رفع نمود.

درد شکم، زیادی جریان بزاق (تیالیزم) و یا خارش زیاد جدار شکم و آلات تناسلی و یا درد صورت یا اعصاب را بواسطه یک دستور ساده یک دکتر حاذقی میتوان جلوگیری نمود و ابدآ نباید این امراض را از لوازمات حمل شمرد.

بی خوابی که اغلب خیلی باعث زحمت می شود ممکن است بواسطه قدری گردش کردن و هوا خودی در صبح و عصر و شستن بدن قبل از خوابیدن در شب رفع نمود ولی باید در موقع شست و شوی بدن تا زیر شکم و فوق لگن خاصه بیشتر در آب فرو نرود و البته اگر آب هم کمی به سردی مایل باشد مؤثرer است.

ادرار را باید چه از حیث مقدار و چه از جهت صفات مراقب بوده در دو سه ماه آخر حمل مخصوصاً باید چندین دفعه برای امتحان به دکترا نشان داد که چگونگی آن معلوم گردد.

حمله (هیستریا) ممکن است به انواع و اقسام مختلفه در مدت حمل پیدا شود و بیشتر علتی سوء هاضمه، خستگی زیاد، اکم خوابی و داشتن رفقای نامناسب است که بواسطه اثر در سلسله اعصاب حمله پیدا می شود و در صورتی که علل آن رفع شود آن

مرض نیز بالطبع از میان میروند.

همانطور که بیوست در جمیع مواقع باعث زحمت است در موقع آبستنی ییشتگ اسباب زحمت فراهم می‌آورد لذا باید خیلی نز این مدت از بیوست جلوگیری کرد، خصوصاً اینکه در روده‌ها کثافت جمع نشود و بهترین طریقه برای جلوگیری خوردن خوراک‌های مناسب و ورزش کردن و هواخوری بموضع است و اگر چنانچه عملیات دفعی اماء کم شده جریان آن متوقف شود خیلی باعث زحمت هر زن حامله خواهد شد و همیشه باید زنها خوراک‌های ملین انتخاب انمایند که از حصول این پیش‌آمد جلوگیری کنند. بعضی اوقات که بیوست در اماء خیلی سخت بوده است باعث هلاکت طفل شده است. اگر قبل از هرغذائی قدری میوه از قبیل انجیر یا مرباتی آلو و قدری آب‌گرم بفاصله چهل دقیقه خورده شود برای ممانعت از بیوست خیلی مفید خواهد بود.

عموماً در ایام حمل خانمها یک آرزو و آمال و توقعات زیادی دارند که اغلب تصوری و خیالی می‌باشد در صورتی که یک زن متین صاحب اراده هرگز بخوشش برای تقاضائی که خارج از دست رس اوست صدمه و اذیت نماید، اگر قوه دلیل و قضاوت را بکار برد هرگز توقعاتی نخواهد داشت که از قوه خود او و شوهرش خارج باشد. پس وظیفه هر زن بارداری اینست که در خود یک قوه اراده و احساساتی خلق نماید که در جزئی و کلی امور آن بکار برده از روی فهم و عقل بهر کلی اقدام نماید و یقین است که در صورت عمل مطابق این دستور نه فقط در مدت حمل با اشکالی متصادف نخواهد شد بلکه در تمام حیاتش فارغ البال بوده یک زندگانی منوری خواهد داشت.

۱۱- نشو و نمای تدریجی طفل در رحم

چطور این نده کوچک و لطیف طریف که قطر آن یکصد و پیستم بیهوده است و با چشم عادی دیدنش غیر ممکن است تدریجاً در انده مدتی نموده خیات انسانی را تشکیل میدهد؟ این جرم کوچک که آن را «أووم» میگویند و توسط مادر بوجود میرسد شامل نطفه خلقت و غذای اولیه ایام حیات میباشد. پس از اینکه این جرم کوچک از محل خود جدا شده به ظرف رحم حرکت نمود درین مسافت خود با نطفه مرد تلاقی کرده بواسطه اتحاد حیرت آمیز آنها حیات شروع میشود.

در همین موقع انعقاد نطفه تغیرات زیادی در رحم پیدا می‌شود. دیوارهای آن کش آمده بزرگ و نرم می‌شود بطوری که خود را برای نگاه داری آن جرم لطیف حاضر و آماده می‌سازد. در اتتای حمل کیسه رحم از هشت گره مربع به صد و پنج گره مربع می‌رسد و بعد از حمل دیگر تماماً بحالت اولیه بازگشت نمینماید و همینطور بزرگ‌مانده و وزن آن هم تقریباً نه مثقال زیادتر نمی‌شود. بعضی‌ها به یک دلایل غیر متوجه و غیر کافیه متمسک شده عقیده دارند که تا وقتیکه مادر حسن حرکت طفل را در رحم تأمید حیات آن طفل هنوز شروع نشده است. اما آیا چطور در این موقع حیات داخل رحم می‌شود بی جواب می‌گذارند. در حقیقت این یک عقیده و عذر فاسدی است برای اشخاصیکه می‌خواهند به قتل اطفال خود قبل از تولد شدن اقدام نمایند برای ترضیه خاطر خود درست نمینمایند در صورتیکه حیات در همان دقیقه که انعقاد نطفه می‌شود

شروع میگردد.

در اتنائی که این نطفه به رحم میرود به یک عده سلولهای زیادی تقسیم میشود و این سلولها هستند که اعضا و عضلات مختلفه بدن را تشکیل میدهند. اما چطور است که بعضی از این سلولها به عضله استخوان تبدیل شده و بعضی دیگر اعصاب و مغز را تشکیل می‌دهند در صورتی که قبلاً در ترکیبات آن سلولها اختلافی نیست و تمام به یک شکل هستند. این یکی از عجایب حیات است که تا بحال علمای علم حیات شناسی حقیقت و علت آن را کشف ننموده‌اند فقط بواسطه تجربیات زیاد است که ما میدانیم که این رتبه‌ها قبل از تشکیل بدن انسان وجود دارد اما چطور و بچه وسیله انجام می‌یابد تا بحال از فهم بشر خارج بوده است.

از این مطالبی که تشريح می‌شود زنها باید بیاموزند که پس از بسته شدن نطفه حتی به یک دقیقه هم باشد اگر قصد بکند که خود را از آن بار خلاص کنند قصد هلاک یک فردی از افراد بشر را نموده‌اند و یقین است که روزگار در موقع خود از آنها انتقام خود را خواهد کشید.

پس از اینکه نطفه مسافرت خود را تمام کرده داخل رحم شد باید تصور کرد که مدت نه ماه در آنجا راحت مینماید بلکه مدام در زحمت بوده وسایل نمو و رشد خود را تحصیل میکند. پس از اندک زمانی خوراکی که در داخل آن سلول‌ها ذخیره شده تمام می‌شود و بوسیله جفت و جدار رحم خوراک خود را جذب مینماید و از این وقت رابطه حیاتی ما بین مادر و طفل شروع می‌شود تا مدت سه ماه این جسم یا حیات تازه کوچک را «امبریو» میگویند و بعد از آن او را «فیتوس» میخواهد برای اینکه کامل حالت «امبریو» و «فیتوس» را شرح دهیم و رتبه‌های مختلفی

اکه طی می نمایند بیان بکنیم از کتاب «لویت» مراتب ذیل را استتساخ می نمائیم :

ماه اول — «امبریو» در هفته اول یک ماده جلاقینی بلور مانند خاکستری رنگ خیلی کوچکی میباشد که بدون کمک ذره یعنی هیچ آثاری از سر و سایر اعضای او معلوم نیست. آن کیسه کوچکی که در داخل رحم قرار گرفته و امبریو در درون آنست تقریباً یک دوازدهم یک بھر (?) میباشد و در هفته دوم دو مقابل شده تا در انتهای ماه اول آن کیسه بزرگ شده متصل به رحم می شود. در این موقع حجم او به اندازه یک تخم کبوتر بوده تقریباً چهل گندم وزن دارد ولی بقدرتی جسمیت او کم است که به فوری شکسته شده با جزئی فشاری تبدیل به مایع شده ناپدید می شود.

ماه دوم — پس از هشت هفته «امبریو» به اندازه یک تخم مرغی رسیده از صد و هشتاد تا سیصد گندم وزن پیدا میکند. در این موقع دارای یک جریان خون مستقلی شده بعضی آثار و علامات جنسیت او نیز آشکار میگردد و در بعضی قسمتهای بدن او نیز استخوانها شروع به محکم شدن مینمایند.

ماه سوم — در این وقت «امبریو» از سیصد تا چهار صد گندم وزن پیدا کرده تقریباً دارای یک گره و نیم طول میباشد. بازوهاش تشکیل شده انگشتهاش پایش را میتوان تشخیص داد. استخوان فقرات او بطول یک گره شده سر و گردن او را از ته نمیکن است تمیز داد. حدقه اچشمهاش او ظاهر شده و پرده «امبریو» تمام موهای خود را از دست میدهد. در تمام نقاط بدن استخوانها شروع به محکم شدن نموده ناخنهاش پا و دست تشکیل می شود و بواسطه وجود رحم یا عدم آن تذکیر و تائیث طفل نیز معین میگردد. ماه چهارم — «فیتوس» در این موقع از سی تا سی و شش

متقال وزن پیدا میکند و دو گره و نیم طول او میباشد. حرکات او در این موقع مرئی است و کاملاً مادر حس میکند. طبقات مغز شروع به تشکیل شدن نموده استخوانها محکم میشوند. استخوان فقرات تقریباً بطول شش اگره شده سر یک چهارم بدن میباشد. در روی جمجمه کم کم آثار مو پیدا میشود و اگر در این موقع طفل ساقط شود تا سه ساعت ممکن است زنده بماند.

ماه پنجم — در این مرحله وزن «فیتوس» به هشتاد متقال رسیده طول او تقریباً پنج گره میشود، سر او بالتسه به بدنش بزرگ بوده موهای طلائی قشنگی روی تمام بدن او را پوشانیده است. حرکات سنگین طفل را مادر با کمال خوبی حس میکند و اگر در این موقع طفل به دنیا بیاید بیشتر از چند ساعت زنده نخواهد بود.

ماه ششم — در این وقت وزن «فوتوس» به صد و نود تا دویست متقال میرسد و طول بدنش متجاوز از شش گره میباشد. ما بین سلول های بدنش چربی یافت شده موهای زرد رنگش قدری تمایل به سیاهی پیدا میکند و زیاد قوی میشود. حدقة چشم وسیع شده ولی پلک و مژه هنوز پیدا نکرده است. اگر در این مرحله طفل تولد شود ممکن است بدن او تا مدتی نفس کشیده گرم باشد ولی حیات او پس از چند ساعت از میان میرود.

ماه هفتم — وزن «فیتوس» در این ماه به حدود سیصد و پنجاه متقال رسیده طول بدنش هفت یا هشت گره میباشد. پوست بدن او با خانهای قرمزی مخطط شده و مایه که اطراف چشم اوست ناپدید میشود و اگر زودتر از بیست و هشت هفته تولد شود یقین است که زنده نخواهد ماند.

ماه هشتم — وزن «فیتوس» به نیم من تا سه چارک تبریز رسیده طولش هشت یا نه گره میباشد. من بعد بیشتر نمو او در قطر بدن

نه در طول خواهد بود. ناخنها کامل شده آن پرده که در روی صورت است زائل می‌شود. رحم تقریباً به منتهی بزرگی خود رسیده به مرکز بدن میرسد. در این موقع بواسطه عدم موازنیت یا فشار زیاد استخوانهای صورت ممکن است به اشکال غیر طبیعی درآمده منحنی شود و خلقت طفل ناقص گردد.

ماه نهم — در این مدت که آخرین ماه حمل است طفل جنین در حدود یک من تبریز وزن دارد و تقریباً ده گره بلندی او می‌باشد. رویهم رفته وزن اطفال ذکور زیادتر از اناث است. در موقع حمل طفل در یک پرده سفیدی پیچیده شده که الاستیک (کشن‌دار) است و مدامی که طفل در رحم است برای محافظت پوست او آن ترشحات بکار می‌رود و پس از تولد بواسطه قدری روغن مالی قبل از شستن با آب ممکن است آن را زائل نمود.

به این ترتیب که شرح داده شد طفل مراحل زیادی طی کرده بالآخره برای نوازن خود را در بازوی مهربان شما مشاهده می‌کند. چقدر بی انصافی است طفلی که پس از اینمه زحمات به دنیا باید و آغوش با محبتی نباشد که او را پذیرد بعقیده من هیچ زن حق ازدواج را ندارد تا اینکه یک میل و اشتیاق فوق العاده در خود برای پیدا کردن اطفال احساس تسماید، همینطور هیچ مردی حق ندارد که خود را شوهر خطاب کند تا مدامیکه برای انجام وظایف و تکالیف آن خود را حاضر نکرده باشد. در صورتی که آن میل و اشتیاق مفرط در زنها باشد، برای پرستاری اطفال و مردها نیز کاملاً خود را تهیه و حاضر ساخته باشند یقین است که آئینه عالم مشعشع بوده نسلهای کامل، قوی و نجیبی در آن ظاهر خواهد شد.

۱۲ - پوشش بچه‌های نوزاد

آیا بچه قسم و ترتیب باید من بچه نوزاد خود را لباس پوشانم! یک فکری است که در مغز هر مادری قبل از تولد طفلش خطور کرده و از خودش سؤال مینماید خصوصاً وقتیکه آثار تولد آن بچه نزدیک شده آن مادر مهربان مدام یک صدای لطیفی را می‌شنود که در گوش او میگوید: «ای مادر عزیز! عنقریب به آگوش تو خواهم آمد». پس از آن مادر مهربان با کمال شوق و مسرت تا اندازه که وقت و تریوت او اجازه میدهد، تهیه البسه و سایر لوازمات او را مینماید و اگر بعضی اوقات در انتخاب پارچه یا بریدن و دوختن آن عاقلانه رفتار نمی‌نماید، علت جهالت اوست و بس. بعضی اوقات هم بخيال اينکه کودک نوزاد او هم باید مثل اطفال دوستانش قشنگ به نظر بیاید، برای او لباسهای تنگ خارج از قوانین حفظ الصحه ترتیب میدهد.

ای کاش ممکن بود که هر مادری لباس اولیه طفل نوزادش را بدست خود تهیه نمی‌نمود، زیرا در آن موضع خلوت ساکنی اکه عموماً زنها برای خیاطی انتخاب مینمایند مخصوصاً در آن ساعتی که انتظار تولد یک نور دیده دارند افکار خود را جمع نموده برای آئیه طفل خود تدابیر مفصلی تهیه می‌کنند. در این موقع قلب و اعصاب آنها با آتش محبت گرم شده بهکر خود قصر عالی پاشمع های برافروخته مشاهده می‌کنند که آن کودک انتظاری عزیزانش با کمال فرح و سرور مشغول بازی است عموماً مادرهایی که تربیت شده‌اند و دارای افکار عالیه می‌باشند در اینطور مواقع مناسبات و

روابط طفل را با خود و بر عکس مناسبات خود را با طفل سنجیده یک نقشه و تدایر عالی برای او آماده می کنند یعنی در همان موقعی اکه دست آنها با کمال تندی مشغول سوزن زدن است افکار آنها نیز بهمان سرعت مشغول نقشه کشی برای آن کسی است که آغوش خود را برای پذیرائی او حاضر کرده اند.

قضیه لباس طفل نوزاد یکی از مطالب خیلی مهمه است که در این چند ساله اخیر تا اندازه خاطر مادرها را جلب کرده است. در قدیم در تهیه لباس ابدآ راحتی و تسلای طفل منظور نظر نبوده مثل امروز بآن اهمیت نمیداده اند. از قرار معلوم در قدیم می خواسته اند یک قسم عذاب و سیاستی در ابتدای حیات برای طفل مخصوص خود مقرر دارند که او را برای یک زندگی پر زحمتی در عالم حاضر و آماده کنند ولی حال خوشبختانه برای عادت دادن اطفال به زحمت و قربانی نفس به وسایل کاملتر صحی بهتری تشیت جسته آنها را به اطفال می آموزند.

آن زندان پر عذاب یعنی آن اقداق و لفافه پر پیج و تاب که مطابق عقاید عموم علمای بزرگ مخالف حفظ الصحه و قوانین طبیعی مینباشد یکی از آلات بدینه است که بعضی از مادرهای جاہل هنوز آن را برای معذب داشتن اطفال خود استعمال مینمایند اما اگر قدری فکر کنند ملاحظه خواهند کرد که خداوند طفل را کامل و تمام اعضاء و جوارح او را مناسب خلق فرموده دیگر لازم به بعضی اختراعات غیر طبیعی نیست که به خیال خود خلقت ناقص او را تکمیل کنند بلکه بر عکس بدین وسیله نامشروع خلقت کامل آن کودک بی گناه را ناقص می سازند در صورتی که مطابق قوانین طبی باید اعضای کاری طفل در نهایت آزادی نمو خود را تکمیل نمایند.

یکی از اولین لوازمات مهم طفل که خیلی قابل توجه است، کهنه است که در وسط پای طفل برای جذب رطوبت گذاشته شود. عموماً این قسم فانله و کتانهای که امروزه استعمال می‌شود قدری برای این کار ضخیم است و ممکن است اگر در اوایل ولادت استعمال شود بواسطه ضخامتش باعث شود که استخوان پاهای طفل معوج شده با لگن خاصره را از حالت طبیعی خارج نماید. اگر چنانچه پارچه‌های لطیف‌تری در روزهای اول استعمال شود این خطر می‌گذرد. اندازه این قسم کهنه‌ها باید از نیم ذرع مربع تجاوز نماید و در صورتیکه ۱۰ عدد از اینها تهیه شود برای احتیاجات اولیه طفل کافی است ولی باید این نکته را مذکور شد که قبل از شسته شدن باید گذاشت آنها خشک بشوند و مادر باید مواطن باشد که مقدار زیادی از آن فانله‌های کلفت را در اطراف نشیمن گاه طفل بنند زیرا لگن خاصره را بطرف جلو کشانیده زانوهای طفل را بهم نزدیک مینماید بطوری که در موقع راه رفتن ممکن است به یکدیگر مالیه شوند اگرچه این نکات خیلی جزئی و ساده است ولی مادرهای با فکر باید به این نکات جزئی اهمیت داده اطفال خود را به عواقب وخیمه مبتلا نسازند.

این کهنه‌ها بواسطه ادرار و بیرون رفتن بی قانون طفل به زودی خراب شده باید عوض شوند ولی تا طفل کوچک است ممکن است او را عادت داد که در ساعات و وقت معین ادرار نماید. برای تشکیل این عادت خوب در طفل باید هر روز صبح در موقع عوض کردن لباس او را به اطاق مخصوصی برد و به بیرون رفتن مرتباً عادتش بدھند تا مادامیکه هنوز عادت نکرده اگر امعای او برای دفع فضولات حاضر نباشد بهتر است بوسیله و کمک استعمال صابون در وقتهای معینه بچه را عادت داد. بشما قول میدهم که اگر

تا یک هفته متحمل این دقت و زحمت جزئی بشوید این عادت در طفل ثابت شده یک قسمت بزرگی از زحمات بچه داری را از خود دور خواهد کرد.

فقط تا مادامیکه ناف بچه متصل است لازم است با یک تکه پارچه صاف نرمی که به عرض سه یا چهار گره باشد او را بیندید ولی پس از افتادن ناف دیگر هیچ قسم بستن لازم نیست. برای احتیاط از سرما خوردگی نیز همان لباسی که در روی شانه و بدن اوست کاملاً کافی است. برای گرم نگاه داشتن معده و سایر اعضای او و در عوض اینکه یک لباس دوخته شده تنگی به او پوشانید یک شنل (سردوش) گشادی که دارای آستین های وسیع بلند باشد برای او تهیه نمایید.

پس از اینکه آن بند مزبور را در روی ناف او بستید و کنه را در جای خود گذاردید یک پیراهن نرم راحت پشمی به او پوشانید و پس از آن شنلی که ذکر شد در روی شانه او انداخته در انتهای دو دامن آن از جلو یک سنجاق بزنید آنوقت ملاحظه خواهد کرد که آن بچه یک لباس گرم راحتی داشته باهای او با کمال راحتی قادر بر حرکت کردن است و مطابق حالات طبیعی رفتار مینماید. بدون اینکه هیچ مانع او را از حرکتهای طبیعی بازدارد و با نهایت آزادی خواب رفته و یدار می شود.

لوازمات و لباس مهمی که بچه نوزاد در چند ماه اول لازم دارد عبارت از سه یا چهار عدد پیراهن کشن نرم و یک بندی برای بستن ناف متجاوز از ده عدد کنه بترتبی که شرح داده شد و یکی دو سه شنل بلند مطابق دستوری که ذکر شد و بعلاوه یک پتوی پشمی برای اینکه وقتی او را از خواب یدار میکند دور او بیچید اگر چه ممکن است لباسهای قشنگ دیگری نیز تهیه نمود

ولی بهتر است که بهمین لباسهای ساده صحی قناعت نمود.
 آن تخت خواب کوچکی که طفل بیشتر وقت خود را در آن میگذراند باید خیلی نرم و راحت بوده با پارچه‌های ظریفی پوشیده شده باشد و برای پوشیدن روی طفل یک پتوی ظریفی کافی است و حتی المقدور از کذاردن چیزهای اضافی دیگر خود داری نمود زیرا که راحتی طفل را سلب نموده بعلاوه لازم هم نبوده و می‌فایده است.

پس از چند ماه اول باید اغلب لباسهای طفل را تغییر داد و باید برای نشان دادن جلال و تروت خود طفلتان را معذب نکرده لباسهایی که در ظاهر قشنگ است ولی مخالف حفظ الصحه است به او پوشانید بلکه همیشه راحتی و تسلای طفل را در نظر داشته باشید و لباس او را هر قدر ممکن است ساده و راحت تر تهیه کنید زیرا خود هیکل و بشره سالم طفل است که جلب توجه می‌نماید نه لباسهای قشنگ او.

۱۳- انتخاب پرستار و دکتر فامیلی

در شرایطی که دستورات این بخش را در میان افراد خانوادگی اجرا نمایند، در نتیجه دن موقع حمل یکی از موضوعهای مهمی که باید کاملاً در آن دققت شود انتخاب دکتر و پرستار است که در صورت غفلت تایپ و خیمه روی خواهد داد. اطمینان شما به یک دکتری در موقعیت که اکسالتهای عادی داشته‌اید کافی نیست که در وقت باریک وضع حمل نیز بدون ملاحظه به او رجوع نمایید. در صورتی که به حیات و راحتی خود علاقه‌مند می‌باشید یک دکتری خواه مرد ایا زن انتخاب نمایید که صاحب اخلاق حمیده بوده کاملاً از هر شیوه‌ای این اطمینان داشته باشید یعنی دکتری که افکارش ملوث نبوده ساختش از ملامت او سرزنش مقدس باشد بطوری که در شما ایدواری و شجاعت خلقت نماید. بعلاوه آن دکتر باید بی‌نهایت نظیف و با دقت باشد زیرا آن دکترهایی که در تمیز کردن دست و اسباب خود چندان دقت نمی‌کنند، در توجهات لازمه و مهمه دیگر نیز ممکن است بی‌دققت باشند.

انتخاب دکتر یکی از وظایف مهمه زن است و او باید در انتخاب همیشه مقدم باشد مگر اینکه دلایلی وجود داشته باشد که عدم مداخله او بهتر باشد ولی عموماً بهتر است که همان دکتری را که خانم خانه انتخاب مینماید شوهرش نیز با او موافقت کرده اتحاد رأی خود را نشان دهند و از همه مهمتر این است که یک دکتر با وجود ان مذهبی انتخاب نمایند زیرا مشورت با او خصوصاً در موقع حمل خیلی مؤثر و باعث تسلی قلب است. بهمین ترتیب در انتخاب پرستار در وقت وضع حمل باید

اهمیت داده همین ملاحظات را داشته باشد. ابداً اعتماد بآن معرفی که یک نفر دوست شما کرده است تباید بلکه شخصاً تحقیقات نموده او را انتخاب نماید زیرا کار او با شما بوده و فقط شخص شما مسئول هستید البته بهتر است که از دکتر خود نیز خواهش کنید که چند نفر پرستار را به شما معرفی کند و قبل از قبول یکی از آنها متذکر شوید که شخص شما باید تا چند هفته مدام بدل او معاشرت نماید و خوشی و رضایت خاطر شما در این مدت منوط و مشروط به شخص اوست.

آن شخص پرستار باید خیلی نظیف بوده دارای اخلاق و عادات حسن باشد. همینطور در صحبت کردن خیلی باید شیرین و ملایم بوده وظایف خود را خادقانه انجام دهد. بعلاوه او باید دارای شخصیت و معلومات کافیه بوده باشد که در موقع غیبت دکتر بتواند وظائف خود را بخوبی انجام دهد. در موقعی که مشغول کار است باید لباسهای خشن یا گفشهای پر صدا پوشید بلکه باید در نهایت سادگی و نظافت بوده باشد.

پرستار لازم نیست حتماً خوشگل باشد ولی باید دارای یک صورت و چشمهاي مهرaban جذابي باشد. هر چه او مليح تر بوده با ادب و معلومات باشند بهتر است زیرا که در یک موقع باریکی او واسطه ما بین جمیع صدمات و تحملات مریضه خود میباشد. او باید از بچه نوزاد کاملاً توجه نموده رضایت خاطر شوهر و منسوبان آن زن را فراهم نماید. اگر اتفاقاً آن پرستار متلون المزاج بوده یک عقیده تابی نداشته باشد همه منسوبان را از خود متکدر خواهد نمود و اگر هم تدمراج و بی احتیاط باشد حرف او ابداً در آن مریض و سایر اهل خانه اثر خواهد کرد.

بعلاوه دکتر و پرستار باید با کمال محبت و اتحاد با یکدیگر

رفتار کرده توأماً برای بازگشت صحت آن ذنی که بزحمت وضع حمل دچار شده کار کنند. پرستار باید از خود هیچ رأی و عقیده نداشته تماماً دستورات و تعالیم دکتر را مجری دارد مگر در بعضی مواقع جزئی که ممکن است تا رسیدن دکتر زحمتی وارد باید از خود اقدامی بنماید. جمیع کارهای خود را باید با کمال ملاحت بدون هیچ صدائی انجام دهد که حتی المقدور مریضه او راحت باشد. پرستار باید آشپزی خوب دانسته خوراکهای که برای زن زائو تهیه میکند از حیث حجم و مقدار کم بوده و از حیث قوت و طعم در درجه اول باشد. بسیار مفید است اگر پرستار در عوض اینکه از زیاد حرف زدن باعث سردرد مادر شود برای او کتابهای مفید خوانده صحبت‌های ملايم شیرین بنماید.

اگر چه خواهید گفت که این قسم دکتر و پرستار نادر است ولی عقیده من فراوان است اگر ما چنانکه باید و شاید در جستجو اکردن آنها اقدام نمائیم و یقین است آن کسی را که میخواهیم خواهیم یافت ولی زحمت اینجاست که اغلب ما در بی شهرت بوده در صورتیکه اشخاصی که بیشتر شهرت دارند کمتر دارای این صفات میباشند و اگر همیشه در عقب سادگی و صحت کار برویم یقین است اگه مطابق سلیقه و میل خود دکتر و پرستار خوب بیدا خواهیم کرد.

۱۴ - اطاق ولاست

بعضی از آن تصویرات و نقوش میحزن حیات و برخی از آن سیماهای روشن و یادبودهای خوش زندگانی که بر دیوارهای حافظه آویخته شده در اطاق ولاست نقاشی و طرح شده است یعنی وقتیکه آن روح نازه آن طفل جدید التولد با یک عالم اشتیاق و محبت در آغوش مادر مهریان خود پذیرفه شده با خوش آمدگفته میشود آن نقش و تصورات روشن و مشعشع میباشد، اما آن نقوش تاریک است وقتیکه مادر در فکر خود جای دهد و ذهنی خود نماید که مادر شدن بی فایده است و طفل خود را با یک قلب بی عاطفه و یک آغوش خالی از محبت قبول نماید.

یک طبقه دیگر از تصویرات حیات در نزد من مجسم است و آن راجع به اطفالی است که بواسطه سوء تربیت مادرها یا شان در موقع تولد و پیدایش یک برادر یا خواهری برای آنها با چهره های عبوس به او نگریسته و با کمال بعض و نقرت پدر و مادر خود نگاه میکنند. و آنها را مسئول خلق این رغبت جدید میدانند. آیا تصور نمیکنید که این قبیل اطفال انعکاس قلوب پدر و مادر خود میباشند؟ در صورتیکه طبقه دیگری از اطفال بقسمی تربیت شده اند که با یک عالم اشتیاق و مودت مقدم برادر و یا خواهر نو رسیده خود را خوش آمدگفته روز بروز بر عواطف و نوازش نسبت باو میفرمایند و در والدین خود یک روح پر محبت اعتماد آمیزی تولید میکنند. دو عدد از آن تصویرات روشن درخشانرا درنظر دارم — یکی یک دختر کوچکی بود به سن هفت سالگی که او را آنطور

که سزاوار است تریت نموده بودند. چنانچه دد این سن خورد سالکی ددمواقع توجه نمودن و تسلی دادن مادر خود هاتند یکزن عاقله رفتار مینمود یک روز شنیدم که با کمال محبت دست دد آغوش مادر خود کرده گفته بود: «ای مادر عزیزم! آیا چه از دست من ساخته می‌شود که برای شما انجام دهم! اگر خدای خواسته کسالتی برای شما رخ داد؟ خواهش میکنم بمن امر کنید تا حتی المقدور با شما کمک کنم. آیا ای مامای عزیزم! این لطف را بمن خواهید کرد؟» این قبیل سوالاتی بود که آن دختر مهربان از مادر خود خواهش میکرد و با یک قلب پر از محبت و عاطفه در دامن او می‌نشست. همین دختر حالا بحد بلوغ رسیده میخواهد قدم دو دائرة اجتماع بگذارد دد حالتی که خود را برای انجام دادن جمیع مسئولیتهای بزرگ آن حاضر و آماده کرده است.

اما تصویر دیگری که در نظرم هست این است که یک شبی مرا برای ملاقات یک زنی که برای دفعه پنجم در رختخواب حمل خواهید بود دعوت کردند. شوهر او که همراه من بود پس از رساندن من به منزل برای آوردن پرستار رفت و من پس از دخون به اطاق ولادت فقط شخصی را که نزد آن زن یافتم پس دوازده ساله او بود که دست مادر عذب خود را در دست گرفته با یک دنبی محبت و اشتیاق او را نوازش مینمود و آنچه که میتوانست سعی میکرد که در خدمت او کوشیده او را تسلی دهد. پس از ورود من با کمال وقار و آرامی از اطاق خارج شد. اما قبل از خروجش آثار تألم او را برای مادرش در جیشهاش خواندم. اگر چه با آن رزمات و مشقاتی که مادرها برای خاطر اولاد خود متحمل می‌شوند، وظیفه هر اولاد حق شناس این است که حتی المقدور تلافی نموده محبت صمیمی خود را علاً بمادر خود نشان دهد و در

صورتی که آن پسر یک بچه شیرین جذابی بنظر نمی‌آمد، مادرش جدیت کرده او را بخود جذب نموده بود و البته یک اولادی که بمادر خود آقدر علاقه داشته باشد هرگز در اعمال و افعال شخصی نیز بخطا نمی‌رود.

این مختصر کافی است برای تذکر یادگاری اطاق ولادت و حال مختصراً راجع به تکالیف عملی آن زنهای که باید مدتی در این اطاق بسی برنده می‌نویسم.

برای حساب کردن ایام حمل و انتظار روز موعود ساده‌ترین قانون اینست که هفت روز تاریخ اتمام آخرین عادت ماهیانه خود اضافه کرده نه ماه پس از آن را حساب کنید و یقین است که حدود وقت وضع حمل خود را خواهید دانست و اگر این موقع گذشت یقیناً وضع حمل شما در دو هفته بعد از آن خواهد بود برای اینکه عموماً موقیکه زن باردار می‌شود دو هفته بعد از جریان ماهیانه یا در سه روز قبل از جریان است. از این جهت یک اختلاف دو هفته معمولاً در حساب پیدا می‌شود.

اگر چنانچه بواسطه خوردن غذاهای مرتب فزارج شما سالم بوده بیوست نداشته باشد و ورزش‌های روزانه را مرتب کرده همه روزه حمام گرفته باشید یقین است که بدون هیچ قرس و زحمتی بزنخواب زائیدن خود رفته باراحتی از بار خود خلاص خواهید شد. امروزه چون معمول شده است که در موقع وضع حمل قدری دوازی بیهوشی میدهدند دیگر زائیدن ابدآ خوف و ترسی ندارد. معلوم است که استعمال آن دوا باید به اندازه موقی که برای جراحی استعمال می‌شود باشد، بلکه فقط تا اندازه کافی است که قدری آن احساسات درد را کم کند. مطابق تجربیاتی که من اکردم ام بهترین دوازی بیهوشی که برای استعمال ند این موقع خوب

است یک مخلوطی از آلکل و کلوروفرم و ایتر است که به نسبت یکی آلکل دو تا کلوروفرم و سه تا ایتر باید مخلوط شود. البته این نسبتها ممکن است مطابق دستور دکتری که حضور دارد تغیر کند و این یک دوای بیهوشی خیلی تند و مؤثری نیست ولی برای احتیاج زائو کافی بوده در درد او تخفیف کلی میدهد و بعلاوه خیلی ساده بوده شخص زائو خودش میتواند تهیه نماید. مقصود از استعمال این مخدر دو چیز است: اولاً اینکه به اضافه آن عدم تسیی و زحمت زن زائو یک موضوع دیگری پیدا نمیکند که در خصوص آن فکر نماید، ثانیاً تا اندازه درد را ساکت نمیکند و دیگر چیزی باقی نمیگذارد که باعث زحمت بشود.

برای استعمال این دوا یک کیلاس سبک آب خوری تهیه کرده
نصف آنرا پر از پنبه تازه بنمایید. پس از آن چند قطره از آن
دوای مخلوط شده روزی آن پنبه بریزید. در موقع شروع یک حمله
درد یا چند تانیه قبل از آن شش نفس عمیق بکشید. یقین است
که درد فوری ساکت شده و خیلی کمتر می‌شود. خود زن زائو
ممکن است آن کیلاس را در دست بگیرد زیرا وقتیکه به اندازه
لزوم استنشاق نمود قدری خواب آلود شده کیلاس از دست او
می‌افتد. این نکته را نیز باید منظور داشت که این بیهوشی را باید
وقتی استعمال نمود که حمله دوم رسیده و زائیدن فردیک شده باشد
زیرا اگر اقبل از آن استعمال شود ممکن است اعصاب را سست
نموده در تولد طف قدری تأخیر یندازد.

در یک چند روزی قبل از تولد طفل راحتی و آسایش زن حامله با واسطه بعضی حرکات عصبی سلب شده باعث زحمات فکری او می شود و دکتر میتواند باسانی رفع این نگرانی را بنماید یعنی با واسطه پرسیدن چند سؤال و یک امتحان جزئی اطمینان قلب باآن

زن بدهد که حالت او خوب میباشد. کافی است برای رفع فکر و خیال او دوستان و اقربائی که در خانه هستند همینطور بواسطه بعضی تغییر و تبدیلات عاقلانه در زندگانی یک نواخت او و بواسطه بعضی پیشنهادات که خارج از ترتیبات معمولی زندگی اوست میتوانند رفع این مرض عصبی را بنمایند و یا اینکه اگر یک میهمان با محبت خوش رو و خوش صحبتی مختصراً نزد آن زن بماند رفع این ذحمت او را مینماید.

قبل از آن چند روز اخیر حمل ممکن است بفاسله‌های معینی بعضی حملات درد پیدا شود؛ در این صورت باید خود را حاضر کرد تهیهٔ لوازمات خود را بنمایند. اگر این حملات درد مرتب میباشد بهتر است که دکتر خود را از ترتیبات آن آگاه سازید تا اگر غفلتاً وجود او لازم شد خود را حاضر سازد و بعلاوه باید پس از مشاهدهٔ این حملات درد سعی کنید که مزاج خود را ملین ساخته اگر بیوست داشته باشید بوسیلهٔ تدقیه یا انژکسیون بآن لینت دهید. در این اوقات تا میتوانید خود را بکارهای پر مسرت مشغول داشته در اطراف خانه گردش نمایید یعنی تا کاملاً مجبور نشوید به رختخواب نروید زیرا وقت انتظار را به این وسیله کوتاه کرده و آن مدتی که در روی پای خود راه میروید بهتر میتوانید خود را مشغول سازید. همیشه سعی کنید در این مدت خنده نموده خود را بوسیلهٔ افکار مسرت آمیز باروح و اقوی نگاه دارید و تصور کنید که یک کار خیلی طبیعی را میخواهید انجام دهید. اگر به این رویه رفتار نمایید با کمال سهولت و راحتی وضع حمل نموده ابدآً ذحمت و سختی نخواهید داشت.

اشخاصی که دارای یک جبههٔ بشاشی نبوده صحبت‌های شیرین نیکنند و دماغ شما را نازه نمی‌نمایند حتی المقدور به اطاق خود

راه ندهید زیرا که در این موقع حزن و سکوت مذموم بوده فرج و انبساط که یک روح جدیدی در کالبد شما میدهد مقبول است مخصوصاً اطرافیان شما باید به این نکه اهمیت زیاد داده و سایل سرور و بهجهت شما را بهر قسم شده فراهم کنند.

اگر یک شخص احمقی راجع به یک موضوع محزنی دم زده یا نجوى نماید در این چند روزه که شما در بستر وضع حمل اخواپیده اید فوری او را از اطاق خارج کرده دیگر تا چند روز به منزلتان راهش ندهید و اگر رسمآ نمیتوانید عنز او را بخواهید بعضی معاذیر موجه متولّ شده برای انجام یک مقصدی هم باشد چند ساعتی او را از خود دور کنید بلکه در این موقع مهم باریک او باعث غم و اندوه شما نشده کارها بخوشی و سرور بگذرد.

معمولاً قبل از زائیدن سه حمله بزرگ برای زنها پیدا می شود. در نظر آن زنهائی که برای مرتبه اول باردار شده‌اند حمله و درد اولی سخت‌تر است زیرا بعلاوه اینکه هنوز به این حملات عادت نکرده بی تجربه هستند ملاحظه می‌کنند که تازه پس از تحمل این درد کاری هم از پیش نرفته است. این حمله اولی برای اخبار و حاضر باشی است یعنی وقتی است که دهنۀ رحم برای بیرون فرستادن بچه از هم باز می‌شود. بسیاری از زنها بواسطه زیادی باز شدن اعصاب ابدآ در این مرحله اول دردی حس نکرده‌اند اهمیت نمیدهند، بعضیها اصلاً ملتفت نمی‌شوند. عموماً اگر در این موقع درد شدت کند بواسطه شستن پاهای خود تا لگن خاصره و زیر شکم رفع درد خواهد شد. چون زحمت کلی راجع به اعصاب است اگر خود را سرد نگاه داشته مسرور باشید این حمله اول بخوشی می‌گذرد.

حمله دوم یک درد خیلی طبیعی دارد که انسان از آن خوش

می‌اید و این در موقعی است که طفل می‌خواهد از رحم خارج شود لذا اگر مطابق شرحی که داده شد در این وقت آن دوای پیهوشی را استعمال کنید بی نهایت مفید خواهد بود.

عموماً این درد و حمله دومی خیلی مختصر بوده بروزی خاتمه می‌یابد بطوری که آن زن زائو احساس راحتی کرده ختم عمل را نزدیک می‌بیند. یک زنی که برای دفعه سوم باردار شده باشد ابداً احساس حمله اول را تموده حمله دوم را اول تصور می‌کند لذا ممکن است در حرکت بوده بطرف رختخواب خود برود اگه بچه خارج شود بطور کلی در صورتیکه لباسهای شما در مدت حمل مطابق قوانین حفظ الصحه اگشاد و سبک بوده مطابق قانون ورزش کرده و خود را شسته باشید یقین است که شما از سهولت و آسان زائیدن خودتان متعجب و حیران خواهید شد.

این حمله و درد دومی به تولد شدن طفل خاتمه می‌یابد و تا ربع ساعت یا نیم ساعت یک راحتی خوشی برای انسان بینا می‌شود ولی پس از آن برای جدا شدن جفت درد و حمله اسوم شروع می‌شود.

بعضی از اطباء عقیده دارند که بستن ناف طفل چندان لازم نیست در صورتیکه تا مادامیکه حرکت کرده و گرم است طفل را از مادر جدا نکنند. اگر این عقیده هم حقیقت داشته باشد با وجود این من یقین دارم که در صورت بستن ناف شما خیلی راحت‌تر خواهید بود و بهترین طریقه اینست که ناف را بفاصله یک گره و نیم از بدن طفل محکم بیندید و از بالای آنجاییکه بسته شده ببرید پس از آن دو مرتبه آنرا جمع کرده با همان ریسمان بفاصله نیم گره از بدن بیندید و آن مقدار زیادی که می‌ماند بگذارید تا اینکه تخشک شده بیافتد. در این مرتبه سوم که بسته و گره می‌زیند از هر

خطر زخم و غیره جلوگیری میکند.

پس از فارغ شدن از حمل آن راحتی و آسایش که برای زن روی میدهد از شرح آن زبان و بیان قاصر است. فقط آنهایی میتوانند آن را حس کنند که تجربه کرده باشند. دد این موقع است که دیگر تمام زحمات بر طرف شده آنچه را که راجع بستخی و زحمات زائیدن بشما گفته بودند دیگر راجع بشما نیست فقط سرور و خوشی شما با آن بچهایست که سالم و صحیح تولد شده است و بواسطه اگریه‌های خود تارهای محبت قلبی شما را تحریک کرده آن عاطفة مادری را به هیجان میآورد بطوری که تمام زحمات نه ماهه را فراموش کرده با کمال خوشی و مسرت او را دد آغوش خود تنگ کرftه نوازش میکنید. پس ای مادرهای مهربان! عزیز و محترم بدایید این نعمت را که خداوند برای تسلی قلب شما عطا کرده است و به وجودش خوشحال و مسرور باشید و تا میتوانید در تربیت و هدایت او بکوشید که خدا و جامعه از شما راضی و مسرور شود.

۱۵ - پرستاری از مادر پس از زاییدن

آن اتفاقی که برای خوابیدن زن زائو انتخاب می‌شود باید ماتند سایر اتفاقهای خانه گرم بوده آفتاب‌کیر باشد و حتی المقدور از صدا و ندا دور باشد که اقلایاً یک قسمت روز را مادر بتواند کاملاً استراحت نماید، از آنطرف نباید کاملاً مادر را از دائره رفت و آمد خانه دور ساخت که از حیث تنهائی باو سخت بگذرد مرکز خانه در این موقع مادر است و آن اتفاقی که در او خوابیدم است جائی است که حس محبت و اطاعت آن ملکه را ناجگذاری کرده است و برای پذیرائی آن شاهزاده یا شاهزاده خانم که شریک در سلطنت او هستند آغوش خود را با کمال صداقت و حق شناسی باز نموده است و خوش آمد می‌گوید. در این چند روز بعد از زاییدن نباید اجازه داده شود که چیزی که مخالف خوشحالی و سرور است در این اطاق داخل شود برای اینکه بهبودی و رفع خستگی چندین ماهه مادر در این وقت مشروط و منوط به جریان های ملایم و کامل خانه است چنانکه ممکن است اگر او یک ساعت در این چند روز زحمت فکری پیدا کند یک هفته زیادتر در بستر بخوابد و معلوم است که وجود اشخاص ناموفق در خانه بیشتر باعث این زحمات می‌شود بطوری که سایر اعضای خانواده نمی‌توانند چاره آنرا بنمایند. بنا برین باید خیلی دقیق نمود که تمام افراد خانواده در نهایت محبت و اتحاد مطابق ذوق و سلیقه مادر در این موقع رفتار نمایند.

اگر در حقیقت زاییدن را طبیعی فرض کرده یکی از وظایف

و تکالیف معینه محتومه هر زنی بدانیم تکالیف دکتر، پرستار و سایر اطرا فیان در موقع وضع حمل خیلی آسان و ساده بوده بچند کلمه بیان می شود. اما بدینخانه در نتیجه تمدن و زندگانیهای غیر طبیعی و فشارهای واردہ از آنها زنها صحت طبیعی را از دست داده کاملاً ضعیف و لاغر می شوند بطوری که در موقع زائیدن ابدآ قوّه تحمل و استقامت دردهای آن را نداشته مدت زیادی پس از وضع حمل لازم است که از آنها توجه زیاد نموده تا بحال اولیه برگردند، بعبارت اخرب دد عوض اینکه زائیدن را یک حالت طبیعی خیلی ساده فرض نمایند آن را یک قسم مرض و عارضه کسالت میدانند و بعلاوه اغلب در توجّهات لازمه که پس از زائیدن باید از مادرها بنمایند غفلت میشود و ازینجهه بآنها صدمه زده مدتی آنها را بستری نمینمایند. دد این سی ساله اخیر پس از کشف قضیه سرایت و نمو مکروبها و جرمها ترقیات زیادی در ترتیب اداره کردن امورات اطاق زائو پیدا شده است بطوری که دیگر بهبودی مادر را فقط بطبیعت واگذار نکرده بلکه با کمال جدیت بوسیله معالجات و استعمال دواهای علمی اباو کمک کرده در بهبودی او هر قسم اقدام نمینمایند.

نه فقط باید انتظار داشت و عجله نمود که مادر بزودی بهبودی حاصل کرده از بستر زائیدن برخورد بلکه باید سعی کرد که کاملاً صحت از دست رفته و قوای تحلیل رفته مدت حمل و زائیدن او بازگشت نماید زائیدن نباید ابدآ از قوای زن کاسته یا از ظرافت و لطافت او بکاهد یعنی همانطور که پس از مادر شدن به وقار و حالات وجودانی او افزوده می شود که دارای یک طفلى شده است باید بهمین نسبت جذایت و سیرت ظاهری او پن ترقی کرده عالیتر شود. پس ای مادرها ! بدانید که چه امتیاز بزرگی خداوند به شما

اعطا کرده و تا چه اندازه اجر و مزد شما زیاد است. اگر تکالیفی که بشما رجوع شده است کاملاً انجام دهید. حضرت مسیح می فرماید: «در عوض پدرهای خود اطفال خود را دوست بدارید زیرا که ممکن است هر یک از آنها را در روی زمین یک شاهزاده بنمایید و یک ارواح و انسان طبیه طاهره تربیت کنید که باعث خوشی و سعادت عالم انسانی شوند.»

پس از وضع حمل آن دکتر یا قابله که حضور دارد باید نگذارد تا نیم ساعت کسی با زائو خرف بزند که او کاملاً استراحت نماید. در این موقع بنا برین باید مشغول انجام کارهای بچه نوزاد باشند و بعد از این استراحت، آنوقت اگر مختصراً زحمتی یا جراحی در مادر باشد باید بفوریت اصلاح نمود زیرا اغلب با وجود احتیاط و مهارت‌های زیاد زخم‌های کوچکی در موقع زاییدن پیدا می‌شود.

اگر در موقع زاییدن آن لباس بلند یا شنل مادر را از پشت شانه سنjac زده باشند که بکثافات آلوهه نشده باشد ابدآ لازم به تغیر و تبدیل آن نیست، فقط کاری که هست اصلاح مواضعی است که زخم شده و آلوهه به کثافات شده است و این هم بیش از چند دقیقه طول نمیکشد و پس از آن مادر حاضر است که در بستر راحتی شیرین خود داخل شود.

بی مناسبت نیست که برای آماده کردن تختخواب زائو قبل از وقت دستور مختصراً داده شود زیرا بسیاری از اوقات حتی در اجرای این کار جزئی بعضی اشتباهات می‌شود که باعث سلب راحتی مادر میگردد. اولاً باید در روی تختخواب دو عدد دوشک اندامخته شود و در روی آنها یک مشتمائی کشیده شود که تمام تخت خواب را پوشاند و البته باید چهار گوشه این مشتماً یا لاستیک را به چهار

پایهٔ تخت محکم بست که حرکت نکند، بعد در روی این مشما یا لاستیک یک ملافه سفید بزرگ باید کشید بعد یک ملافه سفید دیگری تا زده در وسط تخت بطور مربع بگذارید. این حالت آن تخت خوابی باید باشد که پس از وضع حمل و تمیز کردن زانو باید در روی آن استراحت کند و قبل از آن باید یک ملافه دیگری روی همه کشیده و یکی دیگر هم بطور مربع تا زده در روی همه بیندازید و این دو ملافه اخیر را پس از وضع حمل و آلوده شدن با کمال ملایمت بر میدارید و آن رختخواب تمیز مرتب در زیر آن حاضر است که مادر خسته شده بدون جزئی حرکتی راحت کند.

چیز دیگر که برای نگاه داری نظافت خیلی لازم است اینست که باید دکتر یا قابله یک کیسه به اندازه نیم زرع از یک پارچه پنبه کهنه تهیه کرده داخل آنرا به قطر دو یا سه گره با کاه پر کنند و اگر این کیسه را در زیر تن مادر بگذارند تمام کثافاتی که خارج می شود بخود جذب مینماید و پس از آن ممکن است برای رفع کثافات او را بسوزاند و بواسطه استعمال این کیسه یکمقداری دقت و زحمت شستن پارچه های مختلفه را فایده مینکند.

پس از مرتب کردن محل خواب و راحتی مادر باید تا چند ساعت او را کاملاً راحت بگذارید زیرا که فعلاً خیلی محتاج این استراحت است و قانون مهم دیگری که باید منظور نظر داشت این است که چه در موقع وضع حمل و چه تا چند ساعت بعد از آن هیچ شخصی بغير از دکتر و پرستار و اعضای مهم خانواده نباید به اطاق زن زانو داخل شوند تا اینکه قوای از دست رفته او بازگشت نموده بتواند در رختخواب خود بنشیند و طاقت شنیدن گوشه و آکنایه و تحسین و ملامت رفقا و دوستان را داشته باشد. اگر دکترا با پرستار کمک ننماید میتوان این قانون را بخوبی مجری داشت

چه بسیار اتفاق افتاده که مادرها پس از برخاستن از رختخواب زائیدن خود عصبانی شده به امراض مزمنه مبتلا می‌شوند، فقط بعلت صحبت‌های نامناسب و بی فکرانه دوستان و رفقای آنها؛ بنا برین پس از وضع حمل آمال و آرزو و دعای قلبیه هر مادری باید این باشد که: «ای خداوند مهربان! تو را شکن می‌کنم که بسلامی زائیده خود و طفلم هر دو سالم هستیم و حال ای پروردگار، دنی خواست مینمایم که مرا از شر صحبت‌های ناملایم دوستان و رفقایم تیر محفوظ بدار!»

اگر وضع حمل از هر صورت آسان باشد پرستاری بعد از آن تیر خیلی سهل است و یکی از مطالب مهمه که برای بهبودی مادر خیلی اهمیت دارد، آرام بودن طفل است خصوصاً در شب که بی نهایت در صحت مادر دخیل است یعنی وقتیکه ساعت ده بعد از ظهر طفل را شیر دادید دیگر باید تا ساعت چهار یا پنج صبح خواپیده آرام باشد و موضوع اینکه چه قسم باید طفل را این طور عادت داد خیلی مفصل بوده در بعد ذکر خواهد شد.

مطابق تجربیاتی که من کرده‌ام ابدآ لازم نمیدانم که مادرها شکم خود را پس از زائیدن برای جمع شدن بینندند. بعقیده من این یک دخالت بزرگی است در امور خلقت زیرا در عوض اینکه عضلات شکم را جمع نماید باعث فشار بر رحم شده آنرا صدمه می‌زنند در صورتیکه عضلات شکم بخودی خود قادر بر این هستند که جمع شده بشکل اولیه در آیند.

دکتر باید مواظب باشد که زن زائو در روز بعد از حمل بر احتی ادرار نموده معده او هم یوست نداشته باشد و در صورت داشتن یوست یک امالة آب گرم بهترین وسیله برای رفع آن می‌باشد. پس از وضع حمل و دفع کثافات بآن مادرهای که میتوانند نصیحت

میکنم که یک فیجان شیر گرم یا اگر میل اندازند یک فیجان آب گوشت کم چربی میل نمایند. تا مادر این اتفاق را در خود نداشته باشد. تا مادر اینکه هنوز شیر کاملاً جریان نیدا نکرده باید مادر خوراکهای سبک و خیلی ساده بخورد و چون زیاد نوشیدن مایعات باعث زیادی جریان شیر می‌شود و اگر پستان باضافه آنچه که طفل لازم دارد پر از شیر شود باعث درد و زحمت مادر میگردد لذا باید در نوشیدن مایعات قدری خودداری نمود. در موقعی که شیر زیاد شود با کمال ملایمت و توجه ممکن است پستان را دوشید و در صورتی که پرستار غالم باشد بخوبی از عهدہ انجام این کار بر میآید ولی این نکته را باید منظور داشت که تا اندازه خوب است شیر مادر را دوشید که رفع درد بشود زیرا پس از وقت کمی طفیل محتاج این مایه حیاتی خودش خواهد شد.

پس از اینکه جریان شیر منظم شده بحالت طبیعی افتاد ممکن است کم کم خواکهای مادر از سادگی خارج شود و در صورتی که صحتش خوب باشد در روز هشتم میتواند در رختخواب خود نشسته و غذای معمولی که میل دارد بخورد و در روز دهم میتواند خود را گرم یچیده چند ساعتی بیرون از اطاق برود، اما باید از راه رفتن زیاد دوری نماید برای اینکه رحم که از حالت اولیه تغییر کرده چندین برابر وزن و اندازه طبیعی خود شده است بفاصله چند روز نمیتواند بحالت و شکل اولیه خود در آید. دکتر «لویت» میگوید: «این نقصان تدریجی که در رحم پس از زائیدن حاصل می‌شود اقلّاً شش یا هفت هفته مدت لازم دارد که بحالت اصلی خود برگردد زیرا مطابق امتحاناتی که در این نقصان تدریجی وزن رحم پس از وضع حمل شده است این قسم نتیجه گرفته‌اند که بهوریت پس از وضع حمل رحم تقریباً صد و پنجاه مثقال وزن دارد،

در عرض یک هفته به صد و پیست مقال میرسد، در آخر هفته دوم شصت مقال وزن دارد و در اتهای هفته سوم سی مقال می‌شود؛ بالاخره در اتهای هفته هشتم وزن رحم یک مقدار خیلی کمی زیادتر از آن وزن اصلیه که قبل از حمل بوده است خواهد داشت. بنا برین اگر شما در زود برخاستن از رختخواب و حرکت زیاد تعجیل نمائید تمام این قوانین تدریجی طبیعت را غیر منظم خواهید نمود.»

راجع بگرفتن دوش و حمام پس از زائیدن مباحثات زیاد شده است ولی مطابق آنچه تجربه شده اگر فوری پس از زائیدن یک دوش آب گرمی گرفته شود، برای رفع خستگی و کثافات خیلی مفید می‌باشد و ابدآ ضرری ندارد و اگر در روزهای بعد هم هر روز یکدفعه یک دوش آب گرم که در آن قدری «کالندولا» گل همیشه بهار بریزند و بگیرند خیلی یا فایده است ولی در صورتی که حالت ذن زائو طبیعی نبوده کسالی داشته باشد ممکن است دکترا این شست و شو را منع نماید. اگر چنانچه مزاحم طبیعت نشود خودش بهترین عامل است برای دفع فضولات و کثافات پس از زائیدن در بعضی مواقع هم گرفتن دوش زیاد ممکن است باعث ضعف شود.

اگر نک پستان درد کرده بشما صدمه بزنند بوسیله شستن و بعد قدری گرد «آسید بوریک» روی آن پاشیدن ممکن است رفع درد را بنماید و یا اینکه فقط با «کالندولا» شستن کفایت می‌کند و بزودی خوب می‌شود و اگر اتفاقاً این معالجه کافی نبود مقداری معده گاو ازدواخانه گرفته در بالک بودن آن خاطر جمع باشید و بعد به اندازه دهن طفل بزیده در وسط آن چند سوراخ کوچک می‌کنید و در روی نوک پستان می‌گذارید و بطفل شیز میدهید بطوری

که شیر از آن سوراخها عبور کند و پس از آنکه شیر نوشیدن طفل تمام شد آن را دور انداخته در هر دفعه که شیر میدهد یک تکه جدیدی استعمال کنید، باین ترتیب از آن احساس دردی که بواسطه دهن طفل تولید می‌شود جلوگیری می‌نمایید و پس از چند روز درد بکلی رفع می‌شود.

با وجود تمام این دستورات و احتیاط‌ها، ای مادرهای عزیز! ابدآ ترس بخود راه ندهید که زائیدن، یک کار خیلی خطرناکی است در صورتی که نه جای ترس است و نه ذره‌ای خطر دارد زیرا خداوند مهربان شما را مناسب و درخور این مقصد بزرگ خلقت نموده است ولی اگر ما غفلت نموده قبل از اینکه مادر شویم خود را برای مادری حاضر نکرده باشیم کاملاً تقصیر خود ماهاست. پس مراعات قوانین حفظ الصحه را بنمایید و همیشه صاحب یک روح و حالت بشاش بوده خود را قوی و قادر تصور کنید، برای انجام آن وظایفی که طبیعت برای شما معین نموده است و در این صورت یقین است که یک مادر خوبی خوشحالی خواهد بود و الا خوشی و سعادت شما با ترس و هزاران تصورات احمقانه دیگر مخلوط شده شما را نامناسب برای احراز مقام مقدس مادری مینماید. باز هم نکرا می‌کنم که خوشوقت و خوشحال باشد که قابلیت این را دارید که مادر شوید پس مسرور باشد و قبیله در خود آثار حمل مشاهده می‌کنید و همینطور خوشحال باشد و قبیله طفل عزیز کوچک خود را در بغل می‌گیرید. او را تربیت کنید به ترس خداوند و خدمت بعالی انسانی و یقین است که شما یکی از زنهای بزرگ عالم خواهید بود با وجود اینکه شاید اسم و رسم شما بجز در همسایگی خودتان معروف نشود. این یک مقام بزرگ ارجمندی است که انسان مادر شده در خلقت و تربیت کمک و

معاون خداوند میباشد. پس ای مادرها! قدر این نعمت را بدانید و این امتیاز بزرگ خود را نگاهداری کنید و مطابق تکالیف و وظایف مقررهاش رفتار کنید.

۱۶ - پرستاری بچه‌های نوزاد

در زمان قدیم بطوری که امروزه در مواظبت و توجه طفل نوزاد دقت می‌شود ابدآ ملاحظه نمیکرده‌اند یعنی ابدآ بفکر آنها نمی‌آمده که این بچه بیگناه پس از انجام این مسافت سخت طولانی محتاج کمی راحتی است و بی‌نهایت این تبدیل محیط و آب و هوا برای او دشوار است با وجود این آن طفل را با کمال اخشنود شسته در معرض هوا میگذاردند و اغلب بدن او را در نتیجه زدن صابون های ناپاک زبر و خشن ساخته بقسمی که از زیادی گریه و فریاد آن بچه بیچاره از قس افتاده بیجان می‌شده است.

امروزه یک عدد زیادی از دکترها عقیده دارند باینکه باید طفل را پس از زائیدن در قدری پنبه پاک نظیف بیچیده تا چند ساعتی او را در گوشش بگذارند تا اینکه تدریج بچه خود را با این تغییر آب و هوا آشنا ساخته بدن خود را مناسب آن سازد و بعد از آن در عوض اینکه او را کاملاً شست و شو نمایند با روغن او را حمام دهند و در هر دفعه یک قسمت بدن او را در معرض، هوا بگذارند پیه تمیز خوب بهترین چربی است برای استعمال در این موقع، زیرا آن پرده نازکی که روی بدن طفل را پوشیده است باسانی حرکت داده بر میدارد. با روغن بادام یا روغن‌های تمیز دیگر نیز ممکن است بدن طفل را چرب بنمایند و باصطلاح حمام روغن به او بدهید.

پس از آنکه آن بچه نوزاد راحتی خود را کرده پرستار وسایل چرب کردن او را حاضر کرده باشد یعنی آن روغن را

گرم کرده باشد باید قدری پنبه خیلی نظیف برداشته در موقع روغن مالی استعمال نماید. اولاً همانطور که اطراف بدن او پنبه هست، سر او را روغن مالی کرده بعد با یک پنبه کتان خیلی نرمی روی آن بمالند تا آن پرده نازک برداشته شود و سر او تمیز گردد. بعد بهمین رویه کم کم تمام بدن او روغن مالیده و کثافات را از بدن او دور سازند. این را بدانید که تا مدت یک‌هفته طفل شما ابدآ شستن لازم ندارد، فقط باید روزی یک مرتبه به ترتیبی که دستور داده شد بدن او را روغن بمالید. تنها چیزی که در هفتة اول برای بچه خیلی لازم است، استراحت کردن و خوابیدن است. استحمام دادن طفل با آب تیر باید تدریجی باشد یعنی پس از اینکه یک هفته بدن او را روغن مالیده آنوقت اسفنج را در آب تر کرده با کمال ملایمت بدن او را کم کم می‌شوئید و این کار را تا چند روز مداومت داده تا اینکه بدن طفل کاملاً قوی شود. آنوقت او را در یک طشت آب گذاشته کاملاً حمامش دهید. اگر باین قسم رفتار نماید خود بچه با کمال میل و رغبت منتظر شستن هر روزه بوده بدون گریه و فریاد آن را استقبال نماید.

بفوریتی که طفل تولد می‌شود حتی قبل از اینکه ناف او را ببرید باید چشمهای او شسته شود. برای این کار یک فنجان آب گرم که قبلآ کاملاً جوشیده باشد تهیه کرده یک قطعه کتان نرم پاک در او فرو ببرید و چشمهای طفل را با آن تمیز نماید. اگر بهمین رویه در شستن چشم اطفال خود مواظبت نماید کمتر به زحمت چشم درد طفل مبتلا خواهد بود. همیشه سعی کنید که چشمهای طفل را از روشنائی‌های قوی زنده محفوظ بدارید، خصوصاً در روز اول در موقع روغن مالی و لباس پوشی.

بفوریت پس از روغن مالی طفل را در یک حواله پاک تمیزی

پوشانده بدن او را کاملاً خشک نماید ولی حوله‌ای که استعمال مینماید باید خیلی ظریف و لطیف باشد. پس از آن بچه برای لباس پوشیدن حاضر است و چنانچه در فصل قبل (پوشش بچه‌های نوزاد) دستور داده شد به او لباس پوشانیده در روی تخت خواب اکوچکش بگذارید که راحت کند. تخت خواب طفل خیلی ساده میباشد یعنی اطراف آن را باید شبکه‌های آهنی یا چوبی احاطه کرده باشد که طفل نیتفد و مطابق میل و اراده والدین ممکن است بهمه ترتیب آن را زینت داد و اگر در بعضی مواقع هوا سرد باشد ممکن است بواسطه گذاردن چند بطری آب جوش در پهلوی با و اطراف تخت خواب طفل را از سرما خوردن حفظ نمود.

این تختخواب باید محل استراحت و خواب طفل باشد تا چند ماه. بعضی از مادرها میل دارند بچه را در پهلوی خود پخوابانند زیرا میگویند سخت است شب برخاسته طفل را از تخت خوابش پرون آورده شیر داد. من همیشه باین قسم مادرها گفته‌ام که اگر در چند هفتۀ اول قدری از حمت کشیده طفل خود را عادت داده تریت کنید هرگز در اتنای شب بیدار نشده و از شما شیر نمیخواهد و این عادت ساده را خیلی بآسانی و زودی ممکن است ذهنی و ملکه بچه‌های نوزاد نمود زیرا شیر نوشیدن در شب باضافه اینکه برای صحت اطفال مضر است از خواب خود و مادر نیز کاسته و این خیلی باعث زحمت هر دو می‌شود.

اگر طفل در شب راحت نبوده راضی نباشد ممکن است یک ساعتی را با او مثل روز رفتار کرد اما بطور کلی باید روزها طفل را بیدار نگاه داشت که شبهه در کمال راحتی بخوابد اگر در ساعت نه یا ده بعد از ظهر طفل را شیر بدھید و سیرش کنید دیگر تا ساعت پنج و شیش صبح براحتی خوابیده ابدآ بیدار نمی‌شود اگر احیاناً

در شب حرکتی کرده بیدار شد یا اگر محل خواب خود را تراکرده باشد بواسطه تجدید زیر پائی او و چند قطره آب گرم باو نوشانیدن دومرتبه او را خواب برده بهیه شب را راحت خواهد خواهد.

اگر با این ترتیب که دستور داده شد رفقار کنید بچه شما بزودی قوی و بزرگ خواهد شد من مطابق تجربیاتی که با سه طفل خود و اطفال دیگران کرده‌ام برای مادر نیز لازم میدانم که شبها را برآختی بخوابد و اگر طفل این عادت بد را میداکند که شبها اغلب مادر خود را بیدار کند باید هر چه زودتر سعی کرده این عادت بد را از او گرفت و برآه راست داخلش نمود زیرا صلاح مادر و طفل هر دو باین است که شبها را با کمال راحتی بخوابند.

اگر چه بعضی از مادرها میل دارند اطفال خود را بالا و پائین انداخته یا آنها را در گهواره گذاشته حرکت بدند تا به خواب بروند ولی برای صحت طفل بیتر است که در موقع معینه او را غذا داده و بدون هیچ حرکتی در رختخوابش بگذارند تا بخودی خود او را خواب پرداز و یقین است وقتی بیدار خواهد شد اکه یا خواب او تمام شده و یا موقع خوراکش باشد.

در جواب این سوال که طفل را باید چقدر و در چه موقع شیر داد باید گفت که این منوط و مشروط بخود طفل است ولی مطابق قانون باید در دو ماه اول هر دو ساعت یک مرتبه باشد و پس ازا آن هر ماهه به‌فصله وقت شیر دادن نیم ساعت اضافه کنید یعنی در ماه سوم هر دو ساعت و نیم یکدفعه و در ماه چهارم هر سه ساعت و بهمین رویه فاصله مابین شیر دادن را زیادتر کنید تا اینکه مطابق شود با چهار موعدی که خود شما خوراک میخورید و بعد از آن

تا یکسال بهمین ترتیب مداومت دهید و اگر آن طفل بیچاره بدبخت بوده یعنی مادرش باندازه کافی شیر نداشته و یا بعللی نمیتواند او را شیر بدهد آنوقت باید مقدار شیر گاوی که باو داده می‌شود معین نمود و مطابق همان اقانون در ساعات معینه باو بنوشاند مقدار آن باید از یک سیر (۱۶ مثقال) شروع کرده تا اینکه حد اکثر آن هر دفعه بسه سیر برسد.

مطابق این ترتیباتی که ذکر شد همه اطفال اطاعت نیکنند چنانکه بعضی اوقات شما مجبور می‌شوید که هر یک ساعت و نیم یکدفعه بظفیر خود شیر بدھید ولی با وجود این تدریج میتوانید آن را کم کرده تا بالآخره مطابق اقانون رفتار کنید. دکترا «شیپمن» (۱) که رئیس یک فامیل بزرگی است در «شیکاغو» میگوید بهترین قانون و بهترین عادتی که باید طفل را مطابق آن تربیت نمود این است که از خوارک دادن در شب باو جلوگیری اکرد و اگر چند شب اول پس از تولد او سغی کنید و او را عادت بدھید دیگر ابدآ زحمتی نخواهید داشت فقط اشکال وقی است که خود والدین قانون را شکسته مخالف آن رفتار نیکنند و دارای یک اقوه اراده نیستند که استقامت کرده طفل خود را برآ راست داخل نمایند و عادات حسنہ معتاد کنند یعنی چون عادات خود آنها از روی قانون نبوده شیخساً قانونی نیستند البته خیلی برای آنها مشکل است که از روی یک نظم و قاعده معینی رفتار کرده این عادات مفیده را باطفال خود پیامورزند.

اطاقیکه محل خوابیدن طفل است باید باندازه کافی بزرگ بوده روشن و آفتاب گیر باشد زیرا در این اطاق است که مادر باید بیشتر وقت خود را صرف نماید ولو اینکه او دارای یک

خادمه و یک پرستاری باشد که باو کمک کنند هیچ مادر حقیقی مهر بانی نباید تمام توجهات طفل خود را بهمده پرستار و اگذار کندا هر قدر هم باو اعتماد داشته او را عاقله و عالمه بداند بلکه باید در شبانه روز اغلب وقت خود را با پچه اش بس بوده از آن نوازشات و توجهات مادرانه که مخصوص او بوده از عمدۀ هر شخص دیگری خارج است نسبت ب طفل خود دریغ و مضایقه نماید زیرا باصطلاح عوام طفل جگر پاره مادر است و باید مادر در زند طفل عزیزترین شخص باشد بطوریکه هیچکس را مثل مادر دوست نداشته باو علاقه داشته باشد.

در تمام مدت حمل یعنی در آن طول نه ماهه بار داری افکار مادریت در شما جای گرفه و ریشه کرده است و اغلب با آبهای خوشی و شادمانی ترویه شده نمو نموده است اما بدختانه مادرهائی هستند که آن افکار مقدس در اوقات تلخی و عدم میل و شادمانی ریشه کرده است در اینصورت آن طفل کوچکی که در زیر بغل شما بزرگ می شود تمام آن تلخی های حیات شما را بیمیث برد و در آنیه تمام زندگانی خود را بحال اوقات تلخی و بد خلقی میگذراند از طبقه اولی که ذکر شد مستر «بورن» (۲) یک مثل خوبی میآورد که یک مادری در صورت بشاش طفل اولیه خود نگاه کرده با کمال مسرور فریاد میزد که ای خداوند مهر بان این روح عزیز قشنگ را تو من عنایت کرده و یقین دارم که تو من نیز کمک خواهی کرد که در تربیت او ساعی و جا هست باش تا محبت تو را در قلب او کاشته او را برای خدمت عالم انسانی بزرگ نمایم. البته این اظهارات در قلوب اطفال یک محبت و عاطفة زوال ناپذیری تولید نماید و یک احساسات احترام و تواضعی نسبت بسیار

ابناء بشر در فکر او جای میگیرد. بعیده من او بهترین ذنی بوده است که باین رویه پسندیده محبت و عواطف اجتماعی را در طفل خود تزریق مینموده است.

بر عکس این مستر «اسپوفرد» (۳) در یکی از اشعار خود که راجع بمادرها گفته است یک مادری را که از طبقه دوم است نزد ما مجسم میکند که از ساعتی که آثار حمل در خود مشاهده کرد دائمآ بشکایت و فریاد مشغول بوده اظهار عدم رضایت مینمود آنکه اغلب آن طفل تولد نشده خود را خطاب کرده میگفته است: «آیا تصور میکنید این طفل میداند که من مادر او هستم و آیا حق مادری را بجا خواهد آورد؟» و پس از تولد او نیز با یک چشمهاي غصباک بي محبتی در چهره آن طفل بي کناه مینگریسته دیگر غافل از اینکه این مخلوق کوچک جزء و قسمی از او بوده و تا حدی او باعث خلقت و پرورش او شده است و با وجود این متحیر است که آیا طفل او چه قسم شخص خواهد شد در صورتیکه در جزئی و کلی با مشابهت داشته اعمال و اخلاق او را ذهنی خود خواهد کرد. حقیقتاً چقدر مایه حسرت و افسوس است برای این قسم مادرها و آن اطفالیکه آنها تربیت میکنند و از همه بدتر برای عالم انسانی که یک چنین شخص در او داخل می شود.

پس ای مادرها! تا ممکن دارید به بهترین و نجیب‌ترین وسایل متشبّث شده اطفال خود را تربیت کنید بطوریکه جهان را بوسیله اطفال با قابلیت خود پر برکت و با سعادت نماید و از خود یادگاریهای مشعشعی در عالم باقی بگذارید.

(۳) Mr. Spoford.

۱۷- بعضی قوانین برای مادرهای که شخصاً بچه خود را شیر میدهند

دستورهای ذیل را در سنه ۱۹۱۲ در «فلادلفیا» طبع نموده منتشر نمودند و دارای فواید زیاد از برای مادرها میباشد.

از دو یا سه ماه قبل از زائیدن باید لباسهای که در روی سینه و شکم بسته میشود خیلی خفیف و گشاد باشد از این موقع باید دیگر شروع نمود روزی یک مرتبه پستانها را شست و بعد از شستن با کره یا سر شیر یا روغن شیرین دیگری آنها را چرب نمود برای اینکه از زخم شدن و فرو رفتن پستانها جلوگیری کند.

برای اینکه ممکن باشد طفل را متناوباً شیر داد مادر باید ابداً عصبانی و غضبانی شود و یک خیات تلخی بگذراند اقلام باید در روزی سه مرتبه او یک غذای مقوی کاملی بخورد و حتی المقدور آب زیاد بنوشد مادر باید در موقع شیر دادن قهوه و چئی و آب جو یا شربت آلات مکيف الکلی دیگری بنوشد همیشه باید معده او لینت داشته باشد و مواطن باشد که از یوست مزاج خود جلوگیری نماید و هر روزه گردش کرده هوای تمیز استنشاق نماید و قدری در آفتاب بشیند و اقلام در روزی هشت ساعت کامل بخوابد.

پس از تولد طفل بها صله چهار ساعت یک مرتبه او را برای شیر دادن در سینه خود بگذارید تا اینکه در روز سوم جریان پیدا کند در اینمدت آب قد و چائی یا سایر شربتها ابداً بطفل ندهید فقط اگر لازم شد یک قاشوق چائی خوری آب گرم باو بنوشانید.

۱۸ - چههای خود را از روی

قانون شیر بدھید

در دو ماه اول هر دو ساعت یکمرتبه از ساعت بیج یا شش
قبل از ظهر شروع کرده تا ساعت ده یا یازده بعد از ظهر او را
شیر بدھید در ماه سوم در همان مدت باcastle دو ساعت و نیم و از
ماه چهارم تا نهم باcastle سه ساعت در همان مدت روز از ماه نهم
تا دوازدهم هر چهار ساعت یکمرتبه طفل خود را شیر بدھید ند
اتای شب و موقع خواب هیچ وقت با شیر ندھید بلنت اینکه
طفل کریه میکند و میخواهد او را آرام کنید پستان خود را در
دهان او نگذارید زیرا که اغلب کریه و فریاد او از سوء هاضمه
میباشد و شیر دادن بر علت افزوده درد طفل را زیادتر میکند.

پس از شیر دادن فوری پستان خود را با محلول «اسید بوریک»
 بشوئید و پس از شستن کاملاً پستان را خشک نموده دومرتبه قبل
از شیر دادن ب طفل با آب تمیز آن را بشوئید اگر پستان شما درد
داشته و میخواهد زخم بشود در موقع شیر دادن یک روپوشی بزرای
آن تهیه کنید (در صفحه ۱۳۴ شرح داده شد) تا اینکه دکتر را
ملاقات کرده با ورود نمایید. اگر زیادتر از حد شیر دارید یا
پستان بند بسته و یا با تلمبه مخصوصی که برای خالی کردن پستان
است پستان خود را خالی کنید.

بهترین راه برای اینکه شیر خوب سالم تهیه کنید اینست که
از روی ساعت طفل خود را شیر داده و آب زیاد بنوشید لازم است

که هر روزی یک مقدار شیر بخورید خوردن کاکائو یا شیر خیلی مفید است. در صورت مشاهده آثار درد یا ضعفی در خود بدون مشورت با دکتر طفل را از شیر نگیرید.

این را بدانید که باید طفل اقلام روزی هر هفته ۲۵ مقال بر وزنش افزوده شود اگر مقدار شیر شما کم باشد و طفل بنظر شما بزرگ نشده نمو تمايز مطابق دستوراتی که داده شد رفتار کنید یقین است فوری شیر شما زیادتر خواهد شد.

اگر مادر باندازه کافی شیر نداشته باشد که تمام روز را به طفل شیر بدهد اگر بتواند اقلام روزی سه مرتبه باو شیر بدهد جان طفل را نجات خواهد داد.

در مواقع ذیل لازم است که نزد یک دکتر حاذق برای مشورت بروید:

۱— در صورتیکه سر پستانهای شما درد کرده یا شکاف اخورده باشد.

۲— اگر شیر کم و باندازه کافی نباشد.

۳— اگر پستانها سخت و محکم باشد.

۴— اگر طفل باندازه کافی نمو تسموده و وزش زیاد نشود.

۱۹ - مادر بهترین آموزگار است

«توماس هنر» (۴) میگوید: «بهترین و مناسبین معلم برای طفل مادر عاقله و عالمه است. زیرا که او از ابتدا طفل را در جاده راست و مستقیم داخل کرده برای مسافرت پر زحمت حیات او را تجهیز مینماید افکار و خیالات طفل را مادر بعدل و درستکاری تربیت کرده او را صاحب یک رأی و اراده ثابت مستقیمی مینماید که بتواند از تمایلات قسانی خود جلوگیری نماید. هر طفلی که دارای چنین مادری باشد خوشبخت و با سعادت است با وجود اینکه در مدرسه و یا کالج معلمین خوب و قابلی هم داشته باشد اثرات تربیت هیچکس ماتشد مادر نیست».

«هر چه مادر است دختر او نیز همان خواهد شد».

«شش مثال مادر خوب بیشتر از شصت مثقال کشیش و آخوند خوب ارزش دارد».

یکدفعه یک مسافری با یک نفر ژاپونی در یکی از خیابانهای توکیو ملاقات نمودند و در انتای صحبتیان آن شخص ژاپونی سوال کرد «آیا شما آن را دیده اید؟»

«آن را!» آن مسافر تکرار کرد «مقصود شما چیست از آن را». دومرتبه آن ژاپونی پرسید «راستی بگوئید بهینم «آن را» دیده اید یا نه!»

پس از چند هفته که آن شخص مسافر آمریکائی که «آن را»

ژاپون را که غیر قابل وصف و دیدنی است یعنی یک کوه مقدسی که چندین هزار با از سطح دریا بلندتر بوده اغلب با برف پوشیده شده است و شعاعهای خورشید را با رنگهای مختلفه و گوناگون منعکس مینماید و در بزرگی و شکوه یکی از بهترین مناظر طبیعی عالم است دیده بود دومرتبه آن ژاپونی را ملاقات کرد.

در حقیقت هیچ جای تعجب نیست اگر اهالی ژاپون آن کوه مقدس با شکوه را «آن» ژاپون بخواستد در صورتیکه باید «آن» عالم باشد.

پس از چند کلمه صحبت آن شخص ژاپونی خوشوقت شد که آن مسافر مقصود از کلمه «آن» را فهمیده بزرگی آنرا تقدیر و تقدیس مینماید.

چند ماهی گذشت و همان شخص ژاپونی عازم آمریکا شد و همینطور که از اقیانوس کمیر گذشته وارد آمریکا شد همیشه مراقب بود که بهیند آیا منظره طبیعی در آمریکا هست که با کوه مقدس خودشان مقایسه نماید ولی پس از دیدن آپشار بزرگ و دره «یورسیمی» و پارکهای عالیه توانست محلی را پیدا کند که با کوه ژاپون قابل مقایسه بوده بتوان آنرا «آن» آمریکا خطاب کرد. پس از توقف یک مدت در دول متعدد آشنایان زیاد پیدا کرده با فامیل و خانواده‌های آنها محسشور شد و بالآخره یکروز مقصود خود را یافته فریاد کرد که «آن» آمریکا را پیدا کردم و آن بهتر و بزرگتر از «آن» مملکت ژاپون میباشد و آن فامیل و خانواده آمریکائی است.

فقط چیزیکه من میخواهم باین جمله قشنگ عالی اضافه کنم اینست که مقصود از کلمه خانواده مادر است و بس و اگر بخواهید این را بتوسط اظهارات یک طفل کوچک ثابت میکنم:

پسری که پنج ساله بود یک روز در خانه مشغول بازی بوده کلاه خود را بسقف اطاق میانداخت و میگفت «این خانه من است» اتفاقاً یک لخانمی در منزل شان میهمان بود و از آن طفل پرسید که عمارتیکه در مقابل این خانه است از اینجا قشنگتر است چطور است که تو آنجا بروی و کلاه خود را بالا انداخته بگوئی این خانه مال من است. آن طفل پس از شنیدن این جمله با کمال شجاعت گفت «نه مادرم!» آن خانم میهمان سوال کرد «چرا نه؟» آن پسر کوچک فوری گفت «هرای اینکه مادرم در آنجا زندگی نمیکند».

در حقیقت خانه و خانواده عبارت از مادر است. بچه عزیزی من یکروز پرسید «مادر، چرا امروز خانه ما آنقدر تاریک است آیا مگر میخواهد طوفان بشود؟» در جواب او گفتم عزیزم، ابدا تاریک نیست ملاحظه کن آفتاب چقدر بخوبی میدرخشید و هوا روشن است. پس از آن بطرف پنجره دویده نگاهی در خارج کرد و برگشته گفت «مادر، چرا خانه ما آنقدر تاریک بنظر میآید؟ من حوصله ام رفته اجازه میدهید که من برای گردش قدری در آفتاب بروم؟» یکمرتبه من بخود آمده ملتفت شدم که بواسطه افزات صورت عبوس من است که از صبح افکار ناگواری برایم پیدا شده و خوشوقت نیستم که در طفلم اثر کرده بواسطه شعاعهای قلبی خاطر او افسرده شده خانه بنظرش تاریک میآید پس او را در بغل گرفته گفتم — البته عزیزم، تو ممکن است بیرون بروی و مادر عزیزت نیز با تو خواهد آمد.

پس از قدری تفریح مراجعت بمنزل کردیم در حالتیکه تأثیرات من رفع شد میخندیدم و خوشحال بودم و بدون اینکه هیچ مذاکره یکساعت قبل تکرار شود طفلم بمن خطاب کرده گفت

«چقدر خانه ما با فرح و شکوه است که باعث شده است شما بختید».

این اشتباه بزرگی است که بعضی از مادرها خیال نمیکنند و قبیله که طفل خود را خوارائی داده لباس پوشاندند و از زحمات یومیه رهایندند دیگر کار و وظیفه مادری آنها تمام شده است در صورتی که ابدآ فکر نمیکنند که بچه رویه باید این سه کار را انجام دهنند بموضع اینکه باید دو تیز گان و پسرهای خود را برای مادری و پدری مهیا سازند اهمیت نمیدهند و در متخلصه آنها ابدآ خطور نمیکند که با وجود اینکه اطفال آنها، کوچک بوده یک عضو صغیری در جامعه هستند ترقیات نسلهای آئیه تمامآ منوط و مشروط بوجود آنهاست، بطوریکه ممکن است آنها آئیه عالم را خوشبخت و درخشان و یا بدیخت و تاریک نمایند آنها اگر خود را تربیت کرده حاضر کنند یک برکت و نعمت برای جامعه بوده و در صورت غفلت یک عذاب الیم و بدیختی بزرگی برای نسلهای آئیه خواهند بود.

با اطفال خود ای مادرها پیامورزید که قبل اینکه بخواهند بدیگران خدمت نمایند باید کاملاً به نفس خود پی برده بکمالات آن اطمینان داشته باشند از آن روز او لیکه بچه های کوچک از روی سادگی و هوش طبیعی از شما سوالاتی نمیکنند سعی کنید که با آنها در نهایت راستی و حقیقت جواب ذهید اگر بگذارید از این استعداد و هوش فضری، آنها سوء استفاده شود و در راه های اکج داخل شود یقین است که در آئیه زحمات بزرگی برای آنها تولید کرده اخلاق آنها را فاسد نماید. بسیاری از دخترها که اگرراه شده به راه های غیر مشروع داخل شده اند و قربانی جهالت و نادانی خود گشته اند بارها با کمال آه و ناله بمن گفته اند که «ای دکتر، اگر مادران ما این نکات دقیقه را بما آموخته بودند هرگز با این بلا

مبینلا نشده مرتكب این خطاهای نمی‌شدیم». نمیدانم چه علت دارد، که مادرها دخترهای خود را از اسرار حیات مطلع نساخته جاهم نگاه میدارند.

چه بسیار مادرهای سالخورده که از شدت زحمات و توجهاتی، که از اطفال خود نموده‌اند شکسته و پیر شده‌اند و پس از شنیدن بعضی صحبتها راجع بـتکالیف و مسئولیتهای مادر فریاد کرده‌اند، که اگر ما میدانستیم این نکات را در موقع تربیت نمودن اطفالمان، چقدر پسرها و دخترهای ما از حالت حاضر تفاوت داشتند و حال بجز حسرت و ندامت چاره نیست که زحمات بـی فکرانه چندین ساله عیث بوده اولاد با تربیت خوبی هم نداریم.

در حقیقت من تصور می‌کنم که فقط مادر مسئول می‌باشد برای آنچه که اطفال او باید بدانند و میدانند و آنچه که باید بدانند و نمیدانند. البته شما خواهید گفت چطور ممکن است مادری اطفال خود را خوب تربیت نماید در صورتیکه شخصاً قادر آن تربیت باشد! ذات نایافته از هستی بخش کی تواند که شود هستی بـخشن آیا انصافاً نفس این سوال مطالب و ادعایی مرا ثابت نمی‌کند زیرا مادرهای شما در انجام وظایف خود غفلت کرده شما را این قسم تربیت نموده‌اند که نمیتوانید بـتکالیف خود بـی برده بـنوبت خود اطفال خود را تربیت کنید حال آیا انصاف است که بـاین رشته مداومت داده شما هم در تربیت دوشیزگان وطن غفلت نمائید در صورتیکه میدانید آنها روزی مادر شده باید اولاد خود را تربیت کنند این جمله را همیشه در خاطر داشته باشید که بـزرگترین چیزی که ما امروزه لازم داریم تهیه یک نسل مادرهای تربیت شده عالمه است. مقصود از مادرهای تربیت شده و عالمه این نیست که فقط کالج و مدارس عالیه را طی کرده باشند بلکه مادرهائی

که فکر آنها باز بوده در مسائل مربوطه بخود پیدار باشند یعنی دارای قوّه اراده و تریت نفس خود باشند که بتوانند بعلاوه اداره کردن امورات شخصی با یک افکار و احساسات بلندی اولاد خود را نیز تریت نمایند آنها باید با کمال میل و رغبت حاضر باشند که زحمات خانواده را متحمل شده انواع مشقت را برای تمیه و تریت اطفال خود قبول نمایند این قبیل مادرها بهر زحمتی و مشقی که در این راه برخورند با کمال محبت آنرا زائل نموده بر طرف مینمایند.

هرگز چنین مادری طفل خود را از جواب سؤالات و تقاضاهای مشروع او محروم ننموده نمیگوید من وقت ندارم که این حاجات را برآورده و سؤالات تو را جواب دهم. بعضی مادرها غافل از این هستند که فقط وقت مادر باید برای هدایت و کمک بالطفال خود صرف شود و او باید یک کتاب ناطق باشد برای جواب دادن جمیع سؤالات و مسأله‌ای که برای طفل پیدا می‌شود. یک مادر حقیقی هرگز طفل خود را مجبور نمیکند که برای شنیدن جواب بعضی سوالاتش نزد شخص دیگری برود در صورتیکه خود آن مادر میتواند و سزاوارتر است که جواب آن سؤالات را بدهد. در هر موقع باید در جواب دادن اطفال بقدرتی ساعی بوده راستگو و حقیقی باشید که هرگز تواند از جوابهای شما ایراد بگیرند. آن مادر خوبیخت و آن بجهه خوبیختر کسی است که وقیکه راجع بحقیقت یک امری از او سؤال میکنند با کمال شجاعت جواب بدهد که مادرم اینطور گفته است و اگر مادر من بگویید که یک موضوعی چنین است یقین دارم که همانطور است ولو اینکه تمام عالم عقیده‌شان مخالف آن باشد.

در موقعیکه میخواهید شروع کرده باطفال خود مطالب مهمه حیاتی را بیاموزید تا ممکن است اول جواب سؤالات آنها را

صادقانه بدهید اگرچه بعضی اوقات لازم نیست که برخی از سوالات آنها را کاملاً جواب دهید اما باید حتی المقدور حقیقت امر را بآنها بگوئید اگر یک وقت سوالی کردند که جواب آن سوال برای درک آنها زود است ممکن است بگوئید «بچه جان، آنچه را که شما میتوانستید راجع باین موضوع بفهمید من بشما گفتم انشاء الله کم کم بزرگ شده بقیه جواب این سوال را بشما میگویم و همیشه دوست دارم که در مواجهیکه این قبیل سوالات دارید نزد من آمده آنها را پرسید برای اینکه خداوند مادر را بشما عطا کرده که مطابق حقیقت و واقع مطالب حیاتی را بشما یاموزد».

اغلب بعضی اشخاص از من سوال میکنند که آیا مضر نیست که هر چه اطفال میپرسند مطابق واقع بآنها جواب داد زیرا ممکن است در بعضی مواقع آن مطالب را در جاهاییکه باید بگویند اظهار دارند! و من در جواب آنها گفتم ابدآ ضرری ندارد در صورتیکه کاملاً مطالب با مطابق واقع بآنها بفهمانید زیرا اگر شما آن مطلب را باو نگوئید ممکن است یکنفر دیگر یک رویه که شما هیچ مادول نیستید بظلف بگوید تا مادامیکه شما از جواب دادن سوالات آنها با کمال صداقت خودداری نمائید هرگز آنها آن عواطف پدری و مادری را یاد نخواهند گرفت بلکه در عوض یک مطالب بی حقیقت پر گناهی بجای آن حقایق پاک مقدس در قلوب صافی اطفال جای گیر شده حیات آنها را تاریک و فاکام خواهد نمود. وظیفه هر مادر متدين با وجودانی اینست که با کمال تقدس و تقوی حقیقت نفس طفل را بخود او شناخته تمام مطالب و موضوعهای کوچک و بزرگی که بحیات آنها مربوط است بآنها یاموزد. زانوی مادر اولین مدرسه حقیقی طفل است که

میتواند این مطالب مهمه را در آنچا بگیرد. هس خوشابحال مادریکه در تربیت اطفال خود تا دقیقه آخر مداومت داده تمام مطالب و قضایای حیاتی را به نور دید کان خود تعلیم دهد. اطفال عموماً مثل یک علامت سوال جانداری هستند و در حقیقت حق هم دارند اینطور باشند زیرا بدین وسیله است که در عالم چیزی یاد میگیرند و از این جهت است که مادرها باید در جواب سؤالات اطفال صادق باشند و هر گز نگویند که راجع بفلان موضوع سلب اطمینان من از ظلم شده است زیرا همانطور که آهن بطرف آهن ربا جذب میشود آنها فیز بواسطه محبت مادری بطرف مادرها جذب شده سؤال میکنند «مادر عزیز، آیا من از کجا آمدہام» و بواسطه این سؤال راه را باز میکنند که شما در نهایت متأثر حقایق امور را برای آنها بیان کنید.

اما شما خواهید گفت آیا بچه قسم باید جواب سؤال طفل را داده او را قانع نمود و مطالب را بباو فهمانید! بعقیده من بهتر است که بباو بگوئید ای عزیز من، مادرت قبل از اینکه این جواب طولانی را بشما بدهد باید قدری فکر کند تاساده‌ترین و آسانترین جواب را تهیه نماید پس از چند روز جواب شما را خواهم داد آنوقت بتهائی بروید در اطاق خود و در مقابل خداوند زانو زده دامن خود را از لوث هرگناه و تزویری پاک نمائید و با یک حیات پاک بی‌آلایشی قدری فکر کنید اگر توانستید یک جواب ساده مختصر مفیدی تهیه کنید نزد عاقلترین آشنای خود رفته با او مشورت کنید اگر چه آن جواب بقدری ساده و مختصر است که اگر حقیقت امر را برای طفل بیان کنید بدون هیچ تأملی پذیرفته قانع میشود.

عقیده من بهترین و ساده‌ترین جواب اینست که بآنها بگوئید

این تخم کوچکی که از درون آن این پرنده‌ها بیرون می‌آیند بوسیله مادر ایجاد می‌شود پس از آن پرنده‌ها روی آن تخم مدتها می‌نشینند و آن را گرم نگاه میدارند تا وقتیکه آن پرنده کوچک در داخل آن تخم بزرگ شده دیگر جای ماندن نداشته پوست تخم را می‌شکاند و خارج می‌شود و آنوقت است که شما آن جوجه را می‌بینید بهمان طریق ای عزیز من، شما بزرگ شده بوجود آمده‌اید اما شما نمی‌توانید آن تخم کوچکی که اصل و مبداء شما بوده باشید زیرا آن در بدن مادر مخفی می‌باشد بعلاوه آن ذره یا جرم بقدرتی کوچک است که شما نمی‌توانید با چشم طبیعی آن را ببینید ولی بمرور زمان بزرگ شده در رحم مادر محفوظ می‌ماند و بعد از دری که مخصوص خارج شدن آن درست شده است خارج می‌شود و در آغوش مادر عزیز خود جای می‌گیرد بنظر من علت اینکه در موقعیکه شما نشو و نما کرده بزرگ می‌شوید پنهان و مخفی نگاه داشته می‌شوید در رحم مادر. این است چون مادر شما خیلی مشغول است و کار دارد و ممکن است اگر شما خارج باشید شما را فراموش کرده از سرما هلاک شوید ولی حال که در شکم او مخفی هستید هر جا می‌روید شما را همراه می‌برد و شما در آن محلیکه خداوند برای شما تهیه کرده است گرم و آسوده استراحت می‌کنید و وقتیکه برای بزرگ شدن حرکت می‌کنید مادر شما بخوبی حرکات شما را حس می‌کند.

اگر بعد از این صحبت فوری طفل کوچک خودرا باطاقیکه او را زائیده‌اید ببرید بمراتب محبت و احترامش نسبت بشما زیادتر می‌شود. یک پسر کوچکی وقتیکه حکایت تولد خودرا از مادرش شنید دست در آغوش او کرده در صورتیکه اشگ از چشمش جاری بود گفت «ای خدا چقدر پسرها باید مادران خودرا عزیز شمرده

دوست بدارند.»

همینطور که بعضی مطالب را واجب میدانید بدخلرهای خود یاد بدهید، به پسرها نیز بگوئید و هرگز تصور نکنید که شاید برای آنها مضر یا بی تیجه باشد بلکه بر عکس برای آنها مفید بوده بعلاوه اینکه خود آنها اطلاعات کافی در حقایق حیات پیدا میکنند در آتیه زنهای آنها نیز بشما دعای خیر میکنند. برای اینکه ثابت کنم که مادر نباید در تعلیم دادن این جزئیات باطفال خود اهمال نماید مختصراً مثل ذیل را میآورم:

مادری فقط یک پسر پانزده ساله داشت که با او در این موضوعات چیزی تعلیم نداده بود لذا آن پسر از مادر خود در موضوعات و مناسبات زنانه چنانکه اغلب پسرها بی اطلاعند دوری جسته و در خارج اغلب با رفقای نامناسب معاشرت مینمود یک روز مادر او با یکی از دوستان صمیمی خودش صحبت میکرده و برای او همینجا میگذرد که اطمینان او از پسرش سلب شده است یعنی او دیگر بزرگ شده انتنائی بمن نمینماید رفیقش در جواب او گفت «چرا حالت خود را برای او اظهار نمیداری» در صورتیکه آن مادر حامله و منتظر یک اولاد نانوی بود. «و یقین است در صورتیکه بهمدم شما حامله هستید و برای او یک خواهر و یا برادری عنقریب خواهید آورد صحبت اولیه او باز کشت نمینماید.» پس از آن مادر بیچاره گفت «بچطور ممکن است من راجع باین مطالب با او صحبت کنم.» رفیقش از او سوال کرد «آیا تصور میکنید که او خبر نداشته باشد.» «چرا خیال میکنم که باخبر باشد زیرا وقتیکه بمن نگاه میکند خجل شده از احساساتش معلوم می شود که مسبوق است.» پس بچه مناسبت میترسید که با او اظهار نمائید.» بعد از آن صحبت آنها مداومت پیدا کرده مادر

شرح آنچه را که تا حال غفلت کرده است به پس خود یاموزد در صورتیکه نهایت لزوم را داشته است بیان کرده و گفت در عوض اینکه خودم با نهایت محبت و صدق و صفا این مطالب را باو یاد بدhem از یک راههای غیر مشروعی شنیده فرا گرفته است و حال چاره ندارم جز اینکه روزی او را خوانده شرح حال خود و کدورت و رنجش را که علت سلب اطمینان از او شده است برایش بگویم. ولی بدینه باز هم آن مادر در اجرای این عمل که تصمیم اگرفته بود اهمال کرد تا روز وضع حملش رسید و آن پس بخانه آمده مادر خود را در مضيقه و فشار زایدین دید در حالتیکه تنها بود و پدرش برای طلبیدن دکتر و پرستار بخارج رفته بود.

پس از داخل شدن با طاق اولین حرفی که آن پسر زد این بود «آیا شما را چه شده است ای مادر آیا ناخوش هستید و ممکن است من بشما کمکی بکنم؟» مادر پس از شنیدن این سوال آن مقالاتی که با خانم همسایه صحبت کرده بود در نظر آورده با یک حالت گریان و اسفی گفت «ای عزیزم میخواهم یک لطف نانوی پیدا کنم» و شروع پنایدین از درد نمود.

آن پسر با یک حالت مخصوصی بماند خود نگاه کرده گفت «ای ماما! چرا تا بحال بمن نگفتد که شاید بکمک من احتیاج داشته باشید» بعد بازوهای خود را اطراف گردن مادرش انداخته صحبت خود را مداومت داد و گفت «من تصور میکردم شما نمیخواهید من این موضوع را بدانم زیرا در اینمدت هیچ راجع باین موضوع با من صحبت نکردید و این یک غلت دلسزدی و کدورت من شده بود که مادرم بمن اطمینان ندارد در صورتیکه میل داشتم که بمن گفته بودید». پس از آن مادر و پسر هر دو گریسته فوری آن صحبت و اعتماد اولیه بازگشت نمود.

عموماً سوالانی که مربوط بوجود و خیات اطفال مخصوصاً باسوار زناشوئی و تناسیلیات است یک سوالهای مشروع قانونی است و لازم است که اطفال بدانند این حقایق باید بقسمی با صداقت و صمیمیت بیان شود که در قلوب بالک اطفال بنحو خوشی مرتبه کردد نه اینکه تصور کنند که اینها یک قسم اسرار و گناههای است میباشد تعجبی نیست اگر این قبیل بسرهای بی اطلاع مردشده عواطف مقدسه زنهای خود را پایمال نمایند و احترام مادریت را از دست بدهند.

در یک مجله خواندم که یکی از دکترهای بزرگ برای یک عده از مادرها نطق میکرده و تصویرهایی که مربوط بم موضوع مادری و تکالیف آن بوده است در ضمن نطق کردن نشان میداده است. یکی از آن مادرهای عاقله که با کمال دقت به نصایح آن دکتر گوش میداده یکروز صبح دو پسر همزاد خود را برداشته به منزل همان دکتر میورد و از او خواهش میکند که آن تصویرهایی که در نطق نشان داده باین دو پسر هفت ساله نشان بدهد و قدری هم برای آنها صحبت کند. دکتر هم که عاشق ترقی نسوان بود کار خود را کنار گذاردۀ برای انجام این خواهش خاضر شد.

بعد از چند دقیقه آن تصاویر را آورده یکی یکی هرای آن اطفال تشریح مینمود و بسؤالات با هوشانه آنها جواب میداد تا اینکه دکتر رسید یک تصویر دو طفل همزاد در حالتیکه در شکم مادر بودند و بدون شرحی خواست عمدآ از آنها صرف نظر نماید اما فوری آن مادر عاقله گفت «آقای دکتر قدری صبر کنید این فقط تصویری است که من میخواهم این دو طفلم بینند و دقت کنند زیرا بآنها وعده دادم که بفوریتی که قدری بزرگ شده بتوانند مطالب را درک کنند راجع زبان اطاقیکه در هدن مادرشان میباشد

و آنها نه ماه قبل از اینکه با گوش من بیاند و در آن زندگی
بکرده بزنگ شده‌اند صحبت کرده برایشان شرح دهم.»
پس از شنیدن این پیان دیگر آن دکتریکه در حضور یک‌عده
زیادی از زنها راجع باسزار حمل و غیره صحبت کرده بود خاموش
ماشه در مقایل آن دو طف خورد سال توانست اظهاری پدارد ولی
آن مادر پر جرئت مهریان جای دکتر را گرفته با کمال صحبت و
مهریانی باطفال خود نگاهی کرده در حضور دکتر شروع کرد با
یک کلام ساده شیرینی حکایت حمل و زائیدن و نکات مهم آنها را
برای آنها بیان نمود حتی فراموش نکرد که آن درد و زحمتی را
که در موقع زائیدن آن اطفال متحمل شده بود بیان نماید که پس
او داشتن آن دو نور دیده بکلی آن دردها و آن زحمات چطور
فراموش شده و فعلاً دلخوشی او بآن دو نور دیده می‌باشد.

پس از آنکه این مادر صحبت‌های خود را تمام کرد اشگ در
چشم آن اطفال و دکتر حلقه زده یکی از آن همزادها کفت در
حالتیکه دست در گردن مادر اندخته بود «ای ماما! عزیز! چقدر
ماها مدیون زحمات شما هستیم و چقدر باید پسرها مادران خود را
دوست داشته و احترام نمایند.» بعد آن دکتر با صدای بلند آن مادر
را خطاب کرده گفت «ای مدام! این نطق و صحبت شما قشنگ.
ترین نطقی بود که باین سادگی و مختصری من راجع به موضوع
تاسلیات شنیده بودم پس دلشاد باش و این رویه حسن را در تربیت
اطفال خود مداومت ده و یقین است که آنها مردهای خواهد شد
که در آنیه بوجود آنها افتخار کرده و احتیاج خواهد داشت..»
این قبیل صحبت‌ها برای اطفال یک قسم بذر فشانی است که نه فقط
حاصل و نتیجه آن یک خرمن با برگتی از اطلاعات پاک خواهد بود
بلکه آن علوفهای منصره ناپاک را که کنجکاوی اطفال بوسیله نجواهای

پر گناه در قلوب آنها میکارد جلو کیری نموده ریشه کن مینماید.
 یک مادر حقیقی خواه خودش^۱ حس بکند و عقیده داشته
 باشد یا نداشته باشد معلم حقیقی و آموزکار طبیعی طفل است
 همیشه معلمين دانا برای تربیت طفل شیم و رویه مادرانه را
 انتخاب میکنند یعنی بوسیله عاطفه و محبت او را تربیت میکنند.
 همانطوریکه طفل قبل از تولدش^۲ بمادر محتاج بوده غذاهای
 جسمانی و اخلاقی و عقلانی خود را از او کسب مینماید پس از
 تولد نیز همان احتياجات را داشته در عموم احوال برای سرمش
 بیمادر خود نگاه میکند چه برای تحصیل قوت و قوای معنوی و
 تقوی و چه در در تعلیم علوم ظاهره و تسلی برای رفع غم و غصه و
 چه در سایر احتياجات و حالات زندگانی در جمیع امور طفل
 دارای یک ذخیره نمیباشد که احتياجات اطفال خود را از هر حیث
 اداره نماید یقین است بخشیده و باور حم نمینماید.

۳۰ - بیماری و کسالتهای جزئی اطفال

مقصود من از بیماری و کسالت امراض نیست زیرا این یک کتاب طبی نیست که در این موضوع بحث نماید ولی هر مادری باید راجع به بیماری‌های جزئی اطفال خود اطلاع کافی داشته باشد که در زمان پیدایش این قبیل کسالت‌ها مضطرب نشده یا اگر آثار یک آرخون سختی پیدا شود در جلوگیری آن اقدامات کافیه ننماید. بعضی از بیماری‌ها هست که اغلب اطفال دچار آن می‌شوند و باید مادر مضطرب شود زیرا که آنها جزئی و بی‌اهمیت بوده بس از چندین ساعتی برطرف می‌شوند.

تمام حالات مادر در زمان شیردادن در طفل اثر می‌کند اگر مادر آسوده بوده از خستگی و کار زیاد راحت باشد یا اینکه غضبانی‌ها نشده اغلب عصبانی نشود و خوراکهای محرک نخورده شبها بموضع و خوب بخوابد و از هر حیث مزاج او سالم و صحیح باشد یقین است که اطفال او نیز هماهنگ‌تر راحت و سالم بوده هیچ اشکالی از حیث ظهور امراض در آنها پیدا نمی‌شود ولی بر عکس اگر مادر عصبانی بوده فوق طاقت و قوّه اخود کار کند یا خوراکهاییکه برای او منوع است خورده شبها را دیر بخوابد قوّه او تحلیل رفته نخواهد. توانست بطوریکه شایسته است از اطفال خود توجه نماید و وسایل راحتی آنها را فراهم سازد پس از اینجاست که گفته‌اند

«هر چه مادر هست اولاد نیز همان خواهد بود.»

در مواقعيکه مادر زیاد خسته بوده بدن او عرق زیاد کرده باشد یا اینکه بواسطه واقعه‌ای اوقات تلغخ و مضطرب شده باشد و

در اینحال بظف خود شیر بدهد هیچ مایه تعجب نیست اگر آنفلونز عصبانی شده اغلب گریه نموده فریاد کند حتی بعضی اوقات در نتیجه شیر دادن در این موقع طفل تب کرده با مراض عصبی سخت مبتلا شده است در بسیاری اوقات از همین علت تلف شده است بنا بر این این قضیه بما نشان میدهد که اگر مادر در حالت طبیعی نباشد چقدر عوارض او در سلسله اعصاب حساس و دقیقاً طفل مؤثر خواهد بود.

یک بچه نو زاد سالمی که خوب او را تربیت و موازنی کرده باشند باید اقلام در هفته اول تولدش در دیست و چهار ساعت بیست ساعت آنرا با کمال آرامی و آسودگی بخوابد و بقیه چهار ساعت در تغذیه و تمدد اعصاب صرف نماید.

مرتب نمودن وقت و مقدار شیر دادن طفل در چند هفته اول قدری مشکل است برای اینکه پس از سیر شدن فوری طفل میخوابد بسیار از مادرهای جاهل تصور میکنند که ممکن است در یکدفعه طفل زیادتر شیر داده تا مدتی راحت بود غافل از اینکه در موقع خواب معده او وسیعتر نشده فوق یک مقدار معینی جا نمیگیرد. مطابق تخمینی که زده شده معده یک بچه نو زادی بیش از سه یا چهار قاشوق آشیخوری شیر نمیگیرد اگر چنانکه با بطری طفل را شیر میدهید باید این مقدار را در نظر داشته مرتب نماید ولی در صورتیکه طفل از پستان مادر شیر مینوشد طبیعت خودش آنرا مرتب خواهد کرد و اگر مادر مطابق دستوریکه داده شد رفتار نموده عادات خود را ثابت نماید زیادتر از مقدار لزوم شیر از پستان مادر بخاری نخواهد شد.

عموماً کبد اطفال نو زاد بالنسبه بسایر اعضای آنها بزرگتر است از اینجهت اگر طفل را بطرف دست راست خوابانده شیر

و دهید کبد بر معده فشار آورده باعث ذخت او می شود پس در موقعیکه طفل را از پستان راست شیر میدهید اگر بی تابی کرده ناراحتی خود را نشان داد او را مثل اینکه میخواهد از پستان چی شیر بدهید گرفته و پاهای او را زیر بازوی راست خود بگذارد و وقیکه اورا خوابانید بطرف دست راست بخوابانید در اینصورت این اشکال رفع خواهد شد.

مادرها باید پدانتد که در اوان طفو لیت ماین آن آثار و علامات سخت شدیدی که مرضهای سخت را در اطفال نشان میدهد و آن علت و کسالت حقیقی طفل چندان نسبت نیست یعنی همیشه بیماری جزئی باعث ظهور یک التهاب و آثار شدیدی در طفل میشود مثل اینکه بسیاری از تبها و کسالتهای سخت در اطفال در عرض ییست و چهار ساعت ہکلی رفع شده و از خود انری نگذاشته است. بطور کلی هر وقت یک جزئی عارضه برای طفل پیدا شود او خیلی بی تابی نموده بنظر سخت می‌آید.

«فوستاک سمیت» (۵) که یکی از دکترهای بزرگ است اینطور مینویسد «راجح بیالا رفقن حرارت اطفال باید دانست که از تبدیل یک حرارت جزئی یک حرارت و تب زیادی باید ترسید و مضطرب شد بخیال اینکه طفل مبتلا یک مرض سختی شده است زیرا یک علت جزئی در اطفال مسبب تولید یک حرارت خیلی زیادی است چنانکه در موقع دندان پرون آوردن که یک عمل طبیعی است بعضی اوقات حرارت طفل به صد و چهار یا صد و پنج درجه افزایش می‌رسد (تقریباً چهل درجه سانتیگراد) در صبحها بطور کلی حرارت طبیعی اطفال زیادتر از اشخاص بالغ می‌باشد. عموماً دن اطفال سالم سه یا چهار ساله میزان الحرارة یک حرارت قریب به

نود و نه نیم یا صد نشان میدهد و نبض اطفال را غیر از موقع خواب
بندرت میتوان شمرد.»

این نکته مهم را هم باید دانست که عموماً اطفال زیادتر و
تندتر از اشخاص بالغ نفس میکشند یعنی آنها در هر دقیقه تقریباً
سی دفعه نفس میکشند که دو مقابله آن اندازه ایست که یک اشخاص
بالغ تنفس مینماید در یک دقیقه بهمین نسبت نیز در صورت داشتن
کسالت نفسات او زیادتر می شود و باید از اینجهت نیز مضطرب شد.
در مواقعیکه زبان چه سفید است علامت داشتن تب یا فساد
در امضاء و یا سوء هاضمه است در صورتیکه یک زبان خشک قرمزا
پر حرارتی داشته باشد تورم در دهن یا در معده را نشان میدهد.
عموماً تبهای شدید در اطفال در نتیجه زیاد غذا خوردن و یا خوردن
چیزهایی است که تقلیل‌الهمض آند.

مطابق تجربیاتی که من کرده‌ام اگر یک طفل را مرتبآ از
روی وقت معین با مراعات قوانین حفظ‌الصحه شیر داده باشند و
کذاشته باشند که کاملاً راحتی نماید در موقع دندان پرون آوردن
یا ابدآ ناخوش نشده یا اینکه یک کسالت خیلی جزئی پیدا نمیکند
من با آن دکترهاییکه علت این تب را پرون آوردن دندان میدانند
کاملاً مخالف هستم زیرا درین سن مغز طفل با کمال شدت و عجله
مشغول تکمیل شدن و نمو نمودن است و در صورتی که یک جزئی
علقی در معده طفل پیدا شود که آن را از کار باز دارد در نتیجه
یا عث اختلال مغز شده آن را از کار باز میدارد او سلسه‌اعصاب بیهیجان
آمده تب تولید می شود در صورتیکه ما میدانیم مغز طفل در این موقع
نسبت‌بندش خیلی بزرگ بوده مثل نسبت یک به هشت است و از آن
شخص بالغ به نسبت یک چهلم یا یک پنجاه میباشد و از اینجهت
اگر یک جزئی اختلالی در مغز پیدا شود فوری بطفل اثر کرده

او را مریض نمینماید.

استفراغ کردن مگر اینکه مدامی باشد چنان در طفل اهمیت ندارد زیرا اغلب در نتیجه پرشدن زیادی معده طفل و حرکت دادن او می‌شود بطور کلی بالا و پائین انداختن اطفال و زیاد حرکت دادن آنها مضر است زیرا باضافه اینکه معده آنها را از حالت طبیعی خارج کرده باعث استفراغ کردن آنها می‌شود بمغز آنها نیز صدمه زده می‌پوشان نمینماید.

و قبیکه یک عارضه کسالی بر طفل وارد می‌شود هیچ علتی دیگر ندارد بجز اینکه شما را یادآوری کند که شاید بدون مناسبت وقت و مقدار با خوراک داده‌اید و یا اینکه خود شما غذای نامناسبی خورده شیر خود را خراب کرده‌اید و یا اینکه دندانهای طفل می‌خواهد پرون پیاید.

اگر بچه زرد رنگ بوده مطابق قانون جهانی بزرگ نشود علت اینست که خوراک او بجسمش جذب نمی‌شود و باید به دکتر رجوع کرده جهت را تحقیق کرد. در بیشتر اوقات بواسطه یک جزئی تغییر و تبدیلی در خوراک مادر شیرش تغییر کرده و آن کسالت طفل رفع می‌شود. در اطفالیکه با بطری آنها را شیر میدهید هر خوراکشان چنان تبدیلاتی نمیتوان داد ولی آنها اینکه از پستان مادر شیر مینوشند بواسطه عوض کردن خوراکها مادر باسانی میتواند شیر خود را عوض نماید و این خیلی در رفع ضعف و کم قوتی طفل مؤثر است.

زخم شدن و سرخ شدن پوست طفل وقتی می‌شود که کاملاً او را خشک نگردد یا کهنه او را مرتب عوض نمیکنید و مدتی او را در کهنه قر باقی میگذارید بهمینطور بواسطه سوء هاضمه یعنی در اثر ترشی‌هایی که مدفوعات طفل می‌گذرد ممکن است پوست

با ورانهای اور از خم کرده سرخ نماید و اگر مادر در خوراکهای تبدیلی داده یا اینکه بدستور دکتر دواهی مخصوصی مالپیده شود بزودی رفع می‌شود.

اطفال هیچ وقت بدون علت فریاد نمی‌کنند اگر هم هدبهختانه آنها عادت داشته باشند به فریاد کردن این قسم گریه و ذاری را از گریه و فریادی که در نتیجه دده و کسالت باشد کاملاً میتوان تشخیص داد.

استنشاق هوای باک و تازه برای اطفال خیلی لازم است همین طور آب زیاد باید با آنها داد در هر روزی چند مرتبه بلکه اغلب پرای طلب آب است که آنها گریه می‌کنند. اطفال را در صورتیکه هوا خوب باشد باید در هر روزی یکی دو ساعت در هوای آزاد گردانده یا آنها را خواهانید. یکی از آن سالمترین اطفالیکه من دیدم آن طفلی بود که هر روز او را در «شنل» بالتو گرمی محکم پیچیده در عرابه‌اش می‌گذاشتند و او را بخارج از منزل در روی چمنها نقل کرده می‌گذارند یک مدتی استراحت کند و فقط یک پارچه خیلی نازکی در روی کالسکه کوچک او می‌انداختند که او را از آفات یا نم محفوظ دارد.

آن اطفالیکه با بطری شیر میخورند اگر یوست پیدا کرده معده‌شان قبض شود بوسیله اینکه چند دفعه کمی نمک در شیر آنها بگذارید ممکن است باسانی رفع یوست آنها را نمود. اگر اطفال را باندازه کافی لباس پوشانده کرم نگاه دارید که بدنشان همیشه خشگ بوده راحت باشند و اگر با آنها مرتب غذا داده بالا و پائینشان نیندازید و در مواقع خواب مزاحمشان نشوید یقین است که اطفال صحیح و سالم و صحتمندی خواهند داشت.

۲۱ - محفظت کردن اطفال در مقابل یک عادت مضر مخفیانه

چطور باید مادرها خودشان را مهیا و آماده ساخته حافظ و حارس اطفال خود باشند که آنها را از این ورطه خطرناک آگذرا تدیک سوال و موضوع خیلی مهمی است که هر مادر حقیقی باید فرد خود فکر کرده یک راه عملی برای آن بیدا نماید در مقابل آن تمایلات نفسانی بی شمار مثل سایر زحمات و اشکالاتی که در تربیت کردن اطفال داریم باید با صدای بلند فریاد کرد که آیا کیست آن مادریکه کفايت باشته باشد که این مطالب را به اطفال خود افهمانده آنها را مجبور کند که مطابق آن عمل نمایند؟

اقدامات و احتیاطهاییکه برای منع تشکیل این عادات مضره لازم است باید در ابتدای طفولیت شروع شود یعنی نظافت کامل و مرتب کردن و تمیز نمودن کنه های طفل و توجهات زیاد در موقع حمام گرفتن یک عوامل خیلی مهمی است که بواسطه تورمها و جراحاتیکه تولید مینماید باعث تشکیل این تمایل پر ضرر میشود منظم نمودن سایر عادات طفل مخصوصاً در تغذیه و جلوگیری از بیوست مزاج که مدخلیت بزرگ در صحبت طفل دارد او را از دچار شدن باین عادت نشتمانع نماید.

قبل از اینکه اطفال بحد پلوغ برسند و دارای یک عقل سلیمی بشوند که خطر و مضرات چنین عادتی را فهمند بواسطه بعضی خراشها یا ریش شدن بعضی قسمتهای پوست که خارش زیاد

پیدا میکند مجبور میشوند که آن قسمتهای اعضاء را بخاراًست
بلاهاراده ان عادت بد را در خود تولید مینمایند.

در بعضی دخترهای کوچک یک کرمهای سنجاقی غفلتاً داخل آلت تناسلی آنها شده دیواره آن را خراش داده باعث تورم آن میشود بطوریکه از طفولیت یک مایع سفیدی از آنها خارج میشود و بقدرتی این تورم باعث خارش میشود که قبل از اطلاع ماده آن عادت بد استمناء در آنها تشکیل شده است. در هیماری اوقات دختر کلفتها یا بعضی پرستارهای جاهم برای اینکه طفل را آرام کنند آلت تناسلی آنها را دست مالیده برای مشغول داشتن آنها این عادت را بآنها میآموزند و بعد خود بکارهای دیگر مشغول میشوند. مادرهای مهربان باید در مقابل تشکیل این عادات مضره استقامت کرده اطفال خود را از شر آن محفوظ دارند. اگر در ایام خردسالی مواظبهای لازمه بنمایند بحدی که اطفال قدری بزرگ شده شروع پرسوال کردن بنمایند دیگر جلوگیری خیلی آسان است و هیچ عامل مهمی در این موقع برای نگاهداری آنها از هر عادت بدی بهتر و مؤثرتر از جواب دادن پرسوالات. آنها با کمال راستی و محبت نیست خصوصاً وقتیکه عواطف مادرانه نیز بآن اضافه شود. وقتیکه اطفال خیلی کوچک هستند باید بآنها فهمایند که فقط فایده این آلات تناسلی برای دفع مدفووعات نیست بلکه مقاصد مهمه دیگر برای آنها منظور شده است و بساير اعضاء و جوارح بدن مربوط هستند بطوریکه اگر آنها را زیاد دستماله کنند ممکن است ناخوش شويد بآنها بفهمایند که بسیاری از اطفال در نتیجه این کار ناخوش و ضعیف شده بالآخره مسلول و دیوانه شده‌اند یقین است که این صحبت بقسمی در آنها اثر خواهد کرد که ممکن نیست بزودی در مهلکه خطرناک این عادت پست بیافتد زیرا

بزرگترین اعلیکه اطفال را دچار این مرض نماید کنجدکاوی جاهلانه و عدم اطلاع آنها از مضرات این عمل است.

وقتیکه مادرها حس کردند هیچ عاملی بزرگتر از صداقت و راستگوئی در محافظت و نگاهداری اطفال نیست خود را آماده آن کرده بدین وسیله یک حس اعتماد در اولاد خود تولید نمایند مطوریکه اطفال آنها را حس میکنند که والدینشان هیچ امری را از آنها مستور نمیدارند و بنا بر این آنها هم سعی خواهند کرد که هیچ کاری بدون اجازه و اطلاع والدین خود نکرده اعتماد کامل با آنها بیندا خواهند کرد یعنی وقتیکه اطفال حس کنند که مادرشان با کمال صداقت و محبت برای جواب دادن سوالات و تفحصات آنها حاضر است هر وقت حس کنجدکاوی در آنها غلبه نماید برای تحقیق ازد دیگری بجز مادر خود نمیروند. پس اور هر مادری فرض است که این اعتماد و حسن ظن را از ایام طفویلت در کودکان خود تزویق نماید.

در فطرت و طبیعت اطفال یک حس کنجدکاوی و تفحص سرشنده شده است که همیشه مایلند و سعی میکنند که تمام فوائند و متأیج و خاصیتهای اعضاء هیکل خود را بهمند و باید با آنها حق داد اگر منتظر باشند که جواب سوالات خود را صادقاًه بشنوند پس ای مادرها عزیز! هر گز در جواب سوالات طفل خود را بر نگردانید یا اینکه با او هر گز جوابهای مصنوعی خارج از حقیقت ندهید زیرا این جوابهای دروغ شما بیشتر باعث کمراهی آنها می شود بهر قسم باشد اطفال شما این مطالب را خواهند فهمید و اگر شما عین حقیقت را برای آنها بیان نکنید دیگران یک طریق ناپسندیده غیر مشروعی با آنها خواهند آموخت پس وقتیکه آنها یک سنتی رسیدند که میتوانند درک مطالب بنمایند خواص و حقایق

راجع بالات تاسلی را برای آنها بیان کنید که چقدر این آلات مهم بوده باید مقدس شمرده شود اگر متظرنند که نشو و نما نموده یک پدر و مادر مهربانی در جامعه بشوند.

در سن اخیلی کوچکی اطفال شروع میکنند که این تحقیقات را از مادر خود نمایند و باید جوابهای مقنع کامل بآنها داد در حقیقت واقعی عادات مضره و خیالات خانمانسوز نایاک از صفحه عالم محو خواهد شد که مادرها حقیقت و فایده وجود خود را فهمیده باطفال خویش نیز با کمال صداقت آن را بیاموزند.

از ابتدای طفولیت بتدریج ممکن است آنچه که لازم میباشد در جواب سؤالات اطفال بآنها بگوئید بطوریکه جوابهای شما هادی آنها بوده در موقع لزوم از تمايلات نفسانی آنها جلوگیری نماید و وقتیکه بآنها تعلیمات لازمه داده شد و یقین کردند که شما نسبت بآنها صادق هستید اگر بعضی مطالب باشد که توانند بهمند ممکن است بآنها بگوئید ای عزیزان من! آنچه ممکن بود شما بفهمید برای شما بیان کردم و انشاء الله پس از آنکه قدری بزرگتر شدید بقیه مطالب را بشما خواهم کفت و من بعد هم هر وقت سوالی راجع بهر موضوع دارید نزد مادر عزیز خود بیایید که حاضر است با کمال میل بشما جواب دهد.

باطفال خود بفهمایند که این قبیل سؤالات را هرگز از اشخاص دیگر غیر از مادر عزیز خود پرسید زیرا ممکن است که آنها یا آن مطلب را ندانسته یا کاملاً جواب مقنع صحیحی بشما ندهند پس همیشه نزد مادر خود بیاید و او اسرار شما را نگاه داشته بشخص دیگری ابراز نمیدارد بلکه فقط این مطالب ماین شما و مادر شما مخفی خواهد ماند. یقین داشته باشید که اگر چنین بیانی ابطفل لخود ننمایید یک حسن اعتمادی نسبت بشما در او

تولید می شود و او افتخار می کند و خوشحال است که با مادر خود بعضی مبادلات و اسرار مخفیانه دارد.

اگر در اطفال خود جزئی تمایلی برای این عادت مضره مشاهده می کنید نگذارید آنها پهلوی هم دیگر بخوابند زیرا حس کنجکاوی که در اطفال هست ممکن است آنها را وادار به بعضی عملیات خطرناک^۱ بنماید همینطور آنها را از معاشرت تمام با اطفال دیگر نمانع نماید تا وقتیکه ملاحظه کنید آنها بزرگ^۲ شده دارای یک قوّه اراده شده اند که از خود جلوگیری نمایند.

اگر شما اتفاقاً کشف کردید که این عادت مضره جلق زدن در طفل شما تولید شده است برای رفع نمودن آن بهترین طریقه اینست که بقواین حفظالصحه متشبّث شوید مثلاً نگذارید آنها خوراکهای محرک^۳ مثل اقحوه و فلفل و زعفران و سایر ادویه جات بخورند بلکه خوراکهای آنها باید حتی الامکان ساده بوده در ساعات معینه را آنها داده شود. قبل از خواهدن در شب بدن آنها را با آب نمک سرد و اسفنج شست و شوکرده با یک حolle خشنی بدن شان را اخشک نماید عموماً پس از شست و شو یک مالش محکمی هه بدن آنها بدھید در صبحها اگر با آب سر بدن شان را شسته بعد کاملاً مالش دهید با آنها یک قوت و طراوتی داده که از ارتکاب این عمل جلوگیری ننماید.

اطفالیکه مرتبک این عادت ناپسندیده می شوند عموماً ضعیف و دارای یک چشمهای خسته بوده اظهار می میلی بورزش کردن ننمایند پس باید آنها را زیاد تشویق کنید که در خارج منزل راه رفته گردش کنند و در کردن بعضی ورزشهاي لازمه مضايیقه تمایند. اگر خدای نخواسته این عادت بد در طفل تشکیل شده است باید با آنها مثل اشخاص جانی و خیاستکار رفتار نمود زیرا که اطفال

بدلیخت از روی جهالت و بی اطلاعی مبتلا باین قسم امراض میشوند پس با کمال محبت و مهربانی سعی کنید که آنها را براه راست داخل کرده در نتیجه تعلیمات عاقلانه خود آنها را از این عمل رشت باز دارید.

اطفال مادامیکه باندازه کافی بزرگ نشده‌اند که با آنها اطمینان داشته باشید نباید از تحت مواطبت و مراقبت خود یا یک پرستارا عاقل عالی اخراج شوند هرگز نباید بگذارید با رفهائیکه نشناخته و از چگونگی اخلاق آنها اطمینان ندارید معاشر شوند در مواقعي که بعضی اطفال برای بازی کردن با آنها می‌آیند آنها را تها نباید گذاشت زیرا ممکن است بازی کردن آنها منجر به بعضی عملیات مضره شود.

دکتر «الدرجیح» (۶) در کتاب خود راجع به ضعف نفس می‌نویسد «یک عادت مضری مثل استمناء را باید بی‌نهایت اولیاء اطفال بآن اهمیت دهنده و پیشتر از آنچه تا بحال در جلوگیری از کوشیده‌اند سعی نمایند. این یکی از وظایف هر دکتری است که اولیاء را از مضرات تشکیل این عادت در اطفال آگاه و باخبر سازد و همینطور راههاییکه ممکن است بدان وسیله از این بدبهتی جلوگیری نمود با اولیاء اطفال بیاموزد.»

اگر شما ملاحظه کردید که یکی از اطفالتان لخلی ضعیف شده تنهایی را بر مرافت و معاشرت ترجیح میدهد از ورزش و یا زی تقرت دارد دارای یک چشمها خجولی می‌باشد زود عصبانی می‌شود با اعراض لخیالی گرفتار شده است براحتی خواب نمی‌رود و بیوست ییدا کرده و در صحبتها خصوصاً کمرش درد می‌کند و اشتها خوب ندارد و دستهای او سرد می‌باشد اگر تا بحال راجع

باو مشکوک نبوده اید من بعد مواظبت کامل از او ننمایید و لو اینکه یکی یا چند آثار در او پیدا شده باشد یک علامت بزرگ نیگر اپنست که سر و بدن او یک همی مخصوص نامطبوعی میگیرد و بدنش روز بروز باریکتر و ضعیفتر می شود.

نتایج و خیمی که پس از ارتکاب این عمل برای انسان پیدا می شود مرض حمله، حماقت، فاقد بودن قوای مردانگی، دیوانگی، کوری و بسیاری از امراض عصبی دیگر میباشد. مطابق تحقیقاتیکه در دارالمحاجین نیویورک شده است در هشتصد و شانزده قرق دیوانه صد و هفت هن آنها در نتیجه ارتکاب اینعمل زشت بوده است. از زمان خورد سالی مواظب و مراقب اطفال خود باشید نگذارید آنها کتابهای رمان که خیلی مهیج است بخواهد باآن اشخاصیکه در توجهات اطفال یا شما کمک میکنند اطمینان کامل داشته باشید. در هر ساعت روز و شب بدانید که طفلتان کجاست و بچه کار مشغول است در تربیت کردن آنها صبور و شاکر باشید نسبت با آنها صادق و امین بوده اعتماد و اطمینان آنها را بخود جلب نمائید و در صورت عمل باین قسم یقین است که شما صاحب یکعدده اطفال پاک سالم مقدس خواهید شد که با کمال جرئت در چشمهاش شما نگاه کرده میگویند «ای مادر عزیز! من از این عادت مضر اکه باعث بدینختی زیاد در عالم است برجی و آزاد میباشم».

۲۲ - طریقه تعلیم و تربیت اطفال

جدیدآ در یک مجله که راجع بتریت اسبها بود این قسم را لخواندم: «یک اسب شناس و مربي کامل اسب همیشه ملاحظه جنسیت و اصل و نسب کره اسب را مینماید برای اینکه اساس تربیتهای لازمه آن کره اسب این دو اصل مهم است این اسبهای را که برای مسابقه تربیت میکنند دارای هر صفات خوبی مینیاشند از نیاکان خود بارث برده‌اند مثلاً شجاعت و استقامت و تندروی و قوت حمل بار زیاد خوش‌جنسی و آرامی تماماً مربوط بهمیانی است که آن اسب از پیشینیان خود گرفته است بنا بر این خیلی مهم است که آنسیخس اکه بتریت اسب اقدام مینماید این نکات را بداند و سعی کند که صفات بد و پست اسب را از او گرفته و خصائص پسندیده آن را تکمیل نماید.»

تربیت نمودن اسبها را برای مسابقه نمیتوان یک علم خصوصی دانست زیرا در هر اسب معینی باید یک رویه مخصوصی رفتار کرد و متهم یک قسم صدمات و زحمات معینه شد و البته این کار دشوار پر خطری است همینطور پدر و مادر اطفال باید هر طفلی را بطور مخصوصی تربیت نمایند و چون همیشه در خیال خود یک پیشنهادات و آرزوهای زیادی دارند لذا در حیات خود زحمات زیادی بپرای تأمین خوشی نسل‌های آتیه متهم میشوند در این ایام باین جمله از یک نقطه نظر جدیدی نگاه گردد میشود که «باید طفل را در همان راه و شعبه که فطرتاً قابل است تربیت نمود بعت اینکه وقتیکه بزرگ شده آزاد شد همان حرفه و

روید را تعقیب مینماید» مقصود این نیست که او را فقط در راهای اخلاقی مخصوصی تربیت نماید که دارای یک احساسات محبت آمیزی نسبت به پدر و مادر خود باشد و یک شخصی قانونی شده مطیع قوانین مملکت باشد که در جامعه باعث نخوشی و برگت عموم باشد بلکه بعلاوه مقصود اینست که او را در آن رشته و شعبه کاری که شخصاً مایل است و از طفولیت اشتیاق بان را دارد تربیت کنید متلاً اگر طفلی مایل نیست شریعتمدار و آخوند بشود شما او را مجبور نکنید و همینطور سعی نکنید اکه شخصی که میخواهد وکیل شود زارعش نماید یا در تقاضی عشق دارد نجاری باز یا موزید اگر اطفال شما میل بصنعت و حرفه مخصوصی دارند آنها را برای تحصیل بکالج نفرستید بلکه همیشه سعی کنید که اطفال خود را در همان قسمتها که مایلند و بالاخره تعقیب خواهند کرد تربیت نمایند.

از یک مادری پرسیدند که چه وقت شروع خواهی کرد به تربیت این چه سه ماهه که در آغوش داری؟ دد جواب با کمال تعجب گفت «شروع خواهی کرد! یعنی چه؟ من فعلاً سه ماه است شروع کرده‌ام» اگر چه جواب آن مادر خیلی پسندیده بوده ولی شروع بتربیت طفل را چند ماهی دیر معین کرده است. چنانچه بخواهیم آنطور که شایسته و سزاوار است دخترهای خود را تربیت کنند از آنروزیکه پا بدایره زناشوئی میگذارند باید خود را برای مادر شدن تهیه نمایند و در دایره فکر و خیال خود اطفال خویش را حتی قبل از آنکه در آنها آثار حمل پیدا شود تربیت نمایند. کمان میکنم این مطلب در نزد دخترها یک قسم تصوری بنظر آمده عملی نمی‌یابند بلی صحیح است و حق دارند آن را عملی ندانند اگر هر مادری که این کتاب را میخواند تصور کند که وقت او

دیگر گذشته نمیتواند مطابق این دستورها عمل نماید یک فکر غلطی کرده است زیرا ابداً باید بخود یا س راه نداده بلکه بداند که هر طفل بعدی باید از طفل ما قبلی خود بهتر و کاملتر باشد. چون مادر در نتیجه تجربیاتی که در تربیت طفل اولی خود پیدا کرده است مجبوب شده بهتر نمیتواند از بچه نافوی خود پرستاری نموده او را تربیت نماید اما زحمت و اشکال وقی است که مادر وقت توجه خود را بچیزهای جزئی و غیر مهم صرف نماید و از تربیت اولیه طفل که باید در اوان خوردن‌سالی شروع شود غفلت نمینماید بعبارت دیگر میگوییم که آن مادر بعوامل و چیزهای دیگری غیر آن مادری که بزرگترین وظیفه اوست علاقه پیدا کرده اهمیت میدهد و در نتیجه اطفال و نسلهای آئیه مملکت را معذب و ابدی‌بخت نمینماید.

عموماً در این مسئله با من همعقیده میباشدند که آنچه را که مادر ذهنی و طبیعی خود نکرده پا ان عادت قموده است بسختی میتواند آن اخلاق و عادات را باطفال خود پیاموزد اگر شما صبور و خود نگهدار هستید با کمترین مجاھدتی میتوانید این خلق گرانها را باطفال خود پیاموزید چنانچه شما با دلیل و برهان در امور قضاوت اکرده عقل سليم خود را بکار ببرید باسانی این قوه قضاوت را در طفلتان خلق خواهید نمود در صورتیکه شما شخصاً بد خلق نبوده خوش اخلاق باشید هیچ زحمتی خواهید داشت در تربیت اطفالیک قدری تند مزاج و عصبانی هستند در حالتیکه شما عفو و بخشش داشته رؤوف و و مهر بان باشید در مواقع مکالمه ملتفت خود بوده در قضاوت و حکم کردن راجع پدیگران مهر بان باشید اطفال شما نیز متابعت مادرشان را کرده این صفات حسنہ را فرا خواهند گرفت.

با کمال اطمینان و یقین میگوییم که تا اندازه که ما مادرها در راه حیات مسافرت کرده تجربیات پیدا کرده‌ایم اطفال خود را نیز میتوانیم بهمان راه هدایت و دلالت کنیم. درست است که ما میتوانیم محسان رفتن از یک راه با فایده را برای آنها بیان کنیم اما اکودکان می‌گناه کوچک میل ندارند که قدمهای خود را در جاده‌هایی که اولیاء آنها نگذاشته‌اند و تجربه نکرده‌اند بگذارند.

حکایت آن پسر کوچکی که بدون تحصیل اجازه از پدرش عقب او را گرفته از یک کوه خیلی سراشیبی بالا میرفت و قیکه در راه یک محل خیلی خطرناکی رسید از عقب فریاد کرد «پدر جان، قدری ملایمتر راه بروید زیرا من در اثر قدمهای شما آمده متایعت شما را میکنم.» کاملاً حس تقلید و تبعیت اطفال را نسبت باولیای خود تا پیش مینماید و از اینجهت است که من میگوییم آن مادریکه گفت من از ابتدای تولد طفلم شروع بتریت او نموده‌ام خیلی دیر شروع کرده است و باید چند سال قبل از آن شروع کرده باشد. هر قدمی که مادرها در ایامیکه بتریت خود مشغولند بردارند صد قدم در تریت دختر و پسرهای خود در آنیه جلو هستند و اینکه گفته‌اند «هر چه مادر هست دختر او نیز همان می‌شود» یک حقیقت زوال ناپذیری است که خداوند مقرر فرموده است.

همیشه مادرها میل دارند که اطفال خود را مطابق افکار و آرزوهای مطلوب خویش تریت نمایند و آن اطفال نیز در هر قدمی اکه در حیات بر میدارند بطرف آن کمال مطلوب مادر نزدیک میشوند پس در اینصورت مادرها باید دارای یک افکار و عقایدی عالی پسندیده باشند که قابل این باشد که اطفال از آن سرمشق گرفته تقلید آنرا نمایند. اما بدینختانه بسیاری از دخترها ایام دوشیزگی و

جوانی وقت گرانبهای خود را تلف میکنند یعنی در موقعیکه باید این دروس مهم حیاتی را یاد بگیرند که بعد باطفال خود یاموزند. باید این را متذکر شد که ممکن است در چند ماه اولیه در طفل نو زاد یک سلسله عادات بدی تشکیل شود که چند سال زحمت و تربیت آنها را رفع ننماید یک بچه شیرخواری و قیکه قانون یاد داده مطابق قوانین و دستورات معینه با او رفتار نمودید پس از رسیدن پسند بلوغ یک جوانی خواهد بود که با نهایت سهولت ممکن است او را در راههای راست و سالم داخل نمود در صورتیکه یک طفیلی که در طفویلیت قانون بر او حکمفرما نبوده و باصطلاح ول بار آمده در زمان بزرگی نیز مطیع هیچ قانون و دستوری خواهد بود و همان شیوه تربیت اولیه خود را تعقیب خواهد نمود. اگر اشخاصیکه سن بزرگ ولی در حقیقت اطفال بی تربیت خورد سالی میباشند ملاقات کرده باشید بواسطه عادات و قیافه اخلاقی آنها خواهید فهمید که تربیتهای اولیه آنها چقدر ناقص و بی تربیت بوده است.

یکی از مطالب مهمه که باید هر پدر و مادری بدانند اینست که همانطوریکه متظرند اطفالشان رعایت احترام آنها را بنمایند آنها نیز باید احترامات شخصی اطفال خویش را منظور نظر داشته باشند در صورتیکه بعضی از اولیاء با اطفال خود محترمانه رفتار ننمایند یک خیال خامی است که بر عکس رفتار و عمل خود را از اولاد خویش منتظر باشند و متوقع شوند که آنها حقوق و احترامات والدین را نگاه دارند.

یک موضوع مهم دیگری که باید اولیاء مخصوصاً در آن دقت نمایند اینست که طریقه تربیت کردن هیچ دو طفیلی مثل هم نیست بلکه هر یک را باید از یک طریق مخصوصی برای تربیت آنها

اقدام نمود تا اینکه در اقدامات خود کامیاب شد اگرچه بعضی دستورات و قوانین کلی هست که شامل حال عموم میباشد با وجود آنکه آنها هم در خانواده قابل تغیر و مراعات میباشند.

همیشه در هر موضوعی اگر یک درخواست از طفل بنمایید بهتر و مؤثرتر از اینست که یک حکمی باو بکنید و این در صورتی است که درخواست و خواهش پدر و مادر طوری اهمیت داشته باشد که از هر حکمی در نظر اطفال مهمتر و متین تر باشد. همینطور خیلی تفاوت دارد ماین اینکه راجع بارتکاب یک خطای از طفل تنقید کرده ملامتش نماید تا اینکه با کمال محبت اشتباه و خطای او را فهماینده تصحیح نماید. اگرچه اطفال کوچک هنوز بآن حد فرسیده‌اند که حس عدم متابعت در آنها ییدا شده بخواهند بر علیه شما شورش نمایند ولی این حس در روح آنها موجود است و در صورتیکه یک تنقید سختی بنماید نمکن است آنها از حالت طبیعی خارج شده نتایج نامطبوعی ییدا شود در صورتیکه یک تذکر و انتقاد دوستانه که آثار لطف و محبت از آن ظاهر باشد طفل را از کرده خود پشیمان نموده هرگز آن کار را تکرار نمی‌نماید.

متلاً اگر یک مادری با کمال خشونت ب طفل خود خطاب کرده بگوید «شارل! این چه کاری است که تو میکنی همیشه تو جسارت کرده کارهایکه نباید بکنی میکنی.» البته پس از این خطاب اگر آن طفل دارای حیا و تربیتی باشد خاموش مانده ولی چشمهاش از غضب سرخ شده با یک حالت عبوس روی خود را از از مادر برミگرداند و تصور میکند که مادرش اشتباه کرده و نسبت باو یک جسارتی بزرگی نموده است.

اما اگر همان مادر پس از مشهدۀ خطای از طفل خود بگوید «شارل عزیزم! مادرت هیچ میل ندارد بهیند که شما کارهای خارج

از نزاکت میکنید برای اینکه اگر این روحیه را مداومت دهید براههای خطأ و غلط داخل خواهد شد. پس ای پسر عیزیز مادر! قدری فکر بکن و بین آیا میل داری کاری مرتکب شوی که بسوء نخاتمه منجر شود.» بعد از این خطاب محبت آمیز اگر چه باز آن طفل مکدر شده آثار حزن و پشمایانی از جبهه او ظاهر خواهد بود ولی قیافه او شهادت خواهد داد بر اینکه بخطای خود اقرار کرده برای دفعه آخر توبه مینماید که دیگر مرتکب آن نشود.

طريقه اول انتقاد مادر از طفل بزودی احساسات بچه را نسبت بمادر خود تغییر داده عاطفه فرزندی را از میان مبرد در صورتی که باید در هر دفعه که مادر یک انتقادی از طفل مینماید بیشتر او را بخود نزدیک کند. مثل آن طفل مثل یک مسافری میماند که در یک راه خارج از خطرناک محدودی متابعت هادی خود را نموده در عقب او میرود ولی بفوریتی که یک راه دشوار سختی را ملاحظه کرد اول از هادی خود احتراز مینماید ولی بالآخره مجبور می شود که باو نزدیکی جسته متابعتش نماید.

جای افسوس و دریغ وقتی است که مادرها برای تربیت و هدایت اولاد خود مطالب دروغ خارج از حقیقت میگویند. در چند روز قبل منزل یکی از دوستان بودم و ملاحظه کردم که دوست من بفاصله کمی بظفل سه ساله خود که خیلی ذکری و باهوش بود متجاوز از پنج یا شش دروغهای خیلی واضح گفت. مقصودم این است که یک دروغهای گفت که بعلاوه اینکه خود مادر از وضوح آنها مسبوق بود آن پچه کوچک نیز عدم حقیقت آن بیانات را درک کرده ابدآ اعتمائی بحرفهای مادر خود نمی نمود.

حال ملاحظه کنید که چقدر مادر در معاملات با اطفال خود فراست و دانش لازم دارد چه بسیار اتفاق افتاده که مادرها از شدت

حرارت و غیرت در تربیت طفل خود موفق نشده‌اند و چه بسیار اوقات که از فاقد بودن آن عواطف از تربیت کردن طفل خود باز مانده‌اند. بعضی اوقات اطفال یک شیطنه‌ای می‌کنند که ابدآ مهم و قابل توجه نمی‌باشند و برای آنها هم ضرری ندارد. در این صورت اگر شما ابدآ اهمیت پان ندهید و بروی طفل خود نیاورید خواهید دید که پس از چندی آنرا فراموش می‌کنند زیرا عموماً اطفال کارهای را که می‌کنند تماماً تقلید و تعیت بعضی اشخاص بزرگتر از خودشان می‌باشد.

حکایت ذیل فایده بی‌اهمیت و بی‌اعتنای به بعضی اعمال اطفال را کاملاً مجسم مینماید. یک پسر کوچکی یک روز با کمال تبخر و تفرعن نزدیک مادرش که مشغول خیاطی بوده آمده بدون هیچ سابقه و لاحقه یک حرف رکیک نامناسبی زد اما آن مادر عاقل ابدآ اعتنای نکرده مشغول کار خود بود دو مرتبه آن طفل در جلو مادر خود ایستاده همان حرف را تکرار کرد ولی مادرش باز توجیه تموده مثل اینکه ابدآ نشینیده است ولی باز برای دفعه سوم آن طفل کوچک دستهای خود را در جیب کرده حرف سابق را تکرار کرد و پس از آن گفت مادر! شنیدی ولی مادرش با کمال بی‌اهمیت سر را بلند کرده گفت «بلی ای پسر من! حرف شما را شنیدم.» بفوریت شنیدن این جواب آن طفل متاثر شده از جلو مادر رفت و دیگر آن کله را تکرار تمود.

بر عکس این حکایت قبل، یکوقتی یک مادر کم تجربه ببر حرارتی شنید که پسرش کلمه زشت «احمق» را یک نفر دیگر گفت فوری او را با کمال وقار صدا کرده گفت «این چه کلمه بود که شنیدم پسر کوچک من بزبان راند؟ آیا تو بودی که این حرف زشت رکیک را زدی؟» آن طفل کوچک با کمال اهمیت در چشم

مادر خود نگاه کرده گفت «بلی مادر! من این کله را گفتم.» در حالتیکه حس میکرد که خیلی کار بزرگی کرده است. پس از آن مادرش او را بندیک رخود خوانده گفت پگذار من در دهان تو نگاه کنم. آن طفل در نهایت بی اهمیتی مثل اینکه یک تفریحی است دهان خود را باز کرد. فوری مادرش با او گفت «أه أه، من دو عدد شیطان بزرگ سیاه در دهان تو می‌باشم.» فوری طفل دهان را بسته گفت «در دهان من شیطان است؟» پس فریاد کرده چندین مرتبه کلمه احمق را تکرار نموده و بعد دهان را باز کرده پرسید «اما جان! چند عدد شیطان حالا در دهن من میباشد.» اگر چه دیگر نمیدانم ذن مادر کم تجربه چه جوابی داد ولی یقین است که مجبوب شده دیگر اینطور با اطفال خود رفتار نموده است.

من از مشاهده حالات مردی که مشغول تربیت کردن اسبها برای مسابقه بود خیلی مسروشدم زیرا آن شخص با وجود اینکه در شغل خود ماهر نبود با کمال راحتی و آسانی یک اسبی را تربیت نمینمود اما چه میکرد؟ نه اینکه بوسیله شلاق و عذاب و بستن بتریت آن اسب اقدام نمینمود بلکه با کمال سعی و استقامت و مهربانی حالات فطری و خصوصی آن اسب را مطالعه کرده بواسطه تحصیل تاریخ پیشینیان او معاپیش را رفع نمینمود. بهمینطور مادرها باید بوسیله خشم و غضب و تنبیه اطفال خود را تربیت کنند بلکه باید با کمان ملایمت و مهربانی حالات خصوصی و طبیعی هر یک از بچه های خود را بدست آورده از همان طریق با آنها معامله نمایند و بوسایل مختلفه برای تربیت آنها متثبت شوند.

والدین باید از زمان خورده سالی شروع کرده با اطفال خود قوانین اجتماعی و معاشرتی را با کمال ملاحظت یاموزند. اگر مادر یا پدری یا این عندر متثبت شود که مشغولیات من زیاد بوده

مجبروم اوقات خود را در تحصیل معاشی یا معاشرت و غیره صرف نمایم و دیگر وقت نمیکنم که بتزیت اطفال خود برسم ابداً این عذر پسندیده و مقبول نمیباشد زیرا مهمترین و بزرگترین وظیفه یک پدر و مادر مهربانی تربیت اولادشان میباشد و چون تأمین آتیه بجماعه باین قضیه مرووط است باید این اقدام بتزیت اطفال را در درجه اول اهمیت دانست و شغل دیگری را در مقابل آن مهم نشمرد. بمناسبت اینکه اطفال در تحت حکم فرمان شما بوده و ناخداei کشتی حیات آنها را شما باید بنمایید و بساحل نجات برسانید کسی دیگر مسئول نبوده و باید هم شما این مسئولیت را بهمde شخص دیگری واگذار ننماید.

یک مادری را میشناسم که بواسطه معاشرت زیاد با دوستان و لذت بردن از زندگانی اجتماعی بکلی اطفال خود را فراموش نموده تربیت آنها را یک نفر پرستاز واگذار کرده بود ولی پس از چندی از خواب غفلت پیدار شده مشاهده کرد که اطفالش ابدآ با علاقه نداشته مثل یکقفر غریب با او رفتار مینمایند ابدآ از ملاقات و معاشرت با مادرشان مسروور نشده از مفارقتش نیز محزون نمیگرددند زیرا بندرت مادر خود را دیده از عواطف مادر و فرزندی لذت نبرده اند. پس از مشاهده این حالت آن مادریکه کاملاً قبایح و مضار این تربیت بچهداری را میدانست با خود گفت دیگر باید باین رویه ناپسندیده مداومت داد زیرا اینها اطفال عزیز من هستند و باید این محبت و علاقه داشته کلمات من در آنها اثر نماید بنا بر این تا وقت باقی است باید فرصت را غنیمت دانسته رویه سابق را متروک داشت. پس از این با یک اراده و تصمیم زوال ناپذیر شروع بتوجه و محبت کردن با اطفال خود نمود بطوری که هیچ میهمانی و یا کارهای خارجی دیگری او را از انجام این

امر مهم باز نداشت و با کمال جدیت شروع کرد که آن عواطف مادری کم شده را در قلوب اطفال خود دو مرتبه تزریق نماید. آیا تصور میکنید که او بمقصد و مراد خود رسید و دو مرتبه خاطر لطیف اطفال خود را بسم خویش جذب نمود؟ آیا تا به حال شده است که مادری تمام فکر و توجه خود را در انجام یک مقصود مقدسی صرف نماید و کامیاب نشود؟ پس بنا بر این آن مادر نیز بمقصد خود نائل گردید. اغلب چههای عزیز خود را برداشته بگوشهای خلوتی میرفت و آنها را نوازش نموده برایش کتابهای مفید میخواند و در نتیجه بعلاوه اینکه ذوق اطفال را بخواندن زیاد نموده مطالب خوب مفیدی در قلوب آنها مرتسم مینمود و بر معلومات شخصی خویش نیز اضافه میکرد. بعد از آن بارها با خود میگفت که خوشا از آن ایام مقدسی که من اینطور با اطفال خود اوقات را گذراندم و تمام لذت‌های حیات من مقابلي با آن ساعات را نمینماید. بعضی اوقات آن مادر با خود فکر میکرد که آیا باید دو مرتبه این خوشی و سعادت را ترک کرده داخل جامعه و تکلفات آن بشود؟ ولی جواب این سوال را بعهدۀ اطفالش واگذاشت و در یک روزی که با کمال سرور و شادمانی آنها در اطراف مادر خود جمع بودند از آنها سؤال کرد «ای عزیزان من! ماما! یک مطلبی دارد که میخواهد عقیدۀ شما را راجع باان پداند و آن اینست که آیا او باید باین رویه که این چند ماهه اخیر رفتار نموده مداومت دهد و یا اینکه مثل سابق داخل اجتماعات بشود؟» فوری طفل ارشد او جواب داد «آه ماما جان! ما یکساعت نمیتوانیم بدون شما زندگی کنیم و بعلاوه شما باید بدانید که مادر از آن ما هست و بما تعلق دارد نه با شخص دیگر.» بعد از یک خاموشی شیرین آن اطفال دور مادر خود جمع شده دست در آغوش او نمودند و

با کمال ملایمت و مظلومیت یکی از آنها پرسیده «آیا ای ماما! اگر ما هم رأی داده بودیم شما رویه سانحه را تکرار نمیکردید و ما را تنها نمیگذاشتید؟» فوری در چشمهای آن مادر قطرات اشگ حلقه زده گفت «ای عزیزان من! اگر بالفرض شما هم اجازه داده بودید من هر گز شما را ترک نمیکرم زیرا مدنی زحمت کشیده‌ام تا تحصیل محبت مادر فرزندی نموده‌ام و دیگر این موهبت را ترک نمیکنم و چون میدانستم شما چه جواب میدهید لذا این سوال را از شما کردم. دد حقیقت این چند ماه بهترین و خوشنده‌ایام حیات من محسوب می‌شود و آیا تصور میکنید که دیگر ممکن باشد من شما را ترک کنم؟ خیر ابدآ زیرا تا آن اندازه که لازم است و احتیاج دارم با مردم معاشرت کرده در جامعه آنها داخل می‌شوم ولی افراط تموده دست از اطفال عزیز خود نمیدارم و اغلب اوقات خود را با شماها نمیگذرانم.»

هر پدر و مادر مهربانی باید در آن کارهای مفیدی که اطفال عموماً بآن شوق و میل دارند اظهار علاقه ننماید و تمايل خود را نشان دهد مثلاً در کتابهای مختلف بازیهای گوناگون و در ایام تعطیل که برای کردشهای کوچک میروند در بازی و وسایل تفریح اطفال خود شرکت جسته آنها را از حضور خودشان مسروپ سازند و علاقه خود را بآنها ظاهر نمایند. این یک نکات کوچک خیلی مهمی است که بر هر پدر و مادری فرض است که بداند و مطابق آن عمل نماید.

همینطور که اطفال شما بزرگ می‌شوند باید محبت و علاقه شما هم نسبت بآنها زیاد شود مثلاً در اغلب اوقات پایدا گر کتاب میخوانید یا بعضی مشغولیات دیگر دارید آنها را کنار گذارده بعضی حکایات بچه‌گانه برای آنها بخوانید زیرا این عواطف را هر گز

فراموش نخواهد کرد هیچ پدر و مادر عاقلی نباید از حکایتها و قصه‌های کودگانه اظهار تنفر نمایند بلکه باید کاملاً با آنها اظهار میل نمایند زیرا این بهمه‌والدین است که باید ذوق و استعداد ادبی در اطفال خود تولید نمایند بطوریکه دوستدار ادبیات بشوند. در این نکته باید خیلی دقیق بوده حکایات شیرین ادبی خوب برای خواندن اطفال انتخاب نمود شما هرگز این اشتباهی را که بسیاری میکنند نکنید که کتابهای بچه‌گانه فقط برای اطفال خوب است و بس زیرا این تصور بکلی مخالف حقیقت است هر کتابی که قابل سزاوار باشد که اطفال شما بخواهند یقین است که لیاقت این را دارد که خود شما هم آن را بخواهند و البته با بودن اینهمه حکایات و قصص ادبی که نویسنده‌گان بزرگ در کمال سادگی نوشته‌اند سزاوار نیست که حکایات پست نامناسب برای اطفال قلل کرده یا همیشه کتابخانه اطفال شما ذوق ادبی و اخلاقی شما را تشان میدهد و همینطور درجه دقت و موازنیت شما را در ترتیب آنها تعین مینماید. کتاب ماقنده رفیق و مصاحب میباشد و همینطور که شما در انتخاب یک دوست و معاشری برای اطفال خود دقیق شده مهمنش می‌شمارید باید در انتخاب کتاب فیز برای آنها همین طور دقیق باشد.

البته شما تصور میکنید که در این روزها که مدارس زیاد بوده شاگردان تربیت شده زیادند باسانی ممکن است برای اولاد خود رفقاء خوب مناسب تهیه نمایند ولی شما ای مادرهای مهرجان! باید اطفال خویش را چشمی تربیت نمایند که در قلب آنها محبت آنچه که خوب و پسندیده است جای گرفته اعمال بد و وساوس شیطانی دن فکر و ضمیر آنها مرتمس نشود بطوری که دارای یک قوه ممیزه بوده شخصاً رفقاء قابل خوب برای خود انتخاب نمایند.

و از بدان پرهیزند ولی باید آنها بیاموزید که باید نسبت بهمه مهربان باشند و همه را دوست داشته احترام نمایند متهی با همه اکس عیر از اشخاص مناسب خوب دوست صمیمی نشوند زیرا اغلب بعضی گرگها بلباس میش درآمده و بعضی قطرات آب صاف زلال از زهر تلختر میباشد و باید اطفال دارای یک قوه میزه باشند که فریب این تزویرات را نخورده و این تظاهرات اخلاقی را مراقب باشند و خود را در لخته مهلهک معاشرت تام با آنها نیندازند.

برای مجسم نمودن این قضیه مختص حکایت ذیل را نقل میکنم.
 یک پسری که بسن شانزده سالگی بود یک روز ظهری بمادر خود گفت «ماما جان! بعضی از رفقای من امشب پس از مدرسه خیال دارند برای گردش پیاغ بروند آیا اجازه میدهید من هم با آنها بروم؟» پس از قدری تأمل مادرش با کمال مهربانی با او گفت که چه وسیله تقریحی در باغ دارید. آن پسر گفت «من کاملاً نمیدام ولی رفقايم میگويند وسائل تقریح و خوشی زیاد خواهند داشت..» بعد مادرش با وجود اینکه میدانست این باغ محل مناسبی برای گردش و تقریح پسرش نخواهد بود با او اجازه داد. وقتیکه برای گذاردن کتابها پسرش همنزل آمد دید مادرش لباس خیلی قشنگی پوشیده عازم یرون رفتن است و او لین حرفي که بمادر خود زد این بود: «خانم عزیزم! کجا میخواهید بروید؟» آن مادر عاقله جواب داد که فکر کرده ام با شما پیاغ پایم زیرا هرگز من آن باغ را ندیده میل دارم قدری تقریح و گردش کنم. ولی آن جوان قدری فکر و تأمل کرده گفت «مادر جان! گمان میکنم این باغ چندان محل مناسبی برای حضور شما نباشد.» مادرش نگاهی با او کرده گفت «عزیزم! خود را در این موضوع رحمت ندهید زیرا هر مکانی که مناسب شما را داشته باشد البته مناسب مادر شما نیز

خواهد بود..»

آن مادر عاقله خود را با قشنگ‌ترین و جذاب‌ترین لباس دوشیزگی خویش زینت داده با پرسش بسمت باع عازم شدند. پس از ورود یاغ آن مادر اپدآ تنقیدی از وضعیات آن محل تموده بلکه با پسر خود از این قسمت باع میرفتد و گردش میکردند و در ضمن آن مادر هوشیار دقیقت مینمود که وقتیکه یکی از رفقای پسرش یک حرف ناشایسته میزنند چه اثراتی در صورت پسر او ظاهر شده و چطور سرخ می‌شود ولی یک کلمه زبان پرای تنقید و ملامت نگشود. تا بالآخره پرسش از زیاد ماندن در باع خسته و ملول شده از مادر خود خواهش کرد که چون من از این قسم تفریح خسته شده‌ام بهتر است که بمنزل مراجعت کنیم. مادرش در جواب گفت «بسیار خوب عزیزم! اگر شما می‌بل دارید بر می‌گردیم.» درین راه نیز آن مادر زیرک ابدآ راجع به بدی‌های آن محل با پسر خود صحبت نکرد زیرا مشاهده کرد که آن درسی که باید پرسش بیاموزد آموخته است بطوریکه در روز بعد تابع آن درس واضح و آشکار شد.

فردای آنروز بعضی از همان رفقائیکه در باع بودند بمنزل پسر او آمده در پائین دربچه عمارت مشغول صحبت گذارشات روزا قبل بودند و مادر آن پسر کاملاً مکالمات آنها را از بالای دربچه می‌شنید. یکی از آن جوانها درین صحبت پرسید «خوب، راستی بگوئید بینم آن دختری که دیروز شما با خود یاغ آورده بودید کی بود؟» بدون هیچ تأمل و صبری آن پسر جواب داد که او مادر من بود. فوری یکی از آن جوانها او را خطاب کرده با یک حالت تمسخر آمیزی گفت «من هرگز راضی نمی‌شوم مادرم این قسم جاها بیاید.» در این حالت مادر با یک حالت اشتیاقی منتظر

جواب پرسش بود که بدون هیچ درنگی گفت «ای رفقای من ! شما نباید مرا بجائی دعوت کنید و پرید که من میتوانم مادرم را با خودم بآنجا بیاورم البته مادر من میدانست که آنجا چه قسم محلی است و میخواست بمن بفهماند که نباید در این قسم محلها حاضر شوم و من هم خیلی خوشوقت میباشم که یک درس خوبی آموخته‌ام ». البته انصاف خواهید داد که آن مادر چقدر در نتیجه اقدام عاقلانه خود مسرور و مشعوف بوده است .

و تبیکه اطفال جوان هستند نباید هرگز خود را راضی کنید که شب را غیر از منزل جائی دیگر بمامتد یا اینکه دیر پمنزل بمانند بعبارت آخری جوانها نباید رفقائی داشته باشند که بخواهند شب را با آنها بسر برند البته این بعده پدر و مادر است که نگذارند اطفالشان با اشخاصیکه از آنها اطمینان کامل ندارند معاشر شوند حتی بازی نمایند .

پس از غروب آفتاب دیگر نباید اجازه بدھید که اطفالتان در خارج از حدود خانه برای بازی بروند زیرا اغلب خرابیها و مفاسد اخلاق در اینموقع ییدا میشود باید شما تمام وسائل و اسباب تفریح و بازی را برای اطفال خود در خانه تهیه کنید و اگر رفقای مناسبی دارند اجازه بدھید بمنزل آورده با هم بازی کنند البته در اینصورت خود اطفال نیز بودن در خانه را بر رفتن در خارج ترجیح میدهند . در مواقع بازی و تفریح بقسمی با اطفال خود رفتار کنید که خود را قابل مراحت و معاشرت با آنها بنمایند تا قبل از هر کس اول شما را برای مصاحبت و مراحت خوش انتخاب نمایند .

اما ای مادرهای عزیز ! بدانید که مسئولیت عمدۀ تربیت اطفال تنها بعده شما و اگذار شده است پس هرگز دریافت وسایل برای

اجرای این مقصد مقدس غفلت و مسامحه تمایید زیرا هیچ امری در عالم باهمیت تربیت اطفال برای مادر نبوده و نیست و هیچ محصولی برای آنها پر قعتر از تخمی که در ایام خورده‌سالی در قلوب اطفال خود میکارند نیست. برای تربیت اطفال ابدآ قانون و دستور معینی نمیتوان نوشت زیرا هر طفلی استعداد مخصوص داشته یک تربیت جداگانه لازم دارد فقط کافی است که مادرها هدایتند که باید نسبت بوجودان خود راستگو و حقیقی باشند و حتی المقدور در انجام این مسئولیت بزرگی که پدوش آنها واگذاشته شده است و در اقدام بهر امری قابلیت خود را نشان داده کار بکنند و یهین داشته باشند که زحمات آنها هدر نرفته وقتی خواهد رسید که متایج حسنی و میوه‌های شیرین ذہمت خویش را بدست آورند.

۲۳ - پرورش قوای جسمی اطفال

دکتر «هلاند» (۷) میگوید «ما دروس و تجربیاتی که دد عالم میاموزیم مستقیماً بواسطه مکالمات و صحبت‌های نیست که از مردم می‌شنویم بلکه بواسطه اثر مکالمات آنهاست که وجودان ما را مجبون میکنند تا با نفس خود مباحثه و مکالمه نموده مطلبی را پیاموزد.» چنانچه در خصوص این موضوع مهم حیاتی که دد این افضل مذاکره می‌شود من فقط امیداوم بتوانم بعضی از حقایق مهمه راجع باآن را مجسم نمایم ولی البته آنهاست که این چند سطر را میخواهد نباید فقط باین مختصر کفایت نمایند بلکه بواسطه مطالعه کتب مفیده منبوط باین موضوع و یا مکالمه با اشخاص متخصص عالم معلومات خود را دد این رشته توسعه داده قدری زیادتر باین مسئله حیاتی اهمیت دهند.

«جورج میلر» (۸) دد کتاب خود مینویسد «من روح خود را کاملاً بخداوند تسليم مینمایم و مطابق اوامر او رفتار میکنم ولی او بدن جسمانی مرا کاملاً بخودم واگذارده که از آن توجه نموده خدا هم آنطور که شایسته است آن را تقویت و تریت مینماید اما تقویت و تریتش نمایم بطوریکه دد خور نابش انوار و تجلیات او شود.» البته در صورتیکه خداوند روح ما را تربیت نماید برای منزلگاه آن روح یک جسم سالم کاملی لازم است و این کار بعهده

(۷) Holland.

(۸) George Miller.

شخص ما رجوع شده و مسئول اجرای آن هستیم بعلاوه اگر ما توجهات لازمه از هیکل جسمانی خود تماییم نه فقط بخونهای ضرر زده صدمه آنرا متحمل می‌شویم بلکه این اهمال ما یک بذر ناموافقی است که کاشته تسایح آن را نسلهای آتیه درو می‌کند و همینطور با آن اشخاصی که در جامعه با ما زندگانی نمینمایند و معاصر ما هستند ضرر فاحشی میرسانیم زیرا در صورت ضعف قوای بدنی نخواهیم توانست مطابق قسمتی که داریم بخدمت دیگران پردازیم بلکه بر عکس تحمیل بر دیگران می‌شویم.

اگر متابعت اهالی اسپارت را در یونان قدیم نماییم که فقط باشخاصیکه قوی و سالم بودند اجازه زناشویی میدادند دیگر زحمت فکری ما راجع به نسلهای آتیه کم می‌شد اما بدینخانه بواسطه غفلت و مسامحه چند نسل از نیاکان و پیشینیان ما عموماً دارای بدنها ضعیف و غیر سالم بوده باید فعلاً سعی نمائیم که آن قوای از دست رفته را تهیه نماییم و بوسایلی که ممکن است در زائل اکردن عواملی که در خرابی قوای جسمانی نوع بشر دست مهمی دارند بکوشیم و حسن و کمال را ترویج نمائیم.

قبل از هر کاری والدین باید این نکته را عقیده راسخ خود نمایند یعنی پیش از اینکه تهیه اطفالی بکنند که حیات آتیه آن اطفال بی‌آگناه کاملاً منوط و مشروط باشچه که آنها فعلاً هستند می‌باشد نه آنچه را که در آتیه امیدوارند بشوند و یا خواهند کرد اگر چه خیالات و امیدواریهای آنها نیز در قسمت خود تا اندازه مؤثر است. این قضیه بطور خوبی ثابت شده است که حالات و اختصاصات فرعی بدن و فکر قابل انتقال نبوده هرگز با اطفال سرایت نمینماید ولی آن عادات و اخلاقی که ثابت و دائمی بوده اصلی و فطری شده است با اطفال بارث می‌رسند مثلاً آنچه را که مادر می‌خورد در موقع

شیر دادن یا هر چه که دائماً در آن فکر کرده بآن خوشحال میباشد و عاداتی که کاملاً بآنها معتقد شده است در حیات آئیه اطفالش مؤثر خواهد بود. اگر پدر و مادر در تهیه اطفال یک اساس و پایه متنی و محکمی بنا نمایند قادر خواهند بود که هر قسم خصائص پسندیده و عادات حسته که سزاوار یک شخص سالم صحیحی است در روی آن اساس محکم بسازند.

اگر بالفرض بواسطه بعضی غفلتها یک بچه کوچکی مطابق دلخواه سالم و صحیح المزاج متولد نشد البته این وظیفه والدین است اکه در انتخاب خوراک و لباس و بازی و تهیه یک محیط خوبی برای او دقت نمایند تا آن معایبی که در طفل موجود شده حتی الامکان زائل گردد و تلافی مافات شود . معلوم است که برای انجام این مقصد باید با اطبای حاذق مشورت کرده مطابق قوانین حفظ الصحه رفقار نمایند.

حقیقت اینکه برای بهتر نمودن و ترقی دادن حالات جسمی و روحی اینقسم اطفالیکه ناقص الخلقه بدنیا میآیند خیلی اقدامات می شود نمود. در دارالایتمامهای ما در آمریکا مشهود شده است زیرا آن اطفال کوچکی که در آنجا هستند از هر قسم اشخاص و هر شکل جامعه بوجود آمده‌اند و بسیاری از آنها به بدترین امراض ارثی مبتلا میباشند ولی با وجود این بواسطه توجهات عاقلانه که از آنها شده مطابق احتیاجات هر یک بآنها رفتار مینمایند مردمها و زنها با فایده صحیح البینه در جامعه شده‌اند اگرچه کاملاً آن معایب ارثی رفع نمی‌شود ولی در علاج و بهتر نمودن آن بواسطه تربیت خیلی کار می‌شود کرد. بنا بر این هیچ دلیلی ندارد که اگر ها اتفاقاً اطفال سالم و صحیحی پیدا نکردیم در تربیت قوای جسمی و روحی آنها اقدامی تمامیم و مأیوس باشیم بلکه بیشتر باید جدیت

اکرده در ترمیم و اصلاح قوای آنها بکوشیم تا شاید مطابق میل و سلیقه ما آن اطفال قوی شده دارای یک هیکل سالم باشند.
 چنانچه قبل از شرح دادیم لباس پوشی اطفال مدخلت زیادی در تکمیل قوای جسمی آنها دارد. راجع باهمیت خوراک طفل نیز باندازه لازم بحث شده است فقط این نکته را باید مذکور بود که آن اطفال کوچکی که از شیر نوشیدن باندازه کافی از پستان مادر محروم شده از خارج بآنها شیر میدهدند قابل ترحم میباشد زیرا بعلاوه اینکه آن طفل بدینخت بوده کاملاً نمیتواند نمو نماید مادر نیز از چند ساعت اوقات خوش و شیرین خود که باید صرف شیر دادن با اطفال بشود محروم میماند آن مادریکه شخصاً بچه خود را شیر میدهد اگر آن موقعیکه عزیزش را در آغوش گرفته شیر باو میدهد در این فکر نباشد که نه فقط از حیث اخلاق و عادات آن طفل تحمیل بر اوست بلکه وجود ظاهری او نیز منوط بمادر بوده تقویت قوای بدنش بسته باقدامات اوست باید کاملاً او را ملامت نمود زیرا اگر آن طفل را از نوشیدن از این سرچشمه حیاتی خود باز دارد تماماً احساسات و عواطف شیرین مادری را ازدست داده است.

اگر پس از ملاحظات مجبور شدید که طفل عزیز خود را با بطری شیر دهید باز او را با کمال محبت و مهربانی در آغوش گرفته مثل اینکه میخواهید از پستان خود او را شیر دهید و نا ممکن است آن بطری را زشت و قبیح را که میخواهید در عوض پستانهای ظریف خود بکار ببرید از آن طفل پنهان کنید.

اگر از بعضی مادرها پرسید هر چند ساعت بظفل خود شیر میدهید در جواب خواهند گفت که معمولاً دو یا سه ساعت یک مرتبه ولی هر وقت طفل من بیچش معده داشته باشد یا یک کسالت دیگری که راحتی او را سلب نماید فوری بمن چنینیده.

آنقدر پستان مرا میمکد تا مرا از حال میرد. من با کمال جرئت زاین قسم مادرها میگویم که نه فقط شما از حال میروید بلکه آن بچه زبان بسته نیز و الحال میشود. در این قبیل مادرها قانون یا عادت هر چه نصور کنید اینست که هر وقت طفلشان گریه میمکند او را شیر میدهدند در مواقیعیکه آن طفل بواسطه علتی بی تابی اکرده حرکت زیاد نماید آنها غضبناک شده پستان خود را برای اسکات در دهان او میگذارند و هر وقت از خواب بیدار شود فوری برای شیر دادن او را در آغوش مینگیرند وقتیکه میخواهد آن طفل بخوابد باز باو شیر میدهدند در مواقیعیکه آن طفل پیچش دارد و بنشت او را شیر میدهدند. خلاصه هر وقت آن بچه بی گناه بواسطه یک دردی در زحمت بوده فریاد میکند پستان خود را بدھان او میگذارند تا وقتیکه معدہ طفل پر شده لبریز شود پس تعجب نمکنید اگر این قسم اطفال همیشه مریض بوده علیل باشند. شاید بعضی از مادرهای عاقله و عالمه باین رویه بچه داری بخندند ولی باید بخاطر یاورند که عده آنها بالنسبه کم بوده و اکثریت مادرها در عالم (خصوصاً در ایران ما) با اطفال خود این قسم رفتار مینمایند. برای تعین مقدار و چگونگی غذای طفل به مبحثیکه راجع به پرستاری اطفال نوشته شده است در این کتاب رجوع نمائید و اگر طفل را آنطور که شایسته است لباس پوشانده خوراک دهید هرگز احتیاج بدوا یدا نخواهد کرد و اگر بعضی از بچه ها با یک حالتی متولد شوند که مزاجشان به بیوست مایل باشد بواسطه منظم نمودن خوراک و سایر عادات آنها بزودی ممکن است آن را رفع نمود.

برای اطفالیکه بزرگ شده در حدود بلوغ رسیده اند باید مادرشان که رئیس خانواده است از حیث مقدار و خواص تهیه پکه

قسم خوراکهای مناسبی برای هر فردی از افراد آنها ننماید. بد
بختانه باین موضوع مهم حیاتی که آقدر اهمیت دارد ابدآ تا بحال
عطف توجهی تموده‌اند. یکی از نویسندگان معاصر مینویسد
«مطابق تجربیاتی که شده است حقیقت این امر کشف شده است
که استخوان‌بندی و خون و مغز و سایر عضلات انسان مستقیماً
بوسیله خوردن غذا بوجود می‌آیند و تقویت می‌شوند و فعلاً معلوم
شده که قرنهاست مردم خوراکهای که مناسب تقویت مزاج است
نمی‌خورده‌اند و در توافق دادن خوراکهای مختلفه از عناصر مهمه
اطلاعی نداشته‌اند فقط آنها بخوش‌مزگی و خوش‌طعمی غذاها
توجه نموده تدریجاً ذائقه خود را با آنها عادت داده‌اند باین دلیل که
تا بحال هیچ مطالعاتی در اطراف ترقیات یک ملتی از نقطه نظر
خوراکهای که آنها می‌خوردنند نشده است در صورتیکه اثرات خوراک
و نوع غذا در قوای جسمی و فکری معلوم و جای هیچ شک و
تردیدی نیست بطوریکه اختلاف کلی که در خوردن خوراکهای
مختلفه در قوای فکریه پیدا می‌شود خیلی واضح و آشکار است.»
دکتر «هندپرسون» در مجله خود که راجع به علوم مینویسد،
اینطور: شرح میدهد «و قتیکه شما ملاحظه کنید می‌ینید که در تمام
او قاتیکه در جامعه مشغول کار با استراحت هستیم لباس پوشیده هر
روزی اقلال سه مرتبه غذا می‌خوریم که تقریباً هزار و صد مرتبه
می‌شود در عرض سال. با وجود این خیلی تعجب است که این
احتیاجات ضروریه یومیه را انسان تکمیل نکرده است مثلاً بسیاری
از مادرها باطفال خود میوه‌هاییکه خوردن آنها جایز نیست میدهند
و آن اطفال پس از بزرگ شدن زن یا مردی می‌شوند که کمر
آنها خم بوده قوز دارند یا ترکیب آنها موزون نیست و مغز آنها
معیوب است و تمام ایام خود را به ناخوشی و کسالت گذرانده جسمآ

و روح‌آ در عذاب می‌باشد.»

یک روز دکتر «لوی» را دعوت کردند بمنزل یکی از رفایش برای عیادت دختر او که مريض بود و معلوم نبود علت این کسالت مزمتش چیست. پس از آنکه آن دکتر طفل را امتحان کرده کاملاً از حالات او مخبر شد از مادرش خواهش کرد که یک دست از لباسهای این دختر را نزد من پیاوید. مادرش ابتدا از این درخواست دکتر تعجب نموده بالآخره یکی از لباسهای دخترش را نزد دکتر آورد. پس از آنکه دکتر آن دختر کوچک را با خود برداشته با تفااق مادرش بگلخانه که در عمارتشان بود رفته در آنجا یکی از بوتهای قشنگ گل سرخ را انتخاب کرده آن لباس را با آن پوشانید. پس از مشاهده این کار مادر آن دختر با کمال تعجب پرسید «دکتر، این کار مضحکی که شما می‌کنید برای چیست؟» دکتر جواب داد که می‌خواهم بیسم این بوته گل دیگر نمو می‌کند یا خیر پس شما این گل را بهمین حالت بگذارید تا پس فردا من می‌آیم و بیسم در چه حالت است.

در روز موعود دکتر آمده دید آن گل کاملاً پژمرده شده از میان رفته است. پس فوری روی خود را با آن دختر کوچک کرده گفت «عزیزم! چرا این بوته گل اینقدر پژمرده شده است؟» آن دختر زیرک جواب داده گفت «برای اینکه دکتر، شما لباس ما که خیلی تنگ و کوچک است بر آن پوشانیده‌اید و آن را از حرارت آفتاب و هوای آزاد منع نموده‌اید یقین است که این گل نمیتواند مقاومت نماید و پژمرده شده می‌میرد.»

«البته همینطور است که بیان می‌کنید ای عزیز من و شما هم نمیتوانستید با این لباس تنگ و کوچک نمو نمائید.» پس از این مقال دکتر رو با آن مادر متغیر شده کرده گفت «ای خانم محترم!

ملاحظه میکنید که شما چه رفتاری نسبت بطفل خود میکنید یقیناً دارم حال فهمیده اید که علت کسالت و رنگ زردی او چیست، همانطور که یک بوته گل سرخ در هر زوز مقدار معین تابش آفتاب و هوای تازه لازم دارد دختر شما نیز بهمان عناصر حیاتی احتیاج دارد. پس از این لباسهای سنگین و تنگی که پوشیده است گم کنید و تهیه لباسهای نازک و شیک و گشاد برای او بنمایید. هر روز او را در یک اطاق گرمی که جریان هوا کم باشد بر هنر کرده در آفتاب بخوابانید و باصطلاح حمام آفتاب باو بدهید. در ساعت معینه باو غذاهای ساده و سهل الهضم داده هر شب ساعت هفت او را بخوابانید و من بشما قول میدهم که پس از چند ماه بطوری دختر شما تغیر کرده فربه و قوی شود که او را نشناشید. آن خانم نیز مطابق دستور دکتر رفتار کرده طولی نکشید که کسالت دخترش بر طرف شده کاملاً صحتمند شد.

در یکی از کتابهای قدیم نوشته بود که «مرد هر چه هست همان را خیال میکند.» و همینطور «هر چه او میخورد شخصیت او را معین میکند.» آن اشخاصیکه ادویه‌جات فلفل و قهوه را خردل و یا سایر چیزهای محرك میخورند همیشه افکارشان نیز متنشوش بوده تند و کلامشان پر حرارت میباشند.

خوراکهای ساده و مختصر که خوب طبخ شده باشد نهایت خوبی را داشته باید از خوردن آنها خوشحال بود نباید خوراکها را برای خوش طعمی و خوش مزگی با انواع ادویه‌جات و غیره آلوده کرد. بسیاری از خوراکهاییکه در جلو اطفال میگذارند در حقیقت سزاوار نیست که اسم خوراک روی آنها گذاشت بعضی از مادرها عادت دارند که از مخلوط کردن خوراکهای مختلفه یک غذائی تهیه کرده و اسم مخصوصی روی آن بگذارند این قسم

خوراکها خیلی مضر بوده اشتها را از میان برده و هاضمه را خراب میکند.

سبزیجات در صورتیکه بخوبی پخته شده باشد و نان تازه خوب و گوشت روزی یکمرتبه آنهم نه کباب و سرخ شده بلکه پخته و میوه‌های سالم بطور فراوانی چه خام و چه پخته و شیر. باید فقط خوراکهای باشد که در موقع نشو و نما باطفال داده شود. نقل میکنند که یکوقتی مادری پسر دوازده ساله خودرا نزد دکتر برده ازاو شکایت کرد که این پسر همیشه خوراکهای میطلبید که برای او مضر است. آن دکتر باو دستور داد که هر روز پسر را درشکه سوار کرده تا دو میل بخارج شهر ببر در مراجعت او را مجبور بکن که در عقب درشکه تا منزل بدد و غذای او را تا مدت سه ماه منحصر بسه دفعه نان و شیر بدار و هیچ خوراک دیگری باو مده و هر شب ساعت هشت او را بخوابان و پس از یک ماه نتیجه را بمن اطلاع بده. آن مادر مطابق دستور دکتر رفتار کرده بعد از یک ماه بکلی آن مرض طفل رفع شد.

بدون شک این قضیه ثابت شده است که ما در خوراک زیاد روی کرده مخصوصاً در گوشت اسراف میکنیم چنانچه معروفترین دکترها عقیده دارند خوردن گوشت روزی یک مرتبه برای غذائیت ما کافیست بطور کلی باید خوراک ما بطور مساوی مانتد سبزیجات و بقولات و گوشت تقسیم شود زیرا خوردن گوشت و سایر خوراکهایکه هضم آنها قدری مشکل است تمام قوای ما را مصروف هضم آن غذا نموده و از انجام کارهای دیگر باز میمانیم. بنا بر این اگر ما میخواهیم خودمان و اطفالمان سالم و صحیح المزاج باشیم باید حتی المقدور غذاهای ساده و سهل الهضم بخوریم. تا بحال راجع بلزوم راحتی و خواب که از لوازمات حیات

است صحبت نکرده‌ایم. بسیاری از اطفال بواسطه می‌مواظبی و می‌احتیاطی اولیاء‌شان یک عادت مضره پیدا کرده‌اند که خواب راحت نمی‌روند. اغلب این حالات از طفولیت در آنها تولید می‌شود مثلاً وقتیکه طفل در خواب شیرین است مادر یا پرستار او برای اینکه یکی از دوستان می‌خواهد آن طفل را بهیند بیدارش می‌کند و از خواب شیرین طفل را محروم میدارد.

باید در ساعات خواب اطفال هیچ چیز مزاحم آنها نشود و هر یک براحتی در رختخواب علیحده که دارند راحت نمایند. راجع بمناسبات اخلاقی شرکت اطفال با یکدیگر در یک رختخواب مختصراً ذکر شد و در اینجا فقط از مضار جسمی و بدنه آن صحبت می‌کنیم. عموماً اطفالیکه دارای امزجه و طبایع مختلفه می‌باشند در صورتیکه در یک رختخواب با هم بخوابند بعضی طبایع مضر و پست آنها یکدیگر رد و بدل می‌شود و پس از اینکه هر یک حالت مخصوص خود را از دست داده بدیگری داد آنوقت ترتیبات بدن او ناقص مانده معذب مینماید بعلاوه اطفال در احتیاجات خود برای لحاف و پوشش متفاوت هستند یعنی بعضی کمتر و برخی زیادتر پوشش لازم دارند لذا آنها یکه کمتر لازم دارند مجبورند از لباس خود کم کرده در نتیجه سرما بخورند اگر مثلاً اطفالان پهلوی یکدیگر خوابیده و ملاحظه کردید که در صحبتها عبوس و گرفته می‌باشند فوری محل خواب آنها را جدا کنید و در نتیجه خواهید دید چقدر حاشان بهتر می‌شود زیرا در موقع خواب ممکن است یکی از آنها زیاد حرکت کرده راحتی دیگری را سلب نماید. اطفال شما باید عادت داشته باشند که در ساعات معینه بخوابند آنها را معتاد نکنید یاکه در موقع خوابشان باید ابدآ صدای در خانه نبوده سایرین با نک پا راه بروند بلکه باید قسمی عادت

داشته باشند که هر جریانی در خانه باشد آنها خواب خود را پر احتی بنمایند ولی اگر ممکن باشد در موقع خواب آنها را در یک اطاق مخصوصی بگذارید البته بهتر خواهد بود.

بطور کلی اغلب مردم از کمی راحت و آسایش در عذاب و زحمت همیاشند و این بواسطه اینست که در ایام طفویلت مرتباً ساعات معینی برای راحت کردن نداشته‌اند و از اینجهت وقتیکه بزرگ می‌شوند قوای آنها تحلیل رفته اغلب خسته و بی‌حال می‌اشند. بسیاری از زنها وقتیکه بعد بلوغ میرسند تمام قوای آنها تحلیل رفته است و در نتیجه اطفال آنها نیز ارتأ کم خواب و کم طاقت می‌شوند رویهم رفته خواب و غذا در کلیه حالات اطفال دخالت دارد. چه از حیث قوای بدنی و چه از جهت اخلاق و قوای فکری. بنابراین این مادرها باید باین دو موضوع اهمیت زیاد داده در تغذیه و تعین ساعات راحت اطفال خود بی‌نهایت دقیق باشند. بسیاری از اطفال وقتیکه بمدرسه می‌روند در گلاس خواب آلود بوده قوای فکری آنها خیلی ضعیف می‌باشد و این بمناسبت اینست که در شبها با آنها خوراک‌های نامناسبی میدهند که در نتیجه خواب راحت نمی‌روند و بعلاوه بواسطه خوردن یک لقمة الصباح مخالف حفظ الصحه تمام روز را اطفال کسیل بوده از دروس خود استفاده نمی‌نمایند.

مسئله ضعیف شدن و نزدیک بین شدن چشم اطفال که امروزه در تمام عالم شیوع کاملی دارد بطوریکه جوانها از سن کمی محتاج بعینک می‌شوند. خیلی مهم و قابل توجه است اما علت این بدینختی چه بوده و علاجش اچیست یک اختصر شرحی ممکن است واضح نمود. اگر چه بواسطه علل ارنی و کسی ممکن است چشم اطفال ضعیفت شود ولی علل مهم آن یکی چند تا می‌باشد. عموماً در مدارس یا منزلها اطاق‌هاییکه دارای یک روشی مناسب نمی‌باشد و

پنجه و درهای آن از دو طرف باز شده یک قسمی از آن هم در جلو واقع شده است برای چشم خیلی مضر نمیباشد و همینطور است وقتیکه اطاق سفید باشد که نور چراغ یا روزشناهی روز انگاس نموده چشم را خراب میکند. مطالعه کردن زیاد در دروس یعنی شبانه روز متجاوز از پنج ساعت در مدرسه و سه یا چهار ساعت در خانه مخصوصاً وقتیکه بكمک یک روشناهیها مصنوعی ضعیفی مطالعه نمایند چشم را نزدیک یعنی کرده خراب میکند.

یک علت مهم دیگری که اطفال را نزدیک یعنی نینماید این است که از نزدیک کتاب میخواستند و بمناظر دور زیاد نگاه نمیکنند خصوصاً اطفالیکه در شهرهای بزرگ میباشند بلندی عمارت مانع از این میشود که فضا و دشتهای وسیع را نگاه کنند تا اعصاب چشم را از هم باز نماید. یک علت دیگر نیز بواسطه مطالعه کتابهای بد چاپ (خصوصاً در ایران) که در روی کاغذهای خیلی پست طبع میشود و در موقع خواندن باید چشم مقداری قوت اعصاب خود را صرف نماید و تمرکز دهد تا آن کلمات را بخواند. برای رفع این علت باید باطفال آموخت که هر وقت چشمها بشان اخسته میشود پس از مطالعه برای چند دقیقه آنها را بینندند و یا اینکه اگر ممکن است بمناظر دور نگاه کنند تا چشم خود را بدور دیدن عادت دهند.

شاید بعضی ها از معالجاتیکه بواسطه با بر亨گی نینمایند در بعضی شهرها مسبوق نباشند یعنی آن شخص مریض مجبور است روزی یکی دو ساعت هر روز صبح با بر亨ه روی چمنهای نمناک یا زمینهای خشک خنک راه برود و از این راه از مادر اصلی خود یعنی زمین قوه و الکتریسته اخذ نماید اگر ممکن باشد چقدر خوب است که در هر خانه یک همچو وسیله اتخاذ نمایند. تقریباً

سه در چهار علت اینکه ما اطفال خود را از پا بر هنر راه رفتن منع می کنیم بواسطه غرور است در صورتیکه چقدر برای صحبت آنها مفید است اگر روزی یکی دو ساعت جورابهای خود را بیرون آورده در روی زمینهای سرد تمیز راه بروند و بدین وسیله یک برودت و قوتی از زمین جذب نمایند.

اگر تا بحال با اطفال خود این آزادی پا بر هنر راه رفتن را نداده اید فوری این آزادی و نعمت طبیعی را بآنها اعطا کنید و غرور و تکبر را در عقب سر انداخته ازینکه شاید پای طفل شما قدری بزرگ شود نرسید و بگذارید هر روزی یک ساعت اقل ایام پا بر هنر در حیات یا با گچه راه رفته بازی کنند هر قدر پاهای آنها نازک و لطیف باشد احتیاج آنها را باین کار زیادتر ثابت نمایید. البته وقتیکه آنها باین کار عادت کردن خواهید دید که خیلی دیرتر سرما خورده و آن حالت زکام شدن آنها نیز از میان میروند.

اطفال کوچک خود را در جاهاییکه ریگ یا شن خشک باشد هر وقت ممکن است کفش و جسوراب آنها را بیرون آورده پاهای آنها را در داخل شنهای گرم بگذارید پس از آن ملاحظه خواهید کرد که آن اطفال چقدر مشعوف شده صحبت شان خوب خواهد شد.

بسیاری از مادرها از روی جهالت و بی فکری با اطفال خود بعضی حبها یا دواهایی که خیال میکنند برای صحبت آنها خوب است یا بهتر خواب میروند میدهنند در صورتیکه هیچ فکر نمیکنند که این دوا بخصوص برای طفلشان مضر باشد زیرا برای احتیاجات شخصی آن طفل ساخته و تهیه نشده است. حقیقتا هر قدر من سیم زیاد شده تجربیاتم در طب زیادتر می شود حس میکنم که با دوا باید کمتر تجربیات بی اطلاعانه نمود اگر ترکیبات اغلب این دواها

و بحث‌های معمولی معروف‌را مادرها میدانستند هرگز آنها را باطفال نمیدادند زیرا صدماتی که از این قبیل دواها وارد شده زیاد است فقط بعضی تصور میکنند که بواسطه استعمال آنها از مرض محفوظ مانده نجات میابند و از اینجهت از دادن یک پول مختصری بدکتر معاف خواهند بود در صورتیکه اغلب مرضشان سخت‌تر شده چندین مقابله آن مبلغ اولیه را بدکتر می‌پردازند.

اگر در اغلب خانه‌ها تقتیش نمائید یک مقداری دواهای معمولی از قبیل «فناستین» و «انتپرین» و بعضی گردها و کپسولهای دیگر خواهید یافت که برای اسکات فوری بعضی دردها استعمال مینمایند. با کمال جرئت میگوییم که این عادت زمان شbahat زیادی بعادت استعمال دخانیات در مردها داشته و بسیاری از کشتهای حیات را قبل از رسیدن به ساحل نجات شکسته است.

بعضی از مادرها نمیدانند چه اشتباه بزرگی میکنند و قیکه بعضی از مشروبات الکلی را در داخل بعضی از خوراکها میزینند ابدآ آنها این فکر را نمیکنند که آیا سزاوار است از او ان خورد سالی ذائقه و میل به مشروبات الکلی و دخانیات را در اطفال تولید نمود که پس از بزرگ شدن آنها عادت نموده بوادیهای هلاکت پرتشان نماید بطوریکه نه فقط باعث هلاکت آنها بلکه یک جمع زیادی دیگر بشوند؟

مقصود از شرح این جزئیات در این مبحث اینست که خواستم بمادرها بفهمانم که اگر جدی و ساعی بوده یاد بگیرند که چطور باید اطفال را تربیت نموده موازنی کرد در اندک مدتی ملاحظه خواهند نمود که نه فقط در فامیل و خانواده خودشان مردان و زنان سالم و قوی و با سعادتی خواهند یافت بلکه عالم را از نعمت این قبیل اشخاص پر نعمت و برکت خواهند کرد. لذا مجالس

و اجتماعات مادرها باید هر ساله ترقی نموده ریاد شود و در این قسم اجتماعات باید مسائل مهمه مربوط بطفولیت و دوشیزگی و زنگنه و امادری و غیره را مذاکره کرده راه حل عملی برای هر یک پیدا کنند و وسایل جدیدی برای ترقی و تعالی نوع خود اتخاذ نمایند بطوریکه نه فقط جامعه معاصر را خوشبخت سازند بلکه نسلهای آتیه را مرهون و منت گذار اقدامات خود نمایند. این مادرها باید تفابت بکنند که میتوانند بواسطه تربیت اطفال مردمهای عالم و زنان فاضله برای آتیه مملکت خود تهیه نمایند.

یک عده از خانمها قدر تحصیلات و معلومات را داشته و در مدارس کسب اطلاعات لازمه برای انجام وظایف اجتماعی خود نموده‌اند و البته آن مادرها احتیاج بخواندن این قبیل کتب را ندارند بلکه باید هر یک کتابی از تجربیات و معلومات خود نوشته سایرین را هدایت کنند اما آن زنهای که روزگار با آنها مساعدت نکرده یا خودشان غفلت نموده‌اند خواندن امثال این کتاب برای آنها خیلی نافع بلکه لازم است که اطلاعاتی راجع بموضوع تعلیم و تربیت میدا کنند. بقیه من در عالم هیچ لذتی با این مطابقه نمی‌کنند برای مادران که بتوانند باطفال خود حقایق حیات و زندگی را بیاموزند و یک سرمایه و توشہ ابدی برای آنها تهیه نمایند. گمان می‌کنم اکه هیچ امتیاز و نعمتی در عالم از این پزرگتر نباشد.

پس امیدوارم مادران وظیفه خود را شناخته مسئولیت بزرگی که بر دوش آنها تحمیل شده است انجام دهند یعنی موفق شوند که برای ملت یا جامعه خود دختران و پسران هنرمند آزموده تهیه نمایند.

فهرست کتابهای راجع به جهان زنان را

پس از دو صفحه اعلانات در ملحقات بخوانید.

مطبوعات ایرانشهر

اداره ایرانشهر در ظرف چهار سال یست نسخه انتشارات و چهار دوره مجله و یکدوره کارتهای ایران باستان انتشار داده که بشرایط ذیل فروخته میشود:

- ۱— برای ایران تخفیف کلی داده شده ولی چون تاکون بجهت نسیه دادن بسیار متضرر و مجبور بتعطیل مجله شده ایم از امروز بدون استثناء سفارش های بیوجه را بی جواب خواهیم گذاشت.

۲— کتابفروشان حق دارند صدی ۲۰ بقیمتها بیفرایند.

۳— اسکناس ایران هم قبول داریم و چند نفر میتوانند یکجا سفارش و وجه بفرستند

مجلدات و کارتها	در خارج بشنک	ملاحظات	قیمت در ایران
۱— مجلد سال اول	۱۵		قران ۲۰
۲— « دوم	۴۵		» ۴۰
۳— « (شماره ۴-۱۲)	۱۵		» ۴۵
۴— «	۲۰		» ۵۰
۵— مجلد انتشارات دوره اول	۱۵		» ۲۰
۶— انتشارات دوره دوم	۱۷		» ۴۵
۷— کارتهای ایران باستان رقم	۲		» ۴
<u>دوره اول انتشارات ایرانشهر</u>			
۱— قابوس و شمیر	۱	نسخه ندارد	قران ۲
۲— جیجیک علی شاه	۱	نسخه ندارد	»
۳— تعلیمات روح ایرانی	۱	»	» ۲
۴— رسم و شهراب	۱	نسخه ندارد	» ۲
۵— ایوان مداین	۱	نیم	» ۱
۶— سلسه النسب صفویه	۱	و نیم	» ۲
۷— مسارف در عثمانی	۱	۲	» ۴
۸— ابراهام لنکن			
۹— راه نور در تعلیم و تربیت			
<u>دوره دوم انتشارات</u>			
۱۱— هفتاد و دو ملت	۱		» ۲
۱۲— عشر و دو زنخ	نیم		شاهی ۱۶
۱۳— شرح حال سید جمال الدین	۱		قران ۲
۱۴— شیخ محمد خیابانی	۱		شاهی ۱۶
۱۵— شرح حال ابن المقفع	۱		قران ۲
۱۶— خواب شگفت	۱		شاهی ۳۲
۱۷— داستنیهای زنان جوان	۲		قران ۲
۱۸— شرح حال کلنل محمد تقی خان	نیم		Shahi ۱

انتشارات نمره ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ و ۶ که نسخه های آنها تمام شده فقط در ضمن مجلد انتشارات پیدا میشود

چهار مقاله

کتاب چهار مقاله عروضی سمرقندی از مطبوعات کیب به تازگی بحساب او قاف کیب در چاپخانه ایرانشهر در کاغذ تقیس و قطر بزرگ در ۱۲۸ صفحه بدون حواشی چاپ شده است. قیمت در ایران ۱۲ قران و در خارج ۵ شلنگ.

شرح حال کلدل محمد تقی خان

دارای ۱۲۰ صفحه و شش تصویر بقلم شش نفر از هواخواهان آن مرحوم و بهم تیکی از ارباب فتوت و حمیت پیچاپ رسیده و سیصد نسخه مجانی داده شده و فقط در مقابل یک قران خرج بست (در خارج نیم شلنگ) ارسال می شود.

مجلدات مجله و انتشارات ایرانشهر

مجلدات چهار ساله ایرانشهر (مجلد سال سیم از شماره ۳—۱۲) با دو مجلد انتشارات که هر یک دارای ده کتاب میباشد و نسخه جداگانه بعضی از آنها تمام شده با جلد تقیس و عنوان طلائی همه در یکجا به ۱۶ تومان و در خارج بچهار لیره فروخته می شود. این شش جلد گنجینه حکمت و علم و معرفت را که باین ارزانی فروخته می شود بخرید که یقیناً پشمیان نخواهد شد.

دانستنیهای زنان جوان

در ۲۰۰ صفحه عنقریب از چاپ درمیآید. قیمت در ایران ۵ قران و صد جلد یکجا از قرار ۴ قران و ده شاهی و در خارج دو شلنگ و نیم.

سفر شهای بیو جه بیجواب میماند

لأحقه

صورت بعضی از کتابهای که مربوط بزنها و مناسبات آنها با جامعه می‌باشد برای ازدیاد اطلاعات آن خاننهای که زبان خارجی میدانند یا جوانهای که مایلند برای خدمت بعالمند نسوان و ملت خود آنها را ترجمه نمایند فو شده می‌شود. کتابهای ذیل در هر یک از کتابخانه‌های بزرگ انگلستان و آمریکا موجود است و ممکن است با کمال آسانی توسط کتابخانه‌های که در ایران هست طلبی داشته باز ازدیاد اطلاع، بعضی از قیمت‌های آنها را که ممکن بوده است بدست آورده در مقابل کتاب ذکر کردم.

1. What a young girl ought to know. by Dr. Wood Allen.
آنچه یک دختر جوان باید بداند . قیمت: یک دolar و ۲۵ سنت
2. What a young woman ought to know. by Dr. Wood Allen.
آنچه یک زن جوان باید بداند . قیمت: یک دolar و ۲۵ سنت
3. What a woman of forty ought to know. by Dr. Drake.
آنچه یک زن چهل ساله باید بداند . قیمت: یک دolar و ۲۵ سنت
4. Husband, Wife and Home.
شوهر، زن و خانه . قیمت: یک دolar و نیم
5. Maternity without suffering.
مادری کردن بدون زحمت . قیمت: ۷۵ سنت
6. The social duty of our daughters. by Mrs. A. Hoffamon.
تکالیف اجتماعی دخترهای ما . قیمت: نیم دolar
7. Before Marriage. by A. Hoffamon.
قبل از ازدواج
8. The Bloom of Girlhood.
بیوحة دختری . قیمت: ربع دolar
9. The Daughter's Danger. by F. A. Drake.
خطر دختر . قیمت: ربع دolar
10. Letters of a Physician to his Daughters.
مکاتیب یک دکتری به دخترهای خودش . قیمت: سه ربع دolar
11. History of the Family as a Social and Educational Institution. by W. Goodsill.
تاریخ فامیل از نظر یک مؤسسه اجتماعی و تعلیمی
12. The Vocational Education of Girls and Women.

by Albert H. Leake.

تریت دخترها و زنها برای شغل و کسب

13. The Realities of Marriage. by Dr. Beale.

قیمت: ۶,۹ شلینگ

حقایق زناشویی

14. Matremony. by M. Baird.

قیمت: سه شلینگ

زنشویی

15. Womanhood. by C. Thompson.

قیمت: سه شلینگ

زینت

16. Girlhood. by M. Baird.

قیمت: سه شلینگ

دوشیزگی

17. Woman in Childhood, Wifehood and Motherhood.
by Dr. M. Solio-Cohen.

زن در مراحل طفولیت، زینت و مادری قیمت: ۲۱,۶ شلینگ

18. The Passion Called Love. by E. Glyn

هوای نفسی که آن را محبت میخواند

19. The Pre-school-age. by M. Weston Komm.

مرحله حیات طفل قبل از رفتن به درس قیمت: ۱,۵ دolar

20. Woman. 10 volume.

تاریخ مفصل زن در جامعه در ۱۰ جلد شامل زنیهای معروف تاریخی تمام عالم
از ابتدای تاریخ قیمت: ده جلد ۱۵ دolar

21. Woman Disease.

قیمت: ۷,۷۵ دolar

امراض زنانه

22. Woman's Legal Status. by Gran Paulut.

حقوق زن در جامعه

23. Rights of Woman.

قیمت: ۱,۳۵ دolar

حقوق زن

24. Woman Suffrage. by Fleeps & Edith M.

آزادی رای برای زنانها

25. Woman and Labor. by Olive.

مناسبات زن و کار

26. Women in England. by Reynald Nyra.

زنها در انگلستان

27. Sex and Society. by Thomas Wiliam.

زن و مرد در جامعه

28. Sexual Ethics. by Mrs. Isobh Enslie.

آداب اقران

29. Man, Woman and God.

مرد، زن و خدا

30. School Hygiene.

حفظ الصحه در مدارس

31. The Intellectual and Moral Development of Child.

ترقیات اخلاقی و علمی اطفال

32. Fundamental of Child Study.

نظریات مهم راجع به اطفال

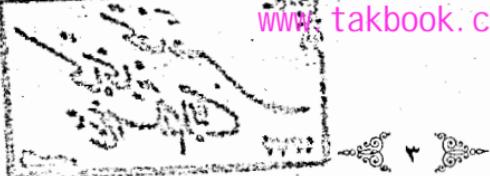
33. The Development of the Child.

نشو و نمای اطفال

34. Children Abnormal and Backward. by William Henry.

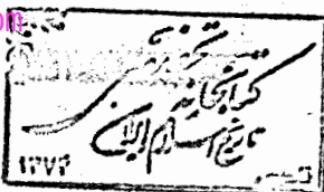
اطفالی که دارای حالات طبیعی نمی باشد

35. Children Care and Hygiene. by Lemis Modison.

حفظ الصحه و عافظت اطفال

36. Children Disease. by P. Fred. امراض بچه‌گانه
37. Children Stories of the Great Scientists. by Wright Henrietta. حکایات بچه‌گانه راجع به علمای بزرگ
38. The Practical Book of Home Repairs. by Chelsia Frost. يك کتاب عملی راجع بخانه‌داری
39. Modern Home Equipment. by Lewis Conger. تجهیزات تازه درآمد برای خانه
40. Uniform Marriage and Divorce. by Gulias E. Johnsen. ازدواج و طلاق يك شكل قيمت: ۲،۴۰ دolar
41. The Pre-school age-a Mother's Guide to Child Occupation by Minnie Waston Tromm. طریقه تربیت طفل قبل از رفتن مسدرسه قيمت: ۱،۵۰ دolar
42. Mental Growth of Children. by Ruford J. Johnson. نشو و نمای عقلی و ذهنی اطفال قيمت: ۳،۶۰ دolar
43. The Education of Woman. تعلیم و تربیت زنها
44. The College Man and the College Woman. زنهای مدارس عالیه و مرد عالیه مدارس عالیه
45. Man and Woman. by Hovelo k Ellis. مرد و زن
46. The Education of Woman during Renaissance. تعلیم و تربیت زن در اثنای «رنسانس»
47. Wives and the Renaissance Education of Woman. by Waston Faster. تاریخ زن
48. History of Woman. by Alexandre W. M. تاریخ آزادی زنها انگلیس
49. The Emancipation of English Woman. by Blease W. L.
50. Education of Women and Girls in Great Britain. تمایل و تربیت زنها و دخترها در انگلستان
51. A Projected Academy for Woman. by Defoe Daniel.
52. The English Housewife. by Markhom G.
53. Vindication of the Rights of Woman. by Wollstencraft Mary. دفاع از حقوق زنها
54. Higher Education of Woman in United States. تعاویهات عالیه زنها در دول متعدد
55. Plan for Improving Female Education. by Williard-Emma. تدبیر و نقشه برای ترقی تعلیم و تربیت زنها
56. The Truth about Woman, by C. Harley. حقیقت امر راجع بزنها
57. The Ethics of Birth Contral. آداب جلوگیری از زیادی اطفال
58. Teach Young Child at Home. Calmert School Method. اطفال کوچک را در خانه تربیت کنید
59. Woman's Physical Freedom. by P. Masher. آزادی طبیعی زنها

60. Woman of Tomorrow. by Hard Wiliam. زن فردا
61. Life and Work of Susan Anthony. شرح حیات و کارهای «سوسن انthonی» [این خانم یکی از لیدرهای بزرگ زنهای آمریکا بوده که در تحصیل آزادی زنهای خیلی کوشیده است]
62. A Short History of Woman's Right. by Hecher, Eugene. یک تاریخ مختصری از حقوق زنها
63. Rights of Woman. by Astrogroski. حقوق زنها
64. The History of Women's Militant Suffrage Movement. تاریخ عماهدات و اقدامات زنهای در تحصیل آزادی برای رای دادن در انتخابات ملی
65. Woman's Movement in America. by Squire, Relle. نهضت‌های زنهای در آمریکا
66. What Women Want by Hale, Beatrice. چیزهایی که زنهای ادعا می‌کنند
67. Modern Woman's Right Movement by shirmacker, Kaethe نهضت زنهای متعدد برای مطالبات حقوقشان
68. Survey of the Woman Problem by Mayredo Rosa نظری بقضایی عالم زنان
69. Business of Being a Woman by Forbell, Ida M. وظایف زنیت.
- 70 Unrest of Woman by Marton Edward ناراضی زنها
71. Child's Hygine Dr. s. Gosephine حفظ الصحة طفل
72. Woman not inferior to Man by Sophia Pamphile زن از مرد پست‌تر نیست
73. The History of Woman from the Earliest Antiquity. تاریخ زن از عهد قدیم تا جمال دو جلد
74. The Female Worthies by Ed. Andrew Kippis زنهای فاضله تمام اعصار از تمام ملل مختلفه
75. Woman in Italy by Boultting wilim زنها در ایتالیا
76. Memoire of Eminent English Woman by Louisa Stuart یادکارهای زنهای بزرگ انگلستان
77. Love in Marriage by Guzat F. P. محبت و عشق در زناشویی
78. French Learned Ladies by Hawhin R. L. زنهای عالمه فرانسه
79. Female Biography by Hays Morf شرح حیات بعضی از زنهای بزرگ سه جلد
80. Traité de L'éducation des filles (Fenelon) پند به یک خانم
81. Advice to a Lady by Lyttle'on Lore
82. English Female Artists by Mrs. Eleanor زنهای صنعتگر معروف انگلیسی
83. The Lady New Year Gift (Advice to a Daughter) عیدی سال نو یک خانم - پندهای مفید برای دخترها

84. History of Woman with Illustration by Sherley J.

تاریخ زن با تصاویر

85. The Bride-Woman's Counsellor by Sprint John

نصایع به یک زن تازه عروس

86. Woman in Science by John Augustine

حیثیت زن در محیط عالم

87. De l'Egalité des deux sexes [Poulain de la Barre]

مساوات زن و مرد

88. The Children of the Future by Nora Archibald Smith

اطفال آینه قیمت یک دلار و هشت سنت

89. The Republic of Childhood by Kate Dougloss Wiggin

جمهوری طفولیت سه جلد قیمت سه دلار و ۲۴ سنت

90. A Mother's Ideals by Andrea Hoser Proudfoot

آیزو و خیالات یک مادر قیمت یک دلار و ده سنت

91. A Study of Child Nature by Elizabeth Harrison

مطالعه در طبیعت طفل قیمت یک دلار و هفت سنت

92. Gentle Measures in the Training of the Young by Yabcob Abbott

مقیاسهای خوب در تربیت جوانها قیمت یک دلار و ۲۵ سنت

93. Hygiene of the Nursery by Dr. Louis Starr

حفظ الصحة دایگی قیمت یک دلار و هفت سنت

94. Home Making by Rev. J. R. Miller D. D.

خانه داری قیمت یک دلار و پنج سنت

95. From Girlhood to Motherhood by Mony L. Dickinson

از مرحله دویزیگی تا زمان مادری قیمت ۲۴ دلار

96. Seed Thoughts of Mothers by Mrs. Minie F. Paul

افکار قابل نمو مادرها قیمت ۵۶ سنت

97. Bringing up Boys by Kate Upson Chark

بارآوردن پسرها قیمت ۶۵ سنت

98. What a Young Husband Ought to Know

چیزهای که یک شوهر جوانی باید بداند قیمت یک دلار و ۲۰ سنت

99. Child's Right by Kate Dougloss Wiggin

حقوق اطفال قیمت یک دلار و ۹ سنت

100. Letters to Mothers by Susan E. Blow

مکاتب بمنادرها قیمت یک دلار و ۶۰ سنت

101 Life and Love by Margaret Warner Morely

حیات و محبت قیمت یک دلار و ۲۵ سنت

102. Hints on child Training by H. Clay Trumbull D. D.

نکات لازمه در تربیت اطفال قیمت یک دلار و ۲۷ سنت

103. Bits of Talk about Home Mothers by H. H. Jackson

مکالمات جزئی راجع عطای خانوادگی قیمت یک دلار و ۲۰ سنت

104. The Study of Children by Fancis Warner

چند حرف در باره محتويات انتشارات ایرانشهر

«راه نو در تعلم و تربیت» مفیدترین کتابی است مصور در تعریف و تربیت که در فارسی نوشته شده و مطالعه آن برای هر جوان و اولیای اطفال واجب است.

ترقی معارف، آخرین راه نجات است. معارف عثمانی صد سال از ما جلوتر است. رساله «معارف در عثمانی» یک درس عبرت برای ما میدهد. از خواندن آن غفلت نکنید.

«ابراهام لینکن» داستان یک جوان تگذستی است که از کوشش و داشت خود بزرگواری و بریاست جمهوری آمریکا نایل گردیده. خدمت خاندان صفوی بترقی و آبادی و استقلال و عظمت ایران بزرگ است. رساله «سلسلة النسب صفویه» اصل و نسب و مراتب روحانی و خدمات این خاندان بزرگ را شرح میدهد.

آیا هنوز رساله «جیجیک علیشاه» را که اوضاع و اخلاق در بار ایرانرا بزبان شیرین ادبی و خنده آور، شرح میدهد خوانده اید؟ مطالعه رساله «ایوان مداری» شمارا در خواجه‌های پایتحت ساسایان گردش داده از احساسات پاک خاقانی و ادبی کنونی آگاه و متفسک خواهد ساخت.

اگر میخواهید بزندگانی علمی و ادبی یکی از بزرگان ایران واقف شوید، رساله «قابوس و شمسگیر» زیارتی را مطالعه کنید. کتاب «هفتاد و دو ملت» میرزا آقا خان کرمانی، غذای روح، منبع حقیقت و معلم حس انسانیت است و هر کس آنرا خوانده باشد انسان شمرده می‌شود.

«رساله محشر و دوزخ» دو داستان عبرت آمیز را شرح و علل تنزل و فساد اخلاق ایران را نشان میدهد. مطالعه آن بدون ریختن اشگ تأثر ممکن نیست.

راه نو

درویش و تربیت

نگارش ح. ک. ایرانشهر

این کتاب شماره ۹ و ۱۰ اقتشارات ایرانشهر را تشکیل
بدهد و بتصدیق اغلب فضلا و معلمین نخستین کتابی است که
در موضوع تعلیم و تربیت به ترتیب صحیح و مفید نوشته و به طرز
قیس چاپ شده است. این کتاب دارای ۱۶۰ صفحه و ۱۲ تصویر
است و فهرست مندرجات آن بقرار ذیل میباشد:

کفتار ۱ — تربیت چیست؟

کفتار ۲ — تعلیم و تدریس چیست؟

کفتار ۳ — تعلیم و تربیت در ایران امروزی.

کفتار ۴ — تعلیم و تربیت در آغوش مادر.

کفتار ۵ — نگاهی به احوال روحی بچه.

کفتار ۶ — الفبا برای بچه‌ها چرا سخت می‌اید و چگونه میتوان آسان کرد.

کفتار ۷ — در دماغ بچه‌ها چگونه میتوان یک اشتباها برای درسها تولید کرده

کفتار ۸ — درسها را چگونه میتوان سبک و لذیذ و زود هضم ساخت،

کفتار ۹ — بچه‌ها چرا و چگونه باید حرمت و اطاعت بعلم و مربی کنند.

کفتار ۱۰ — ورزش دماغی و ورزش بدنی.

کفتار ۱۱ — تعلیم و تربیت خانلی و دبستانی باید یکدیگر را تتمیل کنند.

کفتار ۱۲ — طریقه آنگلوساکسون در تعلیم و تربیت.

فهرست تصویرهای کتاب

- ۷ — تالار نقاشی یک مدرسه
- ۸ — پستالوجی مجدد فن تربیت
- ۹ — جسمیه پستالوجی
- ۱۰ — یاد بدر ورزش در ایران
- ۱۱ — فروبل مؤسس بالگه بچه
- ۱۲ — نافعه بچه‌ها

- ۱ — حکیم یونانی افلاطون
- ۲ — مصالحت موش با گربه
- ۳ — فیلسوف آمریکائی فرانکلن
- ۴ — بچه و مادر
- ۵ — بچه و روح او
- ۶ — تالار ورزش یک مدرسه